

Povolování nakládání s vodami

Bc. Pavla Fuksová

Diplomová práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavla FUKSOVÁ**
Osobní číslo: **M090110**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Povolování nakládání s vodami**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě studia odborných literárních pramenů vymezte pojem nakládání s vodami, prameny právní úpravy, základní principy povolení nakládání s vodami a organizační strukturu veřejné správy na tomto úseku.
- Charakterizujte vodoprávní řízení, jehož výsledkem je povolení k nakládání s vodami a jeho změny po novele zákonem č. 150/2010 Sb.

II. Praktická část

- Uceleně popište průběh vodoprávního řízení v praxi a zhodnoťte, jaké dopady má na tento proces zákon č. 150/2010 Sb.
- Analyzujte právní nástroje regulující nakládání s vodami z hlediska právní úpravy a efektivitu jejich realizace.
- Zpracujte návrh zvýšení efektivit jejich realizace.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] CHALOUPKA, V. et al. Zákon o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2007 s rozšířeným komentářem. 1. vyd. Praha: Sondy, 2007. 271 s. ISBN 978-80-86846-4.
- [2] KRÁL, M. et al. Prováděcí předpisy k vodnímu zákonu č. 254/2001 Sb., s komentářem [1]. 1. vyd. Praha: Sondy, 2005. 402 s. ISBN 80-86846-10-5.
- [3] NIETSCHEOVÁ, J., KOUKALOVÁ, V. Vodoprávní předpisy. 1. vyd. Praha: ABF, 2009. 184 s. ISBN 978-80-86905-49-5.
- [4] PUNČOCHÁŘ, P. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 23. lednu 2004 s rozšířeným komentářem. 1. vyd. Praha: Sondy, 2004. 392 s. ISBN 80-86846-00-8.
- [5] VEDRAL, J. Správní řád komentář. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2006. 1048 s. ISBN 80-7273-134-3.

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 20. června 2011
Termín odevzdání diplomové práce: 15. srpna 2011

Ve Zlíně dne 20. června 2011

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí:
  - bez omezení;
  - pouze prezenčně v rámci Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15. 8. 2011

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá povolováním nakládání s vodami. V teoretické části objasňuje základní pojmy, prameny právní úpravy, základní principy a organizační strukturu veřejné správy na uvedeném úseku. Charakterizuje vodoprávní řízení vedené při povolování nakládání s vodami. V praktické části je popsán postup při povolování vypouštění odpadních vod do vod podzemních nebo povrchových v praxi a provedena analýza právních nástrojů regulujících nakládání s vodami a jejich efektivita. Na základě zjištěných negativ byla provedena doporučení ke změně.

Klíčová slova:

Voda – povrchová voda - podzemní voda - pitná voda - odpadní voda - nakládání s vodami
- vodoprávní úřad - vodoprávní řízení – vodní zákon

ABSTRACT

This diploma thesis deals with the permission of water disposal. In the theoretical part of the work there are introduced the terms, the sources of legal regulations, the basic principles and the organizational structure of public administration in this sphere of activity. It describes the process of administrative procedure in water management used in the authorization of water disposal. In the practical part, the thesis describes the chronological sequence in the process of authorization to discharge waste water into ground or surface water in established practice. This part also makes an analysis of legal instruments regulating water disposal and their effectiveness. On the basis of discovered negative aspects there are some suggestions for amendment.

Keywords:

Water - surface water - groundwater - drinking water - waste water - Water Disposal Permission - Water-legal authority - administrative procedure in watermanagement - water act

Děkuji vedoucí práce JUDr. Janě Jurníkové, Ph.D. za cenné rady a podněty k mé diplomové práci a za odborné vedení při jejím zpracování.

Motto:

„Voda není komerčním produktem jako ostatní výrobky, ale spíše dědictvím, které musí být chráněno, střeženo a nakládáno s ním jako takovým.“

Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	13
1.1 POVRCHOVÉ VODY	13
1.2 PODZEMNÍ VODY	13
1.3 PITNÁ VODA	14
1.4 ODPADNÍ VODY	14
1.5 NAKLÁDÁNÍ S VODAMI	15
1.5.1 Způsoby nakládání s vodami	15
1.5.2 Nakládání s vodami a vodní díla	17
2 PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY	20
2.1 PRÁVO EVROPSKÉ UNIE	21
2.2 VODNÍ ZÁKON	21
2.3 SPRÁVNÍ ŘÁD	23
2.4 STAVEBNÍ ZÁKON	24
2.5 ZÁKON O VODOVODECH A KANALIZACÍCH.....	24
2.6 ZÁKON O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY	25
2.7 ZÁKON O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ	25
3 ZÁKLADNÍ PRINCIPY	27
3.1 OCHRANA VEŘEJNÉHO ZÁJMU	27
3.1.1 Vodoprávní řízení ve věci povolení nakládání s vodami a veřejný zájem	28
3.1.2 Vydávání opatření obecné povahy ve veřejném zájmu	29
3.1.3 Správní uvážení jako naplňování veřejného zájmu.....	30
3.2 OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	31
3.3 PROPORCIONALITA MEZI VLASTNICKÝM PRÁVEM A OCHRANOU VOD.....	33
3.4 TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	34
3.5 VYSOKÁ ÚROVEŇ OCHRANY	35
3.6 ODPOVĚDNOST PŮVODCE (ZNEČIŠŤOVATEL PLATÍ).....	36
4 ORGANIZAČNÍ STUKTURA VEŘEJNÉ SPRÁVY	38

4.1	OBECNÍ ÚŘADY	38
4.2	ÚJEZDNÍ ÚŘADY NA ÚZEMÍ VOJENSKÝCH ÚJEZDŮ	39
4.3	OBECNÍ ÚŘADY OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	39
4.4	KRAJSKÉ ÚŘADY	39
4.5	MINISTERSTVA JAKO ÚSTŘEDNÍ VODOPRÁVNÍ ÚŘAD.....	40
5	VODOPRÁVNÍ ŘÍZENÍ A NAKLÁDÁNÍ S VODAMI.....	42
5.1.1	Povolování nakládání s vodami ve vodoprávním řízení	42
5.1.2	Změny v povolování nakládání s vodami po „velké novele“ vodního zákona	44
II	PRAKTICKÁ ČÁST	48
6	PRŮBĚH VODOPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ VE VĚCI POVOLENÍ K NAKLÁDÁNÍ S VODAMI V PRAXI.....	49
6.1	VODOPRÁVNÍ ŘÍZENÍ	49
6.1.1	Zahájení řízení.....	49
6.1.2	Průběh řízení	56
6.1.3	Rozhodnutí – povolení k nakládání s vodami	61
6.2	POVOLOVÁNÍ NAKLÁDÁNÍ S VODAMI VE SPOLEČNÉM ŘÍZENÍ	66
6.3	KOMBINOVANÝ PŘÍSTUP PŘI POVOLOVÁNÍ VYPOUŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD DO VOD POVRCHOVÝCH.....	68
6.4	VYPOUŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD DO VOD PODZEMNÍCH	71
7	VÝROBKOVÝ PŘÍSTUP.....	76
7.1	OHLÁŠENÍ VODNÍHO DÍLA	76
7.2	ČISTÍRNA ODPADNÍCH VOD S OZNAČENÍM CE.....	79
7.3	REALIZACE STAVEB ČOV NA OHLÁŠENÍ VE SPRÁVNÍM OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ VALAŠSKÉ KLOBOUKY	79
8	ANALÝZA PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ REGULUJÍCÍCH NAKLÁDÁNÍ S VODAMI.....	83
8.1	POVOLENÍ K NAKLÁDÁNÍ S VODAMI.....	88
8.2	VODOPRÁVNÍ DOZOR.....	93
8.3	OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ	97
8.4	SANKCE.....	100
9	NÁVRH ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ REGULUJÍCÍCH NAKLÁDÁNÍ S VODAMI	103

9.1	ÚČASTNÍCI VODOPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ	103
9.2	OHláŠENÍ ČOV DO KAPACITY 50 EKVIvalENTNÍCH OBYVATEL, JEJICHŽ PODSTATNOU SOUČÁSTÍ JSOU VÝROBKY OZNAČOVANÉ CE	106
9.3	JÍMKY NA VYVÁŽENÍ	107
9.4	PRŮZKUMNÉ HYDROGEOLOGICKÉ VRTY	108
9.5	VODOPRÁVNÍ DOZOR.....	109
	ZÁVĚR	111
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	117
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	122
	SEZNAM OBRÁZKŮ	123
	SEZNAM GRAFŮ	124

ÚVOD

Voda jako základ organického života je jednou z nejdůležitějších chemických sloučenin na Zemi a její nezastupitelnost a cena neustále roste. Problematika jakosti i dostatku pitné vody pro člověka se stává v současnosti aktuálním tématem, které bude stále nabývat na významu, protože spolehlivé zásobování pitnou vodou je základním předpokladem zdravé společnosti a jejího ekonomického rozvoje. Hygienické nároky na pitnou vodu stoupají, ale kvalita suroviny k její výrobě klesá. Voda je náchylná ke znečištění a opravdu čistá voda se stává stále větší vzácností, důvodem je jak vlastní charakter vody, tak i činnost člověka.

Voda je pro život nezbytná, ale jako živel může životy i brát. Při zacházení s ní je nutné zohlednit požadavky na její ochranu, zajistit podmínky pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, podmínky pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha a zajistit bezpečnost vodních děl, která vodu akumulují.

Vztah k vodám je u nás upraven právním řádem, vodní právo tvoří „relativně samostatnou“ část právního řádu, která zasahuje nejenom do správního práva, ale především také do práva životního prostředí. Jeho základním pramenem je zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, k němuž byla dne 23.10.2010 přijata Parlamentem České republiky tzv. „velká novela“, zákon č. 150/2010 Sb., účinný od 1.8.2010. Tato novela obsahuje změny většiny dosavadních institutů vodního práva a mj. přináší i některá nová pravidla pro institut nakládání s vodami.

Pro svou diplomovou práci jsem zvolila téma „Povolování nakládání s vodami“. Jedná se o problematiku týkající se zvláštního správního řízení na úseku vodního práva tzv. vodoprávního řízení. Vodoprávním řízením jsem se zabývala i ve své bakalářské práci zpracované na téma Polování užívání staveb vodních děl, a některé závěry z práce bakalářské rozvádím v práci diplomové. Cílem mé práce je uceleně charakterizovat vodoprávní řízení, jehož výsledkem je povolení k nakládání s vodami s upozorněním na změny, které přinesla uvedená novela vodního zákona a provést analýzu právních nástrojů regulujících nakládání s vodami, zhodnotit jejich efektivitu a v případě zjištěných negativ provést doporučení ke změně.

V teoretické části práce pro přiblížení této oblasti vysvětlím základní důležité pojmy a právní povahu vody podle platného práva. Dále popíšu současnou právní úpravu a zá-

kladní principy při povolování nakládání s vodami a budu se zabývat organizací veřejné správy na daném úseku - pravomocí a působností vodoprávních úřadů. V další části se zaměřím na vodoprávní řízení vedené při povolování nakládání s vodami a na změny, ke kterým došlo v nakládání s vodami novelou vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb.

V praktické části diplomové práce popíšu konkrétní nejčastěji aplikované postupy podle zákona č. 254/2001 Sb., jejichž výsledkem jsou povolená nakládání s vodami spočívající ve vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních a popíšu jaký vliv na tento postup měla uvedená novelizace vodního zákona. Dále analyzuji právní nástroje regulující nakládání s vodami z hlediska právní úpravy, zhodnotím efektivitu jejich realizace a zpracuji návrh zvýšení jejich efektivity. V samotném závěru stručně shrnu postup při povolování nakládání s vodami dle platné legislativy s uvedením nejpodstatnějších změn, k nimž došlo novelou vodního zákona, zhodnotím, zda je současná právní úprava efektivní a případně provedu doporučení ke změně.

Při zpracování této diplomové práce použiji analýzu právních textů a pak excerpci, neboli pořizování výpisků ze zákonů, což mi následně umožní použít metodu komparace právních textů. Budu se snažit využít i své osobní zkušenosti z praxe získané v oblasti vodoprávního řízení.

Tato diplomová práce byla zpracována ke dni 30.6.2011.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Základ vodního práva a hlavní předmět jeho zájmu představuje voda. Pojem voda se prolíná celým vodním právem a je důvodem jeho vzniku.

Právní povaha vod je vymezena § 3 zákona č 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“). Dle současné právní úpravy nejsou vody předmětem vlastnictví, jedná se o res nullius, věc ničí, nelze tedy u žádného subjektu práva tvrdit, že by se jednalo o vlastníka vody, a to ani pokud by šlo o stát. Až odebráním vody z vod povrchových nebo podzemních tyto vody mění svou povahu, přestávají být vodou povrchovou nebo podzemní a stávají se vodou, která je způsobilá být předmětem vlastnických i jiných práv. Zákonem je vymezen i vztah vod povrchových nebo podzemních k pozemkům, na kterých se vyskytují, a to tak, že nejsou jejich součástí ani příslušenstvím.

1.1 Povrchové vody

Povrchové vody jsou dle § 2 odst. 1 vodního zákona vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu (v kapalném i pevném skupenství). Patří k nim zejména vody ve vodních tocích včetně vod ve vodních dílech jako např. přehrady, rybníky apod., vody v jezerech, terénních prohlubních, ve šterkovištích a dále vody stékající při dešti a bezprostředně po něm po zemském povrchu nebo na něm stojící. Vodní zákon výslovně stanoví, že povrchové vody neztrácejí svůj charakter, ani při přechodném průtoku zakrytými úseky nebo pod zemským povrchem. Povrchové vody jsou považovány za fakticky neohraňené, nevyomezené, neuchopitelné a neovladatelné a zůstávají povrchovými vodami, pokud se nevypaří, nevsáknou pod povrch nebo nejsou odebrány.¹

1.2 Podzemní vody

Podzemní vody jsou definovány v § 2 odst. 2 vodního zákona jako vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami. Výslovně je v zákoně uvedeno, že za podzemní vody se považují též vody protékající podzemními

---

¹ NIETSCHEOVÁ, J., KOUKALOVÁ, V. Vodoprávní předpisy. 1. vyd. Praha: ABF, 2009. 184 s. ISBN 978-80-86905-49-5

drenážními systémy a vody ve studních. Vody ve studních, vrtech apod. jsou vodami podzemními do doby, než vniknou do zařízení určeného k jejich odběru, tedy do chvíle než jsou z podzemních vod odebrány.

1.3 Pitná voda

Pitná voda bývá označována za základní poživatinu či potravinu a k zajištění její kvality jsou přijímána obdobná opatření jako k zajištění kvality potravin. Voda určená k přímé spotřebě je produktem přísně kontrolovaným, musí mít takové fyzikálně-chemické vlastnosti, které nepředstavují ohrožení veřejného zdraví. Nesmí obsahovat mikroorganismy, parazity a látky, které by mohly ohrozit veřejné zdraví.

Pitnou vodou je dle § 3 odst. 1 zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, veškerá voda v původním stavu nebo po úpravě, která je určena k pití, vaření, přípravě jídel a nápojů, voda používaná v potravinářství, voda, která je určena k péči o tělo, k čištění předmětů, které svým určením přicházejí do styku s potravinami nebo lidským tělem, a k dalším účelům lidské spotřeby, a to bez ohledu na její původ, skupenství a způsob jejího dodávání. Hygienické požadavky na zdravotní nezávadnost a čistotu pitné vody se stanoví hygienickými limity mikrobiologických, biologických, fyzikálních, chemických a organoleptických ukazatelů.²

1.4 Odpadní vody

Specifickým druhem vod jsou vody odpadní, definované ustanovením § 38 vodního zákona. Pozitivně jsou vymezeny v § 38 odst. 1 jako vody použité v obytných, průmyslových, zemědělských, zdravotnických a jiných stavbách, zařízeních nebo dopravních prostředcích, pokud mají po použití změněnou jakost, jakož i jiné vody z těchto staveb, zařízení nebo dopravních prostředků odtékající, pokud mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Mezi odpadní vody patří i průsakové vody z odkališť, s výjimkou vod, které odtékají do vod důlních, a dále jsou odpadními vodami průsakové vody ze skládek odpadu.

---

² § 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

Negativní vymezení odpadních vod je v § 38 odst. 2 vodního zákona, kde je uvedeno, že vody z drenážních systémů odvodňovaných zemědělských pozemků, chladicí vody, užití na plavidlech a pro vodní turbíny, u nichž došlo pouze ke zvýšení teploty, a nepoužité minerální vody z přírodního léčivého zdroje nebo zdroje přírodní minerální vody nejsou odpadními vodami a že za odpadní vody se dále nepovažují srážkové vody z dešťových oddělovačů, pokud oddělovač splňuje podmínky, které stanoví vodoprávní úřad v povolení. Dále je uvedeno, že odpadními vodami nejsou ani srážkové vody z pozemních komunikací, pokud je znečištění těchto vod závadnými látkami řešeno technickými opatřeními podle vyhlášky k provedení zákona o pozemních komunikacích.

1.5 Nakládání s vodami

Nakládání s vodami je ve vodním právu velmi často užívaný výraz, jedná se o jeden z důležitých institutů vodního práva. Je vždy zásahem do přírodních a přirozených podmínek v povrchových nebo podzemních vodách lidskou činností. Vymezuje jej ustanovení § 2 odst. 9 vodního zákona, a to jako takové nakládání s vodami, které využívá jejich vlastnosti či umožňuje jejich ovlivňování co do vlastností (jakost, průtok, výskyt, množství), nebo přesně vyjmenované činnosti (vzdouvání pomocí vodních děl, využívání energetického potenciálu vod, využívání k plavbě či plavení, chovu ryb či vodní drůbeže). Dále sem spadá odběr vod a vypouštění odpadních vod do vod povrchových či podzemních.

S povrchovými a podzemními vodami lze nakládat na základě povolení s výjimkou případů, kdy se jedná o obecné nakládání. Právo nakládat s vodami je právem vyplývajícím buď přímo ze zákona, nebo z povolení vodoprávního úřadu.

Povolení k nakládání s vodami je správním rozhodnutím, které zakládá práva popř. ukládá povinnosti právnickým nebo fyzickým osobám, jde tedy o rozhodnutí konstitutivní. K udělení povolení k nakládání s vodami je příslušný vodoprávní úřad po provedeném vodoprávním řízení zahájeném na žádost fyzické nebo právnické osoby.

1.5.1 Způsoby nakládání s vodami

Způsoby nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, které podléhají povolení vodoprávního úřadu, pokud se nejedná o obecné nakládání s nimi, jsou stanoveny v § 8 vodního zákona.

Nakládání s povrchovými vodami podléhající povolení u povrchových vod je:

- odběr vod,
- vzdouvání, popř. akumulace
- využívání energetického potenciálu vod
- užívání vod pro chov ryb nebo vodní drůbeže, popřípadě jiných vodních živočichů, za účelem podnikání,
- k jinému nakládání s vodami

U vod podzemních podléhá povolení:

- odběr vod,
- akumulace,
- čerpání vod za účelem snižování jejich hladiny,
- umělé obohacování podzemních zdrojů vod povrchovou vodou,
- jiné nakládání s nimi.

Výčet druhů nakládání s vodami není taxativní, neboť u vod povrchových i podzemních je umožněno povolit tzv. jiné nakládání s vodami. Často povolovaným jiným nakládáním s vodami je např. vypouštění dešťových vod do vod povrchových, dále je pod jiné nakládání s vodami možné zařadit např. převádění vody mezi povodími, změny vodních poměrů v určitém území – vodohospodářské meliorace a další.³

Dále je třeba povolení:

- k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních,
- k čerpání povrchových vod nebo podzemních vod a jejich následnému vypouštění do těchto vod za účelem získání tepelné energie,
- k čerpání znečištěných podzemních vod za účelem snížení jejich znečištění a k jejich následnému vypouštění do těchto vod, popřípadě do vod povrchových, pokud nejde o činnost prováděnou na základě povolení podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě
- k užívání důlní vody jako náhradního zdroje podle zvláštního zákona.

---

³ TUREČEK, K. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy. 2. vyd. Praha: Soudy, 2003. 611 s. ISBN 80-903134-3-4

V ustanovení § 8 odst. 3 vodního zákona jsou uvedeny případy, kdy lze nakládat s vodami bez povolení vodoprávního úřadu. Povolení k nakládání s vodami není třeba k:

- čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 14 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s,
- k odběrům povrchových a podzemních vod pro zjišťování a hodnocení stavu těchto vod
- k jednorázovému odběru povrchových nebo podzemních vod v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách,
- k nakládání s povrchovými vodami při cvičení a zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany, Policie České republiky, obecní policie nebo ozbrojených sil České republiky; toto nakládání musí být při cvičení předem projednáno s vodoprávním úřadem,
- k využívání energetického potenciálu podzemních vod v případě, že nedochází k odběru nebo čerpání podzemní vody,
- k užívání důlních vod organizací při hornické činnosti pro její vlastní potřebu nebo k vypouštění důlních vod organizací.

Dále není třeba povolení k nakládání s vodami při užívání povrchových vod k plavbě a k odběru vody potřebné k provozu plavidel, kdy jde o tzv. svobodu plavby.⁴

1.5.2 Nakládání s vodami a vodní díla

Vodní dílo je speciální stavbou, z hlediska práva definovanou zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vodní zákon), který taxativně vyjmenovává stavby, které vodním dílem jsou, a naopak zase říká, co vodní dílo není. Vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným vodním zákonem. Jejich příkladný výčet je definován v § 55 odst. 1 vodního zákona následovně:

---

⁴ § 8 vodního zákona

- přehrady, hráze, vodní nádrže, jezy zdrže
- stavby, jimiž se upravují, mění nebo zřizují koryta vodních toků
- stavby vodovodních řadů a vodárenských objektů včetně úpraven vody, stavby kanalizačních stok a kanalizačních objektů, čistíren odpadních vod, jakož i stavby k čištění odpadních vod před jejich vypouštěním do kanalizací
- stavby na ochranu před povodněmi
- stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků
- stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích
- stavby k využití vodní energie a energetického potenciálu
- stavby odkališť
- stavby sloužící k pozorování stavu povrchových nebo podzemních vod
- studny
- stavby k hrazení bystřin, a strží, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak⁵
- jiné stavby potřebné k nakládání s vodami, povolovanému podle § 8 vodního zákona.

Některá vodní díla lze zařadit i do více z výše uvedených skupin.

Vodní zákon v odst. 2 § 55 vodní díla vymezuje i negativně a vyjmenovává stavby, které vodními díly nejsou. Patří k nim jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na jednotlivých pozemcích a stavbách k zachycení vody a k ochraně jednotlivých pozemků a staveb proti škodlivým účinkům povrchových nebo podzemních vod, jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků k akumulaci odpadních vod (žumpy), průzkumné hydrogeologické vrty a vodovodní a kanalizační přípojky, které přesně definuje § 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů a shodně s vodním zákonem uvádí, že vodovodní a kanalizační přípojka není vodním dílem.

---

⁵ § 35 zák. č. 289/1995 Sb., o lesích

Vodní díla jsou v § 55 odst. 1 vodního zákona vyjmenovaná jen příkladně, proto může dojít k pochybnostem o tom, zda stavba nebo její část je vodním dílem. V takovém případě je dána pravomoc vodoprávnímu úřadu ve vodoprávním řízení rozhodnout, zda stavba vodním dílem je, nebo není.

Po úpravě vodního zákona tzv. „velkou novelou“ je v § 9 odst. 5 nově stanoveno, že povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, lze vydat jen současně se stavebním povolením, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené; v případě vydávání povolení k nakládání s vodami současně s povolením k provedení vodního díla se výroky těchto povolení vzájemně podmiňují.

2 PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY

Orgány veřejné správy jsou ve své činnosti vázány celým právním řádem, tzn. všemi právními předpisy, které jsou součástí právního řádu, počínaje ústavními zákony a konče právními předpisy územních samosprávních celků. Právní řád České republiky patří do tzv. kontinentálního systému práva, pro který je charakteristická víceméně absolutní převaha psaného práva, tedy práva obsaženého v právních předpisech vydávaných k tomu zmocněnými orgány veřejné moci a práva nepsaného, kterým jsou např. právní principy.⁶ České právo je tedy právem psaným, jehož základními právními prameny jsou právní předpisy.⁷

Vodní právo patří mezi právo veřejné i mezi právo soukromé. Chrání veřejné zájmy a upravuje postupy správních orgánů, ale chrání i zájmy soukromé (např. institut vlastnictví). Stěžejním právním předpisem vodního práva je vodní zákon. Vodní zákon je jednou z právních norem, která má široký dopad na naši společnost, a to jak na různé instituce a firmy, tak i na občany. Často řeší protichůdné zájmy, které je nutno harmonizovat a nacházet kompromisní řešení.

Právní vztahy na úseku povolování nakládání s vodami reguluje tedy především vodní zákon a subsidiárně zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Povolení k nakládání s vodami je výsledkem vodoprávního řízení, ve kterém se primárně aplikují ustanovení vodního zákona (*lex specialis*) a teprve v případě, kdy speciální právní úprava chybí, postupují vodoprávní úřady podle ustanovení správního řádu (*lex generalis*).⁸

K dalším zákonům, které se dotýkají nějakým způsobem povolování nakládání s vodami patří např. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých

---

⁶ V nálezu Ústavního soudu č. 30/1998 Sb. je uvedeno „pramenem práva obecně, jakož i pramenem práva ústavního, a to i v systému psaného práva, jsou rovněž základní právní principy a zvyklosti. ... I v českém právu takto platí a je běžně aplikována řada obecných právních principů, které nejsou výslovně obsaženy v právních předpisech. Příkladem je právní princip, podle něhož neznalost práva neomlouvá, nebo princip nepřípustnosti retroaktivity, a to nejenom pro odvětví práva trestního.“

⁷ BRŮNA, M. Veřejná správa (se zaměřením na obce a kraje). 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. 87 s. ISBN 80-86976-09-2

⁸ STRNAD, Z. Vodoprávní řízení vedená Ministerstvem zemědělství jako ústředním vodoprávním úřadem. Vodní hospodářství: 2004 č. 5

zákonů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a další zákony a podzákoné předpisy.

2.1 Právo Evropské unie

Díky uplatňování evropského práva a dalším iniciativám na národní i mezinárodní úrovni se ochrana vody v Evropě zlepšuje a její kvalita stoupá. Díky častému přeshraničnímu charakteru znečištění vod byla vypracována řada společných norem na úrovni EU, týkajících se např. kvality pitné vody nebo komunálních odpadních vod. Tato opatření (směrnice) stanoví rámec, který se pak v jednotlivých členských zemích a tedy i v ČR realizuje prostřednictvím jejich zákonů.

Tyto směrnice stanovují např.:

- nároky na jakost povrchových vod určených pro odběr pitné vody, metody měření a četnost odběrů vzorků k rozborům
- jakost vody ke koupání, k lidské spotřebě
- míru znečištění některými nebezpečnými látkami
- jakost sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb
- ochranu podzemních vod před znečištěním některými nebezpečnými látkami
- mezní hodnoty vypouštění některých látek (rtuť, kadmium...)
- nároky na čištění městských odpadních vod
- ochranu vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

Základním právním předpisem Evropského parlamentu a Rady ustavujícím rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky členských států je směrnice 2000/60/ES z 23. října 2000.

2.2 Vodní zákon

Vodní zákon je normou s širokou působností a ve svém účelu a předmětu zajišťuje vyváženost dvou základních veřejných zájmů oblasti vod, jejich užívání a jejich ochrany. Svým

postavením je roven jiným předpisům na úseku ochrany přírody a krajiny a jejich vzájemný vztah je nutno zkoumat vždy ad hoc.⁹

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů nahradil zákon o vodách č. 138/1973 Sb. Nová právní úprava nabyla účinnosti 1. ledna 2002. Tento vodní zákon byl od doby své účinnosti již novelizován šestnácti zákony – zákonem č. 76/2002 Sb., zákonem č. 320/2002 Sb., zákonem č. 274/2003 Sb., zákonem č. 20/2004 Sb., zákonem č. 413/2005 Sb., zákonem č. 444/2005 Sb., zákonem č. 186/2006 Sb., zákonem č. 222/2006 Sb., zákonem č. 342/2006 Sb., zákonem č. 25/2008 Sb., zákonem č. 167/2008 Sb., zákonem č. 181/2008 Sb., zákonem č. 157/2009 Sb., zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb. a naposledy zákonem č. 150/2010 Sb.

Asi nejvýznamnější novelou co do věcného obsahu, ale i rozsahu novelizačních ustanovení je zákon č. 20/2004 Sb., který je pracovním označován za „euronovelu“ vodního zákona, protože vyšel vstříc evropské legislativě a došlo jím k naplnění nezbytné transpozice předpisů Evropských společenství. Druhá podstatná úprava vodního zákona byla provedena zákonem č. 181/2008 Sb., který byl přijat pro usnadnění realizace protipovodňových opatření. Poslední novelizace zákonem č. 150/2010 Sb., tzv. „velká novela“, je třetí podstatnou úpravou vodního práva v řadě novel vodního zákona od roku 2001 (12 novel bylo přijato v souvislosti se změnami jiných zákonů).

Poslední novela vodního zákona zasahuje do čtyř věcných okruhů:

- transpozice nových evropských směrnic;
- návrhy úprav vyplývající z devítileté aplikace vodního zákona;
- snižování administrativní zátěže;
- návrhy úprav vyplývající z nové koncepce správního trestání.¹⁰

Vodní zákon je rozsáhlou právní úpravou ochrany vod a hospodaření s vodou. Je rozčleněn do třinácti hlav a jedna z nich, konkrétně hlava II, se zabývá v ustanoveních § 5 - § 13 pro-

---

⁹ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

¹⁰ KRÁL, M. Novela vodního zákona schválena. Vodní hospodářství: 2010 č. 6

blematikou nakládání s vodami. Výkon státní správy je řešen v hlavě XI v § 104 - § 115. Konkrétně v § 115 je upraveno vodoprávní řízení.

K provedení vodního zákona byly vydány další podzákoné předpisy. Pro povolování nakládání s vodami jsou důležité např. Vyhláška č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech. V roce 2010 novela vodního zákona dala zmocnění k vzniku nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Toto nařízení je jedním z opatření proti znečištění podzemních vod vypouštěnými odpadními vodami z jednotlivých staveb pro bydlení a individuální rekreaci a z jednotlivých staveb poskytujících služby.

2.3 Správní řád

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), je účinný od 1.1.2006. Rozsah působnosti správního řádu je pozitivně vymezen v § 1 odst. 1. Jedná se o vymezení institucionální, kdy tento zákon se vztahuje na veškerý postup správních orgánů při výkonu veřejné správy. Správní řád se vztahuje nejen na správní řízení v užším slova smyslu, tj. na postup správního orgánu směřující k rozhodnutí konstitutivnímu či deklaratornímu o právech a povinnostech fyzických a právnických osob – účastníků řízení. Negativně jeho působnost vymezuje § 1 odst. 3, z něhož vyplývá, že se správní řád nepoužije pro občansko-právní, obchodněprávní a pracovněprávní úkony prováděné správními orgány a na vztahy mezi orgány téhož územního samosprávného celku při výkonu samostatné působnosti.

Správní řád je tedy základní právní předpis, upravující správní řízení a postup všech správních orgánů při výkonu veřejné správy. Aplikuje se podpůrně při rozhodování orgánů veřejné moci o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, tzn. pokud existuje speciální procesní úprava, má taková úprava před správním řádem přednost. Správní řád se podpůrně aplikuje mj. i na vodní zákon.

Správní řád byl dosud novelizovaný zákonem č. 413/2005 Sb., zákonem č. 384/2008 Sb., zákonem č. 7/2009 Sb., a zákonem č. 227/2009 Sb. Skládá se z osmi částí a obsahuje celkem 184 paragrafů.

2.4 Stavební zákon

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), účinný od 1.1.2007, je základní právní normou upravující řízení o stavbách.

Stavební zákon je subsidiárním právním předpisem k vodnímu zákonu, jeho subsidiarita se uplatňuje pouze v případech souvisejících se stavbami vodních děl, při povolování nakládání s vodami se tato subsidiarita neuplatní, k nakládání s vodami se stavební zákon vztahuje nepřímo tím, že řeší otázky vodních děl, které nakládání s vodami umožňují. V případě rozhodování o vodních dílech se použije správně-procesní úprava ve sledu vodní zákon – stavební zákon – správní řád, kdežto v ostatních případech vodoprávního řízení pouze v linii vodní zákon – správní řád.¹¹

Stavební zákon je rozčleněn do sedmi částí, které jsou dále děleny do hlav. Stavební zákon byl doposud novelizovaný zákonem č. 68/2007 Sb., zákonem č. 191/2008 Sb., zákonem č. 223/2009 Sb., zákonem č. 227/2009 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb., zákonem č. 345/2009 Sb., zákonem č. 379/2009 Sb. a zákonem č. 424/2010 Sb. Stavební zákon je doprovázen několika vyhláškami, z nichž vzpomenu aspoň vyhlášku č. 526/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu.

2.5 Zákon o vodovodech a kanalizacích

Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“) nabyl účinnosti stejně jako vodní zákon od 1.1.2002. Jde o první samostatný zákon v oboru vodovodů a kanalizací nejenom u nás, ale i v Evropě. Ministerstvo zemědělství vydalo k provedení tohoto zákona vyhlášku č. 428/2001 Sb.

---

¹¹ STRNAD, Z. Vodoprávní řízení vedená Ministerstvem zemědělství jako ústředním vodoprávním úřadem. Vodní hospodářství: 2004 č. 5

Zákon o vodovodech a kanalizacích upravuje některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací sloužících veřejné potřebě, přípojek na ně, jakož i působnost orgánů územních samosprávných celků a správních úřadů na tomto úseku.

2.6 Zákon o ochraně přírody a krajiny

Od 1.6.1992 je účinný zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Jeho účelem je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v ČR soustavu Natura 2000 při zohlednění hospodářských, sociálních a kulturních potřeb obyvatel a regionálních a místní poměrů.

Zákon o ochraně přírody a krajiny je jedním ze základních právních předpisů z oblasti ochrany životního prostředí a i voda je jako jedna z podmínek pro život na Zemi v rámci životního prostředí chráněna. Voda souvisí s přírodou a je její součástí, proto v případě vodního práva nelze zákon o ochraně přírody a krajiny opomíjet.

Původní specialita zákona o ochraně přírody a krajiny vůči vodnímu zákonu a dalším předpisům na úseku ochrany přírody a krajiny byla odstraněna zákonem č. 349/2009 Sb. k 1.12.2009.

2.7 Zákon o ochraně veřejného zdraví

Při povolování nakládání s vodami, spočívajícím v odběru podzemní nebo povrchové vody pro pitné účely, je nutné zohlednit zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, zejména ustanovení § 3, kterým jsou dány hygienické požadavky na vodu.

Na základě zákona č. 258/2000 Sb., byla vydána vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb. Touto vyhláškou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody. Obsahuje celkem 63 ukazatelů jakosti pitné vody, není to ale uzavřený a vyčerpávající seznam ukazatelů, ve vodě se mohou vyskytnout tisíce různých látek a desítky druhů patogenních mikroorganismů, takže nezávadnost musí být definována v obecnější rovině než seznamem několika desítek ukazatelů. Citovaná vyhláška proto požaduje, aby pitná voda měla takové fyzikálně-chemické vlastnosti, které ne-

představují ohrožení veřejného zdraví, a aby neobsahovala mikroorganismy, parazity a látky jakéhokoliv druhu v počtu nebo koncentraci, které by mohly ohrozit veřejné zdraví.

3 ZÁKLADNÍ PRINCIPY

Účelem základních principů činnosti správních orgánů, s jejich široce založenou působností na výkon veřejné správy, je vytvoření a garance předpokladů a podmínek pro řádný výkon veřejné správy. Základní principy jsou obecné povinnosti, kterými se musí správní orgány řídit při veškerých postupech.

3.1 Ochrana veřejného zájmu

Veřejný zájem je pojmem, který není právním řádem výslovně obsahově vymezen, nicméně se vyskytuje v celé řadě právních předpisů. Jde o tzv. neurčitý právní pojem.¹² Má-li se veřejný zájem uplatnit nebo prosadit, musí mít právní základ. Jde o náročný úkol pro legislativu takové zájmy rozpoznávat, navzájem poměřovat a správně a včas začleňovat do právních předpisů.¹³

Účel pravomoci veřejné správy je v nejobecnější rovině představován veřejným zájmem, který lze stručně charakterizovat jako ospravedlnění veřejné moci. Prosazování veřejného zájmu a jeho ochrana patří mezi základní cíle veřejné správy, což vyplývá z Ústavy České republiky, kde v článku 2 odst. 3 je stanoveno, že státní moc slouží všem občanům. Činnost subjektů veřejné správy by měla vést k uspokojování veřejného zájmu, který je kritériem zákonnosti veřejné moci. Pro zajištění oprávněnosti konkrétního veřejného zájmu i jeho významu musí být společností vnímán pozitivně a společnost si ho musí osvojit.

Čím více soukromých zájmů ve společnosti existuje, tím těžší je veřejný zájem najít. Např. ve vodním právu jsou na jedné straně individuální zájmy na využívání vodních zdrojů a na straně druhé veřejný zájem, kterým je ochrana vodních zdrojů. Pak jsou rozhodující postoje všech zúčastněných, a to jak veřejné moci, která veřejný zájem nalézá a rozhoduje, tak i nějakým způsobem dotčené veřejnosti. Je žádoucí, aby veřejná moc vyvažovala legitimní

---

¹² V usnesení Ústavního soudu IV. ÚS 287/02 je uvedeno „veřejný zájem je neurčitým právním pojmem, jehož obsah a rozsah nelze přesně právně definovat. Uvážení správního orgánu se při interpretaci takového pojmu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu případu a jeho rozsah hodnotí podle okolností a skutečností konkrétního případu.....“

¹³ SKULOVÁ, S. Správní uvážení základní charakteristika a souvislosti pojmu. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 241 s. ISBN 80-210-3237-5

zájmy všech částí společnosti, tyto zájmy ale nesmí odporovat demokratickým právním principům. Veřejný zájem by měl být ve vztahu k jiným zájmům, před kterými byl upřednostněn, vždy řádně odůvodněn. Třeba v situaci, kdy nebude např. povoleno vypouštění předčištěných odpadních vod do vod podzemních nebo kdy nebude např. povolen odběr vody z vodního toku v požadovaném množství z důvodu ochrany ekosystémů s odkazem na zákon o ochraně přírody a krajiny, musí být vysvětleno proč dané řešení lépe naplňuje veřejný zájem.¹⁴

3.1.1 Vodoprávní řízení ve věci povolení nakládání s vodami a veřejný zájem

Z ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu plyne povinnost vodoprávního úřadu najít řešení, které bude v souladu s veřejným zájmem a bude odpovídat okolnostem daného případu. O skutkově shodných nebo podobných případech by mělo být rozhodováno tak, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly. Zásada ochrany veřejného zájmu neznámá, že by správní orgány měly veřejný zájem samy definovat a rozhodovat o tom, co je a co není veřejný zájem. Vzhledem k tomu, že správní orgány postupují v souladu se zákony a právními předpisy, pravomoc uplatňují jen k svěřeným účelům a ve svěřeném rozsahu (veřejná správa je činností podzákonou, která spočívá zejména v aplikaci zákonů), není možné, aby správní orgán při výkonu své působnosti vytvářel nějaký úplně nový "veřejný zájem", který právní úprava vůbec nezná. Překročil by meze své kompetence a tím i zásadu legality, resp. zásadu zákazu zneužití pravomoci.¹⁵

Použití veřejného zájmu ve vodoprávním řízení zpřesňuje zejména ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu, které stanoví, že vodoprávní úřad je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu.

Výslovnou vazbu postupu vodoprávního úřadu ve vodoprávním řízení na veřejný zájem a jeho upřesnění ve vztahu k nakládání s vodami obsahuje samotný vodní zákon např. v ustanovení § 11 odst. 4 následovně: „*Je-li povolené nakládání s vodami nezbytně třeba*

---

¹⁴ HORÁČEK, Z., Veřejný zájem v činnosti vodoprávních úřadů a příklady jeho užití v relevantních právních předpisech. Vodní hospodářství: 2011 č. 3

¹⁵ VEDRAL, J. Základní zásady činnosti správních orgánů v novém správním řádu I. *Deník veřejné správy* [online], 2006[citováno 2011-06-17] Dostupné z [www <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6218190>](http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6218190).

ve veřejném zájmu a oprávněný své povolení nevyužívá zcela nebo zčásti, může mu vodoprávní úřad uložit povinnost umožnit využití jeho vodního díla nebo zařízení k povolenému nakládání s vodami jinou, vodoprávním úřadem určenou fyzickou nebo právnickou osobou, na dobu nezbytně nutnou nebo do doby rozhodnutí o jeho vyvlastnění nebo omezení vlastnického práva, a to za přiměřenou náhradu.“

Vodní zákon dále v ustanovení § 5 odst. 1 požaduje, aby při povolování nakládání s vodami byl zohledněn veřejný zájem tím, že každý, komu bude nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami povoleno, bude dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání podle podmínek vodního zákona a dále bude dbát o to, aby nedocházelo k znehodnocování energetického potenciálu vod a k porušování jiných veřejných zájmů chráněných zvláštními právními předpisy. Veřejný zájem by neměl být ohrožován výkonem práv vyplývajících z povolení k nakládání s vodami, popř. výkonem práva obecného nakládání s vodami, realizovaného na základě práva vyplývajícího přímo ze zákona.

3.1.2 Vydávání opatření obecné povahy ve veřejném zájmu

Opatření obecné povahy je v § 171 správního řádu definováno tak, že se nejedná ani o rozhodnutí, ani o právní předpis, ale o takzvaný abstraktně konkrétní správní akt. Na základě § 171 správního řádu správní orgány postupují v případech, kdy jim zvláštní zákon ukládá vydat závazné opatření obecné povahy.

Veřejný zájem je uplatňován i při vydávání opatření obecné povahy podle § 6 odst.4 vodního zákona, který umožňuje vodoprávnímu úřadu rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy obecné nakládání s vodami bez náhrady upravit, omezit, popřípadě zakázat v případě, kdy to veřejný zájem vyžaduje, zejména dochází-li při tomto nakládání k ohrožování jakosti nebo zdravotní nezávadnosti vod, k narušování přírodního prostředí, zhoršování odtokových poměrů, poškozování břehů nebo vodních děl a zařízení, k poškozování zařízení pro chov ryb, k porušování práv nebo právem chráněných zájmů jiných nebo z důvodu bezpečnosti osob.¹⁶

---

¹⁶ HORÁČEK, Z., Veřejný zájem v činnosti vodoprávních úřadů a příklady jeho užití v relevantních právních předpisech. Vodní hospodářství: 2011 č. 3

Vodní zákon stanoví postup a pravomoci vodoprávního úřadu při mimořádných situacích, které vyžadují opatření s ohledem na veřejný zájem. Mezi tyto mimořádné situace patří zejména přechodný nedostatek vody, ohrožení zásobování obyvatelstva vodou, provedení jednorázového odběru pitné vody z vodovodní sítě v případech záchranných prací při mimořádných událostech, požárech a jiných živelních pohromách, zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky a jednotek požární ochrany nebo ozbrojených sil České republiky. Vodoprávní úřad je oprávněn z vlastního podnětu, bez náhrady, upravit na dobu nezbytně nutnou povolené nakládání s vodami, popř. toto nakládání omezit nebo i zakázat. Tato opatření realizuje rozhodnutím nebo opatřením obecné povahy po projednání s dotčenými subjekty. Projednání s dotčenými subjekty není nutné v případě, že to mimořádnost situace vylučuje.

3.1.3 Správní uvážení jako naplňování veřejného zájmu

Správní uvážení (diskreční pravomoc) lze charakterizovat jako zákonem založenou volnost správního orgánu zvolit při řešení konkrétního případu jedno z více právně možných rozhodnutí, přičemž volná úvaha může být založena pouze zákonem nebo z něho vyvozenou právní normou. Správní uvážení se uplatňuje tam, kde to vyžaduje veřejný zájem a kde je třeba tento zájem naplňovat diferencovanými právními řešeními.

Orgány státní správy a tedy i vodoprávní úřady mají v rámci diskreční pravomoci povinnost veřejný zájem chránit. Veřejný zájem je ve skutečnosti projevem principů ovládajících výkon veřejné správy a v tomto rámci také správní uvážení. Při zjišťování existence veřejného zájmu v ustanoveních zákona jde o řešení právní otázky neboli zjištění existence veřejného zájmu a jeho obsahu, což někdy vyžaduje rozbor celého obsahu a úmyslu zákona. Úmysl zákona bývá mimo obecné vymezení v obecných ustanoveních následně upřesněn přímo v textu zákona konkrétními požadavky, např. v ochraně podzemních a povrchových vod jsou v § 38 odst. 3 vodního zákona stanoveny podmínky, za jakých lze do nich vypouštět předčištěné odpadní vody. Existují různé veřejné zájmy, které nemusí být nutně v souladu, a mohou se střetávat při řešení konkrétního případu, na který se příslušné právní úpravy vztahují. Tam by měl aplikující správní orgán rozpoznat a přiklonit se k zájmu, který převažuje. V některých případech stojí v konkrétním vodoprávním řízení několik veřejných zájmů proti sobě a přijaté řešení nemůže být v souladu se všemi veřejnými zá-

jmy, které s rozhodovanou věcí souvisejí. Potom musí příslušný vodoprávní úřad řešenou věc rozhodnout tak, aby tyto veřejné zájmy harmonizoval.¹⁷

3.2 Ochrana životního prostředí

Právo na příznivé životní prostředí je tzv. právem čtvrté generace vyplývajícím z Listiny základních práv a svobod, kde je v čl. 35 uvedeno:

- Každý má právo na příznivé životní prostředí.
- Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.
- Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

To, že voda je důležitou složkou životního prostředí plyne z jeho definice v § 2 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí (dále jen „zákon o životním prostředí“): *„Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.“*

Ochranou životního prostředí jsou činnosti, kterými se předchází jeho znečišťování nebo poškozování, nebo se jimi toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku.¹⁸

Voda je předmětem ochrany jednak jako součást ekosystémů a jednak samostatně. V prvně uvedeném případě je primárním zájmem příslušné právní úpravy ochrana celého ekosystému.¹⁹ V případě druhém je voda jako složka životního prostředí chráněna především vod-

---

¹⁷ HORÁČEK, Z., Veřejný zájem v činnosti vodoprávních úřadů a příklady jeho užití v relevantních právních předpisech. Vodní hospodářství: 2011 č. 3

¹⁸ § 9 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

¹⁹ DAMOHORSKÝ, M. Právo životního prostředí. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 586 s. ISBN 978-80-7179-498-1

ním zákonem, což plyne z vymezení jeho účelu, kterým je ochrana povrchových a podzemních vod, stanovení podmínek pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvoření podmínek pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha, zajištění bezpečnosti vodních děl a dále přispívání k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich závisících suchozemských ekosystémů.

Povinnost chránit vodu jako složku životního prostředí při nakládání s vodami plyne z ustanovení § 5 vodního zákona. Při nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami musí každý dbát o jejich ochranu a zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání podle podmínek vodního zákona a dále dbát o to, aby nedocházelo k znehodnocování jejich energetického potenciálu a k porušování jiných chráněných veřejných zájmů.

Životní prostředí nesmí být narušováno ani při obecném nakládání s vodami. Dle § 6 vodního zákona nesmí být při obecném nakládání s vodami ohrožována jakost nebo zdravotní nezávadnost vod, zhoršovány odtokové poměry ani poškozovány břehy, vodní díla nebo zařízení.

V posledních letech se ochrana životního prostředí dostává do popředí politického ale i veřejného života. S technologickým a vědeckým pokrokem rostou i potřeby společnosti související mj. s využíváním přírodních zdrojů. Míra zatížení, se kterou se příroda dokáže vypořádat sama, je často mnohonásobně překračována a proto životní prostředí potřebuje ze strany společnosti ochranu. Ochrana může být poskytována různými prostředky – ekonomickými, vědeckými, technickými a technologickými, politickými, osvětovými, výchovnými a vzdělávacími, organizačními a samozřejmě i právními, jak již bylo výše uvedeno. Základním úkolem každého prostředku práva by mělo být předcházení znečišťování či poškozování životního prostředí a v případě, že k němu dojde, jeho navrácení do původního stavu. Značný význam při plnění tohoto úkolu má i odpovědnost, neboť právo bez sankcí a bez jasného určení následků porušení právních povinností se stává pouhou Sbírkou morálních principů.²⁰

---

²⁰ LANGROVÁ, V. Právní odpovědnost za správní delikty v ochraně životního prostředí. České právo životního prostředí: 2004 č. 2

3.3 Proporcionalita mezi vlastnickým právem a ochranou vod

Princip proporcionality je způsob řešení situace, kdy dojde ke konfliktu mezi dvěma nebo několika objektivním právem chráněnými subjektivními právy. Taková situace se posoudí tak, že přednost dostane to právo, které chrání nejdůležitější hodnotu, avšak s minimálním nutným omezením ostatních konkurujících práv, tak aby byla zachována proporcionalita – úměrnost – mezi jednotlivými právy, která jsou v konfliktu. Nejčastěji se s tímto pojmem setkáváme v případě konfliktu lidských práv.²¹

Vlastnictví představuje základní institut soukromého práva. Základy úpravy vlastnictví jsou dané především v čl. 11 Listiny základních práv a svobod. Východiskem pro základní otázky úpravy vlastnického práva je zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v platném znění, ve kterém je vlastnické právo charakterizováno jako oprávnění předmět vlastnictví držet, užívat jej a požívat jeho plody a užitky a nakládat s ním.

Životní prostředí je pojem, který do právních úprav začal pronikat relativně nedávno a v naší právní úpravě se plně uchytil až po roce 1989.²² Je do něj zahrnováno vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jednou z jeho složek je voda. Ochrana vody jako složky životního prostředí je realizována zejména ustanoveními vodního zákona.

Institut vlastnictví a ochrana životního prostředí, konkrétně vod se v některých případech prolínají. V takové situaci by mělo dostat přednost to právo, které chrání důležitější hodnotu, ale jen s nezbytně nutným omezením ostatních práv, aby byla zachována proporcionalita. Omezení vlastnického práva ve veřejném zájmu za účelem ochrany životního prostředí je v některých případech v souladu i s Listinou základních práv a svobod, kde je v článku 11 odst. 3 a 4 uvedeno: *„Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Vyvlastnění nebo*

---

²¹ Iuridictum. Encyklopedie o právu. Princip proporcionality [online] 2011 [citováno 2011-05-09] Dostupné z [www <http://iuridictum.pecina.cz/w/Princip_proporcionality>](http://iuridictum.pecina.cz/w/Princip_proporcionality).

²² DAMOHORSKÝ, M. Právo životního prostředí. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 586 s. ISBN 978-80-7179-498-1

nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.“

Vlastnictví povrchových a podzemních vod je vyloučeno ustanovením § 3 vodního zákona, a to pro všechny subjekty včetně státu. Zákon zde vychází z pojetí vlastnictví podle principů našeho právního řádu, které je chápáno jako panství nad věcí. Povrchové vody nelze dostatečně vymezit ani uchopit, nejsou věcí v právním slova smyslu, proto zákon vyloučil možnost jejich vlastnictví. Zákonem je stanoveno, že nejsou ani příslušenstvím pozemku, na němž se vyskytují a z definice vodního díla lze dovodit, že nejsou ani příslušenstvím vodních děl. Vlastnictvím se vody stávají až na základě realizace nakládání s vodami, právo k vodám lze získat povolením nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami.²³ Zákonodárce vychází z toho, že žádoucího stavu vod a jejich užívání lze dosáhnout především úpravou podmínek jejich využívání pod dohledem veřejné správy.

Omezit vlastnické právo k pozemkům může vodoprávní úřad např. stanovením ochranného pásma vodních zdrojů specifikovaných v § 30 vodního zákona opatřením obecné povahy, neboť stanovení ochranných pásem je veřejným zájmem. Za prokázané omezení užívání pozemků a staveb v ochranných pásmech vodních zdrojů náleží vlastníkům těchto pozemků a staveb náhrada.

3.4 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj společnosti je definován zákonem o životním prostředí jako takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Jedním z nástrojů pro zajištění trvale udržitelného rozvoje v oblasti vodního hospodářství je plánování v oblasti vod. Již zákon č. 11/1955 Sb., o vodním hospodářství stanovil, že s povrchovými a podzemními vodami je nutno plánovitě hospodařit technicky a ekonomicky nejvýhodnějšími prostředky a způsoby tak, aby byla udržena rovnováha mezi kapacitou

---

²³ TUREČEK, K. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy. 2. vyd. Praha: Soudy, 2003. 611 s. ISBN 80-903134-3-4

vodních zdrojů a potřebou vody a zároveň aby byla zachována, respektive zlepšena jakost vody.²⁴

Vodní zákon řeší institut „plánování v oblasti vod“ v ustanoveních § 23 - § 26. Plán hlavních povodí České republiky je podle vodního zákona strategický dokument plánování v oblasti vod, který vychází ze směrnice 2000/60/ES, další související evropské legislativy a mezinárodních dohod, úmluv a závazků České republiky v oblasti vod. Stanoví rámcové cíle státní politiky pro harmonizaci veřejných zájmů. Jedním z těchto zájmů je udržitelné užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodou pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou. V plánu hlavních povodí ČR, schváleném usnesením vlády ze dne 23. května 2007 č. 562, je uvedeno: „*Obecným cílem státní politiky v oblasti vod je vytvořit podmínky pro udržitelné hospodaření s omezeným vodním bohatstvím České republiky, které umožní sladit požadavky na všechny formy užívání vodních zdrojů s požadavky ochrany vod a vodních ekosystémů, při současném zohlednění opatření ke snížení škodlivých účinků vod.*“²⁵

3.5 Vysoká úroveň ochrany

Životní prostředí má být chráněno na nejvyšší dosažitelné úrovni s ohledem na technické a ekonomické možnosti.

Dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, jsou nejlepší dostupné techniky (BAT – Best Available Techniques) definované jako nejúčinnější a nejpokročilejší stadium vývoje technologií a činností a způsobů jejich provozování, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik navržených k předcházení, a pokud to není možné, tak k omezování emisí a jejich dopadů na životní prostředí, přičemž 1. technikami se rozumí jak použitá technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno, udržováno a vyřazováno z provozu,

---

²⁴ KUBALA, P. Plánování v oblasti vod. Vodní hospodářství: 2003 č. 8

²⁵ Plán hlavních povodí České republiky. Ministerstvo zemědělství České republiky. [online] 2011 [citováno 2011-05-08] Dostupné z [www <http://eagri.cz/public/web/file/18971/PlanHlavPov_schvaleny_vladou1_1_.pdf>](http://eagri.cz/public/web/file/18971/PlanHlavPov_schvaleny_vladou1_1_.pdf).

2. dostupnými technikami se rozumí techniky vyvinuté v měřítku umožňujícím zavedení v příslušném průmyslovém odvětví za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, pokud jsou provozovateli za rozumných podmínek dostupné bez ohledu na to, zda jsou používány nebo vyráběny v České republice,

3. nejlepšími se rozumí nejúčinnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí.²⁶

Princip vysoké úrovně při ochraně vod je upřesněn v § 38 odst. 3 vodního zákona, kde je stanoveno, že odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních je možné zneškodňovat v souladu s podmínkami stanovenými v povolení k jejich vypouštění. Vodoprávní úřad je při stanovování těchto podmínek povinen přihlížet k nejlepším dostupným technologiím v oblasti zneškodňování odpadních vod, kterými se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie zneškodňování nebo čištění odpadních vod, vyvinuté v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň nejúčinnější pro ochranu vod.

3.6 Odpovědnost původce (znečišťovatel platí)

Obecný právní princip odpovědnosti původce za škodu vyplývá z § 420 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, kde je uvedeno, že každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.

Princip „znečišťovatel platí“ znamená, že za škody na životním prostředí je odpovědný ten, kdo je způsobil a musí je také hradit. Tento princip patří do ekonomických nástrojů ochrany životního prostředí (poplatky, daně, pokuty...).

Poplatky mohou být stanoveny za znečišťování životního prostředí (např. poplatky za vypouštění odpadních vod), za využívání přírodních zdrojů (např. poplatek za odebrané množství podzemní vody) a nebo jako uživatelské poplatky.

---

²⁶ CENIA, česká informační agentura životního prostředí. O nejlepších dostupných technikách (BAT) [online] 2011 [citováno 2011-05-07] Dostupné z [www <http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGRI2L4>](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGRI2L4).

Podstatou účinnosti zpoplatnění znečištění životního prostředí je vytvoření takového stavu, aby pro znečišťovatele bylo výhodnější vynaložit prostředky na snižování znečišťování než platit poplatky.²⁷

Sankce za porušení povinností na úseku ochrany životního prostředí nebo za protiprávní jednání v jehož důsledku došlo k poškození životního prostředí ukládá Česká inspekce životního prostředí nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Na úseku ochrany vod se sankce ukládají např. za nepovolený odběr podzemní nebo povrchové vody, za nedovolené vypouštění odpadních nebo důlních vod, za porušení jiných povinností přesně specifikovaných z vodního zákona, za nedodržení povinností obcí zajistit odkanalizování a čištění odpadních vod při produkovaném znečištění nad 2000 ekvivalentních obyvatel apod.

---

²⁷ RITSCHELOVÁ, I. Úvod do ekonomiky životního prostředí. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Turkyň v Ústí nad Labem, 2002. 96 s. ISBN 80-7044-415-0

4 ORGANIZAČNÍ STUKTURA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Veřejná správa je pojem nadřazený pojmům státní správa a územní samospráva. Veřejnou správu lze chápat jednak jako činnost (vydávání správních aktů, spravování, službu, dozor apod.) a jednak jako souhrn institucí, které tuto činnost přímo či zprostředkovaně vykonávají.

Státní správa je veřejnou správou uskutečňovanou státem a svým charakterem představuje realizaci moci výkonné. Stát jako subjekt veřejné správy vykonává státní správu prostřednictvím státních orgánů a stanoví li to zákon, lze výkon státní správy svěřit orgánům územní samosprávy. V takovém případě se jedná o přenesenou státní správu na nestátní subjekty (obce nebo kraje), resp. o přenesenou působnost obcí a krajů.²⁸

Státní správu podle vodního zákona vykonávají vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí. Vodní zákon aplikují při povolování nakládání s vodami vodoprávní úřady, jejichž výčet podle vodního zákona zahrnuje:

- a) obecní úřady
- b) újezdní úřady na území vojenských újezdů
- c) obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- d) krajské úřady
- e) ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad

4.1 Obecní úřady

Vodní zákon vymezuje v § 105 odst. 1 kompetence orgánů obcí při výkonu státní správy. Obecní úřady jsou příslušné upravovat, omezovat, popřípadě zakazovat obecné nakládání s povrchovými vodami, nejde-li o vodní toky tvořící státní hranice. Do 1.8.2010 byly vodním zákonem svěřeny některé kompetence svěřeny pověřeným obecním úřadům, novelou vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb., byly tyto kompetence přesunuty na obecní úřady obcí s rozšířenou působností (jde např. o nejběžnější činnosti soukromých fyzických osob

---

²⁸ BRŮNA, M. Veřejná správa (se zaměřením na obce a kraje). 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. 87 s. ISBN 80-86976-09-2

při nakládání s vodami vyžadující povolení vodoprávního úřadu včetně povolení staveb souvisejících vodních děl s výjimkou vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, vydávání některých typů souhlasů ke stavbám jednotlivých obytných budov a k terénním úpravám v záplavových územích neovlivňujícím odtokové poměry atd.).

4.2 Újezdní úřady na území vojenských újezdů

Výkon státní správy na úseku povolování nakládání s vodami na území vojenských újezdů upravuje § 105 odst. 2 vodního zákona, kde je stanoveno, že státní správu na území vojenských újezdů vykonávají újezdní úřady podle § 105 až 107 vodního zákona, nejde-li o působnost podle hlavy X a XII tohoto zákona. Újezdní úřady mají tedy působnost vodoprávních úřadů a rozhodují o povolení k nakládání s vodami podle § 105 – 107 vodního zákona.

Újezdní úřady tak na území vojenských újezdů např. zakazují obecné nakládání s povrchovými vodami, povolují nakládání s vodami, vydávají stavební povolení k vodním dílům apod.

4.3 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Výčet obecních úřadů obcí s rozšířenou působností je dán přílohou č. 2 zákona č. 314/2002 Sb., na základě zmocnění v § 66 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. V § 106 odst. 1 vodního zákona je řečeno, že působnost, která podle zákona přísluší vodoprávním úřadům, vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pokud ji tento zákon nesvěřuje jiným orgánům. Jedná se o tzv. zbytkovou působnost. Negativním výčtem je dáno, že vykonávají působnost podle vodního zákona u těch předmětů řízení, které nejsou uvedeny ani v § 105 ani v § 107.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 vodního zákona obecní úřady obcí s rozšířenou působností uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům, s výjimkou územních plánů těchto obcí.

4.4 Krajské úřady

Na úrovni krajských úřadů je v rámci území kombinován způsob prolínání prvoinstančních a druhoinstančních pravomocí. V některých otázkách je posunuta pravomoc až do úrovně krajských úřadů jako prvoinstančních správních úřadů. Působnost krajských úřadů jako

prvoinstančních orgánů je taxativně dána ustanovením § 107 vodního zákona. Konkrétně ve vztahu k povolování nakládání s vodami je v § 107 vodního zákona krajským úřadům dána pravomoc písmenem i) až n) a p), t), v). Novelou vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. bylo přidáno do kompetencí krajského úřadu povolování nakládání s vodami za účelem využívání energetického potenciálu vod na významných vodních tocích tam, kde si to vyhradí. Myslím, že možnost posunu rozhodování o tomto druhu nakládání s vodami na vyšší úroveň je správná, protože právě tato oblast je často předmětem soudních sporů.²⁹

Mezi další kompetence krajského úřadu patří kontrola výkonu přenesené působnosti a zajišťování metodické a odborné pomoci ve vztahu k obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností v přenesené působnosti. Vedou přezkumná řízení u rozhodnutí, která byla vydána úřady obcí, obcí s rozšířenou působností a také magistrátů. Tuto působnost vykonávají dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích tam, kde není zákonem určen zvláštní orgán.

4.5 Ministerstva jako ústřední vodoprávní úřad

Ministerstva jsou v souladu s Ústavou zřízeny zákonem, který je obecně znám pod názvem „kompetenční zákon“ (č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy v ČR, ve znění pozdějších předpisů). Ministerstvo je monokratický orgán v čele s ministrem, který plně odpovídá za plnění úkolů svěřených úřadu zákony a návazně vládou. Kompetenční zákon uvádí působnost ministerstev jen rámcově, podrobnosti stanoví tzv. zvláštní zákony, upravující výkon státní správy v jednotlivých odvětvích.³⁰

Problematika vod spadá podle vodního zákona do působnosti pěti ministerstev, která vykonávají působnost ústředních vodoprávních úřadů. Svodnou gesci za vodní zákon vykonává Ministerstvo zemědělství. Ministerstvo životního prostředí je ústředním vodoprávním úřadem ve věcech ochrany vod a ochrany před povodněmi, Ministerstvo zdravotnictví ve vě-

---

²⁹ např. rozsudky Nejvyššího správního soudu 5 As 82/2008 ze dne 6.11.2008, 5 As 20/2008 ze dne 17.7.2009, 4 As 30/2008 ze dne 27.8.2009

³⁰ BRŮNA, M. Veřejná správa (se zaměřením na obce a kraje). 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. 87 s. ISBN 80-86976-09-2

cech stanovení povrchových vod využívaných ke koupání, Ministerstvo dopravy ve věcech užívání povrchových vod k plavbě a Ministerstvo obrany ve věcech, v nichž je založena působnost újezdních úřadů.³¹

Konkrétní kompetence jednotlivých ministerstev jako ústředních vodoprávních úřadů při výkonu státní správy jsou upraveny v § 108 vodního zákona. V § 108 odst. 1 je stanovena působnost Ministerstva zemědělství jako ústředního vodoprávního úřadu negativně pro všechny úkony státní správy, pokud nejsou v následujících odstavcích § 108 určeny jiným ministerstvům.³² Jeho působnost je tedy vymezena zbytkově ve vztahu k ostatním ústředním vodoprávním úřadům. V dalších odstavcích je uvedeno, jakou působnost mají svěřenu Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy a spojů a Ministerstvo obrany.

Působnost Ministerstva životního prostředí je vymezena taxativně. V souvislosti s nakládáním s vodami považuji za vhodné upozornit na to, že Ministerstvo životního prostředí vykonává působnost ústředního vodoprávního úřadu např. ve věcech ochrany množství a jakosti povrchových a podzemních vod.

V některých případech však dochází ke sporům o to, zda je kompetentní rozhodnout Ministerstvo zemědělství nebo Ministerstvo životního prostředí.³³

---

³¹ Důvodová zpráva. Ministerstvo zemědělství České republiky. [online] 2011 [citováno 2011-05-21] Dostupné z [www < http://eagri.cz/public/web/file/19061/NVZ_Duvodov_zprava.pdf >](http://eagri.cz/public/web/file/19061/NVZ_Duvodov_zprava.pdf).

³² PUNČOCHÁŘ, P. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 23.lednu 2004 s rozšířeným komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2004. 392 s. ISBN 80-86846-00-8

³³ viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV US 23/2000 ze dne 6.11.2000

5 VODOPRÁVNÍ ŘÍZENÍ A NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

5.1.1 Povolování nakládání s vodami ve vodoprávním řízení

V obecné rovině je správní řízení právem upravený postup správních orgánů při rozhodování o právních poměrech účastníků řízení na všech úsecích veřejné správy. Správní řízení s výjimkami u některých dílčích otázek stanovených ve zvláštních předpisech je správním řízením zvláštním. Pokud je řízení vedené o věcech upravených vodním zákonem, nazývá se vodoprávní řízení.

Ve vodoprávním řízení se aplikují ustanovení vodního zákona (úprava vodoprávního řízení je dána zejména ustanovením § 115) a v případě, kdy speciální právní úprava chybí, postupují vodoprávní úřady podle ustanovení správního řádu. Pokud se ve vodoprávním řízení rozhoduje současně o nakládání s vodami a o vodním díle, které toto nakládání s vodami umožňuje, právní úprava je odchylná tak, že ustanoveními správního řádu se vodoprávní úřady řídí až tehdy, když ani vodní a stavební zákon neobsahují právní úpravu vůči právní úpravě ve správním řádu speciální.³⁴

Právo nakládat s vodami je právem vyplývajícím buď přímo ze zákona nebo z povolení vodoprávního úřadu. K udělení povolení k nakládání s vodami je příslušný vodoprávní úřad po provedeném vodoprávním řízení zahájeném na žádost fyzické nebo právnické osoby (zásada dispoziční). Žádost musí být podána na předepsaném tiskopise s obsahovými náležitostmi a přílohami specifikovanými ve vyhlášce Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb. O zahájeném vodoprávním řízení uvědomí vodoprávní úřad všechny účastníky řízení. Okruh účastníků vodoprávního řízení, jehož výsledkem je povolení k nakládání s vodami, představuje samostatný okruh subjektů rozšířený nad rámec ostatních právních předpisů. Nad rámec obecné úpravy vyplývá účastenství ve vodoprávním řízení z § 115 odst. 4 vodního zákona obcím, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud není zákonem stanoveno jinak.

---

³⁴ STRNAD, Z. Vodoprávní řízení vedená Ministerstvem zemědělství jako ústředním vodoprávním úřadem. Vodní hospodářství: 2004 č. 5

Dle § 115 odst. 5 vodního zákona je účastenství ve vodoprávním řízení přiznáno správci vodního toku, pokud se řízení vodního toku dotýká.

Dle § 115 odst. 6 a 7 vodního zákona je postavení účastníka vodoprávního řízení přiznáno občanskému sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí. To je oprávněno být informováno o zahajovaných vodoprávních řízeních, pokud o tyto informace vodoprávní úřad požádá; žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována. Občanské sdružení se stává účastníkem vodoprávního řízení, jestliže o to písemně požádá do 8 dnů ode dne sdělení požadované informace.

Poslední novelizací vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb., je v § 115 odst. 15 vodního zákona stanoveno, že účastníkem řízení o povolení k odběru podzemní vody je žadatel a dále obec, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud není zákonem stanoveno jinak a také občanské sdružení, které splnilo podmínku stanovenou § 115 odst. 7 vodního zákona. Tato nová úprava účastníků řízení při povolování odběru podzemních vod např. ze studní, je dle mého názoru značně problematická. Okruh účastníků tohoto řízení je totiž v § 115 odst. 15 taxativně stanoven a tím jsou jako účastníci řízení vyloučeni vlastníci okolních studní a nemají možnost v průběhu řízení podat námitky nebo proti povolenému nakládání podat odvolání v případě, kdy se cítí dotčeni ve svých právech tím, že povolované nakládání může ovlivnit vydatnost jejich stávajících studní a mít vliv na jejich nakládání s vodami povolené již dříve. To není úplně ochráněno ani ustanovením § 9 odst. 1 vodního zákona, kde zákon požaduje, aby k žádosti o povolení k nakládání s podzemními vodami předložil žadatel vyjádření osoby s odbornou způsobilostí v oboru hydrogeologie, pokud vodoprávní úřad ve výjimečných případech nerozhodne jinak, protože vyjádření hydrogeologa není pro vodoprávní úřad závazné. Vlastníci sousedních studní jsou tedy jen účastníci řízení o povolení stavby studny (pokud se nejedná o studnu stávající), ale ve stavebním řízení nelze řešit otázky ovlivnění již povolených odběrů podzemní vody nově povolovaným nakládáním. Proto si myslím, že aby nedocházelo k vzájemnému konfliktnímu ovlivňování se povolených odběrů podzemních vod, je nutné důkladné posouzení vodních poměrů ve vodoprávním řízení vedeném pracovníky, kteří by měli být na dobré odborné úrovni.

Vodoprávní úřad může požadované nakládání s vodami povolit jen za předpokladu, že v zásadě budou globálně zachovány původní přírodní poměry. To znamená, že vodní zdro-

je jako součást životního prostředí musí zůstat zachovány jako obnovitelné a tedy trvale využitelné. Každá změna přírodního stavu vodních poměrů způsobená lidskou činností může být realizována jen na základě povolení vodoprávního úřadu. Ten musí ve vodoprávním řízení posoudit vliv požadovaného nakládání s vodami na nakládání s vodami již povolená, na vodní zdroje, na vodní ekosystémy a na ně přímo vázané suchozemské ekosystémy. Vodoprávní úřady při rozhodování o nakládání s vodami musí postupovat v zájmu zajištění trvale udržitelného užívání povrchových a podzemních vod. Žádná fyzická ani právnická osoba nemá právní nárok na povolení požadovaného nakládání s vodami. Při povolování nového nakládání s vodami musí být respektována již dříve povolená nakládání a z nich vyplývající práva. Vodoprávní úřady rozhodují o povolení požadovaného nakládání s vodami volnou úvahou při zvážení všech uvedených okolností.³⁵

V jednoduchých věcech může vodoprávní úřad na základě podkladů doložených účastníky řízení rozhodnout bezodkladně, v ostatních případech musí rozhodnout ve lhůtě do 60 dnů od zahájení vodoprávního řízení, ve zvlášť složitých případech je lhůta pro rozhodnutí prodloužena na 3 měsíce.

Povolení k nakládání s vodami je konstitutivním rozhodnutím, jehož náležitosti kromě obecných náležitostí dle správního řádu stanoví vyhláška.³⁶

Rozhodnutím končí vodoprávní řízení v prvním stupni a v případě, že žádný z účastníků řízení nevyužije své právo se proti povolenému nakládání s vodami ve stanovené lhůtě odvolat, nabývá rozhodnutí právní moci a oprávněná osoba může s vodami nakládat.

5.1.2 Změny v povolování nakládání s vodami po „velké novele“ vodního zákona

Parlament České republiky přijal dne 23. dubna 2010 zákon č. 150/2010 Sb., kterým se změnil vodní zákon. Platnost nabyt zveřejněním ve Sbírce zákonů České republiky ze dne 21. května 2010 a účinnosti nabyt 1. srpna 2010.

---

³⁵ NIETSCHEOVÁ, J., KOUKALOVÁ, V. Vodoprávní předpisy. 1. vyd. Praha: ABF, 2009. 184 s. ISBN 978-80-86905-49-5

³⁶ Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Příprava návrhu uvedené novely byla Ministerstvem zemědělství zahájena v červenci 2007 širokou diskuzí odborné veřejnosti nad současně platným návrhem vodního zákona a sběrem podnětů a připomínek. K analýze připomínek byly sestaveny čtyři věcně orientované pracovní skupiny, které byly sestaveny z pracovníků Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva vnitra a také ze zástupců dotčených stran, zejména správců vodních toků, zástupců Asociace krajů České republiky, Svazu měst a obcí, Asociace čistírenských expertů, Sdružení oboru vodovodů a kanalizací, Českého hydrometeorologického ústavu, Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka, v.v.i. a dalších dotčených stran.

Cílem nové právní úpravy je odstranění nedostatků zjištěných vodoprávními úřady při aplikaci vodního zákona v praxi a je zároveň reakcí na vývoj společnosti, technický pokrok a potřebu regulace v oblasti vod od doby tvorby nové právní úpravy ochrany vod a vodního hospodářství na konci devadesátých let. Novela zohledňuje pokrok v oblasti vývoje dostupnosti nových technologií k nakládání s vodami a zpřísňuje požadavky na kvalitu podzemních a povrchových vod. Protože byl vodní zákon vyhodnocen jako právní předpis s vyšší administrativní zátěží, je cílem novelizace i snížení administrativní zátěže.

Ve vztahu k povolování nakládání s vodami novela vodního zákona přinesla tyto změny:

- povolení k nakládání s podzemními vodami pro využívání energetického potenciálu podzemních vod pro tepelná čerpadla, v případech kdy nedochází k odběru nebo čerpání podzemní vody (§ 8 odst. 3 písm. e), bylo nahrazeno souhlasem k vrtu (§ 17 odst. 1 písm. g),
- byla prodloužena minimální lhůta platnosti povolení pro využívání energetického potenciálu z 25 na 30 let (§ 9 odst. 6),
- povolení k nakládání s vodami pro jejich vzdouvání nebo akumulaci je vydáváno na dobu užívání vodního díla, které nakládání s vodami umožňuje (§ 9 odst. 7),
- byla zrušena povinnost zjišťovat jakost vypouštěné odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních a výsledky předávat pro účely státní správy (§ 10 odst. 1),
- byly omezeny některé případy, kdy může vodoprávní úřad změnit nebo zrušit platné povolení k nakládání s vodami (§ 12 odst. 1),

- byla zrušena nutnost mít důvod k žádosti o změnu povolení k nakládání s vodami a dána možnost změnit nakládání na žádost oprávněného (§ 12 odst. 2),
- nepovoluje se nakládání s vodami u vodních děl pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí je výrobek označovaný CE, realizovaných na základě nového institutu ohlášení (§ 15a),
- bylo umožněno ve výjimečných případech vypouštět předčištěné odpadní vody neobsahující nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky přes půdní vrstvy do vod podzemních nejen z jednotlivých staveb pro bydlení a individuální rekreaci ale i z jednotlivých staveb poskytujících služby, u kterých vznikají vody převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech,
- byla zavedena nutnost zajištění řešení nakládání se srážkovými vodami ze staveb v souladu se stavebním zákonem, kde je upřednostněna likvidace dešťových vod zasakováním.

K dalším změnám, ke kterým došlo výše uvedenou novelou v souvislosti s nakládáním s vodami, které upravují procesní postupy vodoprávních úřadů patří zejména:

- byla zrušena působnost pověřených obecních úřadů jako vodoprávních úřadů a k přesunu jejich kompetencí na obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- byla zavedena kompetence vodoprávního úřadu rozhodnout v pochybnostech o tom, zda se jedná o nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, případně o jaký druh nakládání s vodami se jedná,
- bylo nově stanoveno, že podmínkou povolení odběru podzemní vody za účelem výroby balené kojenecké nebo pramenité vody je též skutečnost, že zdroj podzemní vody splňuje podmínky stanovené vyhláškou č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a způsobu jejich úpravy, ve znění pozdějších předpisů,
- nově bylo stanoveno, že povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat prostřednictvím vodního díla, lze vydat jen současně se stavebním povolením k vodnímu dílu, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené,
- nově bylo dáno, že vodoprávní úřad na žádost oprávněné osoby prodlouží povolení k nakládání s vodami pro využívání jejich energetického potenciálu o dobu stano-

venou ve stávajícím povolení, pokud nebyla oprávněnému pravomocně uložena sankce za opakované porušení zákona,

- byla zpřesněna problematika minimálního zůstatkového průtoku a stanoveno, že minimální zůstatkový průtok stanoví vodoprávní úřad v povolení k nakládání s vodami a stanoví v rozhodnutí místo a způsob měření minimálního zůstatkového průtoku a četnost předkládání výsledků měření vodoprávnímu úřadu,
- nově bylo stanoveno, že v případě ústního jednání ve vodoprávním řízení musí být účastníci řízení a dotčené orgány upozorněni nejméně 10 dnů přede dnem konání ústního jednání na to, že závazná stanoviska, námitky a důkazy mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání a že jinak k nim nebude přihlédnuto. V případě, kdy se ústní jednání nekoná, určí vodoprávní úřad lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů, do kdy mohou dotčené orgány uplatnit závazná stanoviska a účastníci řízení své námitky či důkazy,
- krajským úřadům byla stanovena kompetence povolovat nakládání s vodami za účelem chovu ryb nebo vodní drůbeže, popř. jiných vodních živočichů; v povolení musí vodoprávní úřad stanovit podmínky pro použití závadných látek ke krmení ryb a k úpravě povrchových vod na nádržích určených pro chov ryb; povolení, kde se stanoví podmínky pro použití nebezpečných a zvláště nebezpečných látek, nesmí být vydáno na dobu delší než 4 roky.³⁷

Dle mého názoru uvedená novela vodního zákona splnila svůj cíl a její aplikací jsou ve vyšší míře chráněny povrchové a podzemní vody, zejména kvalita vod podzemních. Myslím, že novelizací došlo i ke snížení administrativní zátěže a ke zvýšení právní jistoty osob oprávněných s vodou nakládat. Přesto mám k některým novelou změněným ustanovením vodního zákona výhrady, které uvedu v praktické části této práce.

---

³⁷ KRÁL, M. Novela vodního zákona schválena. Vodní hospodářství: 2010 č. 6

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PRŮBĚH VODOPRÁVNÍHO ŘÍZENÍ VE VĚCI POVOLENÍ K NAKLÁDÁNÍ S VODAMI V PRAXI

6.1 Vodoprávní řízení

Každé vodoprávní řízení, jehož výsledkem je individuální správní akt opravňující fyzickou nebo právnickou osobu nakládat s vodami, je svým způsobem specifické. Jeho průběh je ovlivněn mnoha faktory. Důležitou roli hraje to, o jaký druh nakládání s vodami se jedná, zda je současně s žádostí o nakládání s vodami žádáno i o povolení stavby vodního díla, které nakládání umožňuje. Význam mají i stávající vodní poměry v lokalitě, kde má být nakládání realizováno, množství a kvalita vod, se kterými má být nakládáno, okruh osob, jejichž práva mohou být požadovaným nakládáním s vodami dotčena a mnoho dalších okolností.

V této práci není možné popsat průběh povolování všech druhů nakládání s vodami a všech případů a situací, které mohou při povolování nakládání v praxi nastat, ale aspoň pro částečné znázornění vydávání povolení k nakládání s vodami a pro uvedení změn, ke kterým došlo díky tzv. velké novele vodního zákona popisují následně průběh vodoprávního řízení, jehož výsledkem je povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních dle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona.

6.1.1 Zahájení řízení

Vodoprávní řízení, jehož výsledkem je povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je v praxi spolu s povolením k odběru vod z vod povrchových nebo podzemních nejčastěji požadovaným způsobem nakládání s vodami a je zahajované vždy na žádost (zásada dispoziční).³⁸ Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy tato žádost došla věcně a místně příslušnému vodoprávnímu úřadu, tedy kdy mu byla doručena osobně žadatelem, poštou nebo postoupena jiným správním orgánem. V souladu s ustanovením § 37 správního řádu je možné učinit podání nejen písemně v listinné podobě, ale rovněž

---

³⁸ viz blíže SKULOVÁ, S. et al. Správní právo procesní. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7380-110-6

v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem, tzn. např. datovou schránkou nebo e-mailem. K tomu uvádím, že od roku 2003, kdy pracuji na vodoprávním úřadě obce s rozšířenou působností jsem se s žádostí podepsanou zaručeným elektronickým podpisem nesešla, několikrát byla vodoprávnímu úřadu doručena nascanovaná žádost e-mailem, v takovém případě byl vždy žadatel poučen, že žádost musí dle § 37 správního řádu do 5 dnů potvrdit. Žádost musí být podána na předepsaném tiskopise s obsahovými náležitostmi a přílohami specifikovanými ve vyhlášce Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb. Výhodou podávání žádosti na předepsaném formuláři je skutečnost, že žadatel se nemusí seznamovat s dalšími texty a souvisejícími právními předpisy, protože požadavky na něj kladené jsou vyčerpávajícím způsobem uvedeny v žádosti a komentovány ve vysvětlivkách. Jako jedinou nevýhodu nutnosti použít předepsaný formulář žádosti spatřuji v tom, že když žadatel předepsaný tiskopis nepoužije, musí ho vodoprávní úřad k tomu vyzvat i přesto, že podaná žádost obsahuje všechny potřebné údaje k jejímu posouzení. Předepsané tiskopisy žádostí jsou totiž pro žadatele závazné a k dispozici jsou u každého vodoprávního úřadu a také v elektronické podobě na internetových stránkách Ministerstva zemědělství www.mze.cz v sekci Vodní hospodářství v záložce Státní správa ve VH. Přílohou č. 3 vyhlášky je tiskopis žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo jeho změnu a přílohou č. 4 tiskopis žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) nebo jeho změnu. Vzhledem k tomu, že uvedená vyhláška nebyla v souvislosti s tzv. velkou novelou vodního zákona dosud novelizována (příprava její novely probíhá), a že od 1.8.2010 je novelou dána možnost výjimečně na základě kladného vyjádření hydrogeologa povolit vypouštění odpadní vody neobsahující nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky, vznikající převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech přes půdní vrstvy do vod podzemních, i ze staveb poskytujících služby,³⁹ schází v současnosti tiskopis žádosti o povolení vypouštění odpad-

---

³⁹ Právní řád nezná obecně platnou definici „služby“, podle vodního zákona jsou pojmem „jednotlivé stavby poskytující služby“ vnímány stavby s výjimkou průmyslové či jiné výroby. Novelou č. 150/2010 Sb. bylo umožněno povolit ve výjimečných případech vypouštění odpadních vod do vod podzemních z důvodu snahy o řešení situace soliterních objektů (penzionů a hotelů v horských oblastech), kde jiný způsob likvidace odpadních vod není technicky možný.

ních vod do vod podzemních pro případy, kdy je žadatelem fyzická osoba podnikající nebo právnická osoba. V tomto případě je prozatímně využívána výše uvedená příloha č. 3 s tím, že se v tiskopise uvede, že je žádáno o vypouštění předčištěných odpadních vod do vod podzemních. Tiskopis žádosti se skládá z vlastního formuláře žádosti, přílohy, která specifikuje doklady, které musí žadatel doložit v souladu s vyhláškou nebo obecnými právními předpisy a z části s vysvětlivkami některých pojmů, postupů vyplnění žádosti či příkladných právních předpisů.⁴⁰

Do vlastního formuláře žádosti se uvádí údaje o identifikaci žadatele (popř. jeho zástupce), kterými jsou u právnické osoby obchodní firma nebo název, sídlo, identifikační číslo a číselný kód druhu ekonomické činnosti a u fyzické osoby jméno, příjmení, adresa místa pobytu a datum narození. Dále se uvádí údaje o místu vypouštění odpadních vod (obec, katastrální území, parcelní číslo pozemku dle katastru nemovitostí, pokud se vypouštění týká vodního toku název vodního toku a říční kilometr), údaje o požadovaném vypouštění odpadních vod (druh vypouštěných vod, název a typ čistírny odpadních vod a způsob čištění, počet napojených EO⁴¹, navrhovaný způsob měření objemu jakosti vypouštěných vod), doba, na kterou je nakládání žádáno, údaje o množství a jakosti vypouštěných odpadních vod, v ukazatelích stanovených nařízením vlády č. 61/2003 Sb. a dále seznam účastníků vodoprávního řízení, kteří jsou žadateli známi. Žádost musí být náležitě podepsána. S vyplněním tiskopisu žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo o jeho změnu nemají žadatelé ve většině případů problém až na výjimku údaje o říčním kilometru vodního toku, tento údaj žadatelé většinou získají od správce vodního toku.

K žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod musí žadatel přiložit tyto přílohy:

- situaci širších vztahů místa vypouštění odpadních vod a jeho okolí, schematicky zakreslenou do mapového podkladu zpravidla v měřítku 1:10 000 až 1:50 000,

---

⁴⁰ KRÁL, M. et al. *Prováděcí předpisy k vodnímu zákonu č. 254/2001 Sb., s komentářem* [1]. 1.vyd. Praha: SONDY, 2005. 402 s. ISBN 80-86846-10-5

⁴¹ Ekvivalentní obyvatel je definovaný produkcí znečištění 60g BSK₅ za den (BSK – biochemická spotřeba kyslíku pětidenní s potlačením nitrifikace). Zatížení vyjádřené v počtu ekvivalentních obyvatel se vypočítává z maximálního průměrného týdenního zatížení vstupu do čistírny odpadních vod během roku, s výjimkou neobvyklých situací, jako jsou např. silné deště a povodně.

- kopii katastrální mapy území, jehož se povolení týká, včetně zakreslení místa vypouštění odpadních vod,
- stanovisko správce povodí k požadovanému vypouštění odpadních vod,
- vyjádření příslušného správce vodního toku k požadovanému vypouštění odpadních vod, pokud se žádost o povolení týká tohoto vodního toku,
- kopii povolení stavby vodního díla a kolaudačního rozhodnutí nebo kolaudačního souhlasu, pokud požadované povolení k nakládání s vodami souvisí se stávajícím vodním dílem a v minulosti bylo vydáno jiným úřadem než vodoprávním úřadem dnes příslušným k vydání povolení k nakládání s vodami
- rozhodnutí, stanoviska, vyjádření, souhlasy, posouzení, popřípadě jiná opatření dotčených orgánů, týkající se dané věci, pokud to po žadateli vyžadují zvláštní právní předpisy (zejména stanovisko dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny)
- údaje o průtocích vody ve vodním toku, pokud se žádost o povolení týká vodního toku,
- výčet a druh chráněných území a ochranných pásem stanovených podle zvláštních právních předpisů, pokud by mohly být nakládáním s vodami dotčeny,
- vyjádření osoby s odbornou způsobilostí v oboru hydrogeologie, pokud je žádáno o povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních.

Pokud má žádost určité vady, má vodoprávní úřad povinnost podle § 4 správního řádu pomoci žadateli s jejich odstraněním. V případech, kdy se jedná o drobné vady, jejichž odstranění není časově náročné, volí vodoprávní úřad v praxi často sice neformální, ale nejrychlejší a nejjednodušší způsob nápravy. Upozorní žadatele na nedostatky žádosti telefonicky a dohodne se s žadatelem na způsobu a termínu odstranění nedostatků žádosti. Pokud nedojde v dohodnutém termínu k nápravě nebo v případech, kdy je nutné žádost doplnit o podklady, jejich získání vyžaduje delší čas, stanoví vodoprávní úřad k odstranění vad přiměřenou lhůtu, po kterou je možné řízení přerušit. Pokud vady žádosti, které jsou podstatné a brání pokračovat v řízení, nejsou ve stanovené lhůtě odstraněny, vodoprávní úřad podle § 66 správního řádu řízení zastaví. Podle § 45 odst. 4 správního řádu může žadatel (nikoli další osoby) předmět své žádosti zúžit nebo vzít žádost zpět.

Účastníci řízení

O zahájeném vodoprávním řízení musí vodoprávní úřad uvědomit všechny jemu známé účastníky (ti by měli být uvedeni přímo v žádosti). Osoby, o kterých se vodoprávní úřad dozví až dodatečně, že jsou rovněž účastníky řízení nebo se jimi stanou teprve později, musí samozřejmě bezodkladně informovat také. Obecně jsou účastníky řízení osoby, o jejichž právech a povinnostech správní orgán rozhoduje.

V ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu jsou jako účastníci řízení definováni žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. V řízení z moci úřední jsou to dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Jedná se o tzv. účastníky neopomenutelné. Hlavním účastníkem ve vodoprávním řízení vedeném ve věci povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je tedy žadatel, o jehož právu nakládat s vodami je řízení vedeno, a kterému jsou popř. uloženy podmínky, které musí při tomto nakládání s vodami splnit.

Dle § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky řízení též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech, jde o tzv. účastníky ostatní. Dle § 27 odst. 3 správního řádu jsou účastníky řízení i osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení účastníků podle odstavce 2 správního řádu, ledaže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají; v tom případě mají postavení účastníků podle odstavce 1 správního řádu.⁴²

Okruh účastníků vodoprávního řízení o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je nad rámec obecné právní úpravy rozšířen ustanoveními § 115 odst. 4 vodního zákona o obce, v jejichž územním obvodu může dojít povoleným vypouštěním odpadních vod k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí. To, že jsou obce účastníky vodoprávního řízení považují za správné, protože jsou jim dobře známy

---

⁴² SKULOVÁ, S. et al. Správní právo procesní. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7380-110-6

poměry a problémy v jejich územním obvodu a je jim tím dána možnost hájit své zájmy, respektive zájmy svých občanů.

Pokud jsou odpadní vody vypouštěny do vodního toku, je dle § 115 odst. 5 účastníkem řízení i správce vodního toku. Správu významných vodních toků vykonávají státní podniky Povodí Labe, Povodí Moravy, Povodí Odry, Povodí Ohře a Povodí Vltavy, jejichž zakladatelem je Ministerstvo zemědělství. Správu drobných vodních toků jsou oprávněny vykonávat obce, jejichž územím toky protékají, nebo fyzické nebo právnické osoby, popř. organizační složky státu nebo státní podniky. Správce vodního toku určuje Ministerstvo zemědělství. Významná část drobných vodních toků byla přidělena do správy např. Lesům České republiky, s.p., Hradec Králové. Do konce roku 2010 spravovala významnou část drobných vodních toků i Zemědělská vodohospodářská správa. K datu 1.1.2011 byla však tato organizační složka státu, zřízená Ministerstvem zemědělství ČR transformována. Z její transformace vyplývá i integrace správy drobných vodních toků, které měla dosud Zemědělská vodohospodářská správa ve správě, do správy státních podniků Povodí a státního podniku Lesy ČR. Údaje o tom, která organizace spravuje konkrétní úsek vodního toku je možné najít na Vodohospodářském informačním portálu VODA, jehož gestorem je Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s dalšími ústředními vodoprávními úřady ČR, tj. Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem obrany, v koordinaci s Ministerstvem vnitra.⁴³ Současně s přechodem správy drobných vodních toků došlo rovněž k přechodu vodních děl a pozemků souvisejících s předmětnými drobnými vodními toky na nové správce. Na drobných vodních tocích, ke kterým nebyl určen správce drobného vodního toku, vykonává jejich správu správce vodního toku, jehož je drobný vodní tok přítokem, a to až do doby určení správce.⁴⁴ Řízení o určení nebo zrušení správce drobného vodního toku probíhá po změně vodního zákona novelou zákonem č. 150/2010 Sb. podle správního řádu.

Postavení vedlejšího účastníka řízení je při povolování nakládání s vodami přiznáno v případě splnění podmínek vyplývajících z ust. § 115 odst. 6 a 7 vodního zákona i občanskému

---

⁴³ <http://voda.gov.cz/portal/cz/>

⁴⁴ § 48 odst. 4 vodního zákona

sdužení, jež vzniklo registrací u Ministerstva vnitra za splnění podmínek stanovených zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Podmínkou pro účastenství je i to, že cílem tohoto občanského sdružení musí být podle jeho stanov ochrana životního prostředí (i voda je jednou ze složek životního prostředí).⁴⁵ Občanské sdružení musí podat u příslušného vodoprávního úřadu žádost, že chce být o zahajovaných vodoprávních řízeních informováno. Žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována. Předmět řízení je nutno specifikovat minimálně určením konkrétních práv a povinností, o nichž má být ve vodoprávním řízení rozhodováno; specifikace místa řízení by měla obsahovat minimálně označení lokality. Tím by mělo být vyloučeno podání takového typu žádosti, kterou by občanské sdružení požádalo o informování o všech vodoprávních řízeních v celém správním obvodu vodoprávního úřadu. Žádost by měla být vymezena po stránce věcné (řízení o nakládání s vodami) a druhové (řízení o povolení vypouštění odpadních vod tzv. „velkou novelou“ vodního zákona je nově dáno, že žádost neplatí neomezeně, ale jen jeden rok ode dne podání, pak k ní vodoprávní úřad již nepřihlíží, žádost však lze podávat opakovaně. Jejím podáním ale občanskému sdružení postavení účastníka vodoprávního řízení nepřisluší automaticky, účastníkem řízení se stává v případě, že se do řízení přihlásí ve lhůtě do osmi dnů ode dne sdělení mu této informace vodoprávním úřadem. Posouzení naplnění zákonných předpokladů pro účastenství občanského sdružení v konkrétním řízení je věcí vodoprávního úřadu.

Dle mého názoru má zákonná úprava upravující účastenství občanských sdružení ve vodoprávním řízení i nedostatky. Např. když se skupinka osob dohodne a založí občanské sdružení za účelem ochrany přírody a rozešlou své žádosti o informování o zahajovaných správních řízeních na vodoprávní úřady na území České republiky, a tyto žádosti splňují podmínky dané zákonem, tedy jsou co do předmětu a místa řízení specifikované, pak nemají vodoprávní úřady jinou možnost než je skutečně informovat. Když žádosti podá více

---

⁴⁵ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 4.2.2010, č.j. 7 As 2/2009 – 80: „S námitkami občanského sdružení, které své postavení účastníka správního řízení odvozuje z § 70 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je správní orgán povinen se věcně vypořádat pouze v případě, že se týkají zájmů, které občanské sdružení ve správním řízení hájí, tj. pokud souvisejí s ochranou přírody a krajiny tak, jak je vymezena citovaným zákonem (srovnej zejména § 1 až § 3 citovaného zákona). V opačném případě postačí, pokud správní orgán přezkoumatelným způsobem zdůvodní, proč se námitky uplatněné občanským sdružením těchto zájmů netýkají.

občanských sdružení, vodoprávní úřad pak musí informovat několik občanských sdružení z různých koutů republiky a dochází k zatěžování již tak značně vytížených vodoprávních úřadů. Dle mého názoru by mělo být zajištěno, aby se účastníky řízení mohla stát jen ta občanská sdružení, která prokáží skutečný zájem na ochraně přírody, aby nedocházelo k zneužívání tohoto institutu k tomu, aby ti, kdo nejsou účastníky, se jimi stali. Navrhovala bych změnu, která by stanovila povinnost občanským sdružením nejen mít ve svých stanovách ochranu přírody, ale i prokázat faktickou činnost a zájem na ochraně přírody ve správním obvodu úřadu, kde žádost o informování o zahajovaných správních řízeních byla podána. Praktickou zkušenost sice s tímto problémem nemám, protože u vodoprávního úřadu, kde pracuji, žádné občanské sdružení žádost o informace dle § 115 odst. 6 vodního zákona nepodalo. Pravděpodobně proto, že do našeho správního obvodu vzhledem k jeho nevýhodné poloze zatím nepřicházejí žádní významní investoři a ani se zde bohužel nestaví žádné významné dopravní stavby, které bývají často středem zájmu občanských sdružení. Ale z případů uváděných v médiích usuzuji, že často dochází ke zneužívání tohoto institutu a občanská sdružení, která takto vznikají jsou komplikací řešení i závažných problémů a chybí z jejich strany konstruktivní návrhy a připomínky.

Vodoprávní úřad, který řízení o povolení k nakládání s vodami spočívajícím ve vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních vede, je povinen svoji úvahu při vymezení účastníků řízení odůvodnit.⁴⁶

6.1.2 Průběh řízení

Řízení o žádosti o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních vede příslušný vodoprávní úřad. Pokud je žádáno o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových ze zdrojů znečištění o velikosti 10 000 ekvivalentních obyvatel nebo více, je k vedení vodoprávního řízení příslušný krajský úřad, který je zároveň příslušný k rozhodování o vodních dílech, která toto nakládání s vodami umožňují. Pokud mají být odpadní vody vypouštěny na území vojenského újezdu, je příslušný vydat povolení k nakládání s vodami újezdní úřad. Ve všech ostatních případech povoluje vypouštění

---

⁴⁶ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Vodoprávní řízení je obecně neveřejné (zásada neveřejnosti), pokud vodoprávní úřad nestanoví, že má probíhat veřejně. Veřejné vodoprávní řízení se ovšem v praxi děje asi jen v opravdu výjimečných případech, já jsem se s veřejným vodoprávním řízením v praxi nasetkala. Ve vodoprávním řízení platí, že se jednotlivé úkony činí písemně, tzn. že řízení je ovládáno zásadou písemnosti. Dle této zásady je vodoprávní řízení proces vedený na základě písemných podkladů. Zakládá se o něm spis, ve kterém jsou shromažďovány všechny podklady řízení včetně žádosti a návrhů účastníků řízení. Spis musí být označen spisovou značkou a musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy. Účastníci řízení mají možnost uplatnit svá procesní práva a do spisu nahlížet.

V některých případech, je-li to účelné, je nařízeno ústní jednání a tím je prolomena zásada písemnosti a modifikována zásada ústnosti.⁴⁷ Vodní zákon nespécifikuje podmínky, za nichž může vodoprávní úřad od ústního jednání upustit, proto při vedení řízení o povolení vypouštění odpadních vod dle § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona je na úvaze a posouzení vodoprávního úřadu, zda je svolání ústního jednání v konkrétním řízení vhodné či nezbytné.⁴⁸ Při této úvaze vodoprávní úřad vychází pouze z obecné úpravy shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí dle § 50 správního řádu a především ze zásady materiální pravdy, jež je určující pro rozsah a způsob zjišťování skutečností pro rozhodnutí ve věci povolení k nakládání s vodami. V praxi je ústní jednání obvykle svoláváno jen v některých složitějších případech, kdy je vedeno společné řízení, ve kterém se rozhoduje současně o nakládání s vodami a o povolení stavby vodního díla.

O zahájení vodoprávního řízení nebo o ústním jednání je potřeba účastníky řízení uvědomit s dostatečným předstihem. Konkrétní lhůta je nově stanovena po novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. v § 115 odst. 8 vodního zákona následovně *„Vodoprávní úřad v písemnosti, kterou nařizuje termín a předmět ústního jednání, upozorní účastníky řízení*

---

⁴⁷ SKULOVÁ, S. et al. Správní právo procesní. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7380-110-6

⁴⁸ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

a dotčené orgány nejméně 10 dnů před ústním jednáním, že závazná stanoviska a námitky, popřípadě důkazy, mohou uplatnit nejpozději při ústním jednání, jinak k nim nebude přihlédnuto. Upustí-li vodoprávní úřad od ústního jednání, určí lhůtu, která nesmí být kratší než 10 dnů, do kdy mohou dotčené orgány uplatnit závazná stanoviska a účastníci řízení své námitky, popřípadě důkazy. O určení lhůty se nevydává usnesení. ...“

Dle dřívější právní úpravy platné do 1.8.2010 se pozvání k ústnímu jednání účastníkům řízení doručovalo nejméně 8 dnů, ve složitějších případech nejméně 30 dnů přede dnem ústního jednání a v případech, kdy se nekonalo ústní jednání před uplynutím lhůty pro podání námitek. Po tuto dobu musely být vyvěšeny i vyhlášky o ústním jednání v případech, kdy mohlo povolení vodoprávního úřadu ovlivnit vodní poměry v územních obvodech několika obcí nebo v řízeních s velkým počtem účastníků. Ve vodním zákoně po novele zákonem č. 150/2010 Sb. už lhůty pro vyvěšení veřejných vyhlášek nejsou stanoveny a pro jejich doručení tedy platí obecná právní úprava dle § 144 správního řádu a tím dle mého názoru došlo ke snížení administrativní zátěže a k sjednocení vodoprávního řízení s úpravou správního řízení podle správního řádu, což je snáze pochopitelné pro účastníky vodoprávního řízení. V současně platném ustanovení § 115 odst. 8 vodního zákona, které je výše citováno, se stanovením desetidenní lhůty uplatňuje zásada koncentrace.⁴⁹

Z § 115 odst. 9 vodního zákona vyplývá, že pokud by nakládání s vodami mohlo ovlivnit vodní poměry nebo jakost povrchových a podzemních vod v územních obvodech působnosti jiných vodoprávních úřadů, musí věcně a místně příslušný vodoprávní úřad k vydání takového povolení projednat tuto záležitost s těmi vodoprávními úřady, jejichž územních obvodů se rozhodnutí týká. Projednání povolení vypouštění odpadních vod s vodoprávními úřady obcí, v jejichž územních obvodech dojde k ovlivnění vodních poměrů nebo jakosti vod, není vodním zákonem ani správním řádem nijak formalizováno a podmínkou vydání povolení k vypouštění odpadních vod příslušným vodoprávním úřadem není shoda všech zainteresovaných vodoprávních úřadů, přestože odpovědnost za vedené vodoprávní řízení

---

⁴⁹ Z rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28.5.2002 zn. 5 A 64/2000-27: „Účelem zvláštního právního institutu – koncentrační zásady ve stavebním řízení (oproti obecným principům správního řízení podle správního řádu) je k určitému datu, zpravidla konání ústního jednání, soustředit námitky účastníků a vyjádření dotčených orgánů státní správy k předloženému návrhu. Námitky účastníků nejsou prostorem pro jejich polemiku s vyjádřeními dotčených orgánů státní správy, ale institutem, jehož prostřednictvím hájí účastník v řízení svá práva.“

má vodoprávní úřad, který vodoprávní řízení vede. Podmínkou vydání rozhodnutí je, aby k projednání těmito vodoprávními úřady došlo. O projednání se činí záznam do spisu nebo se vodoprávní úřady vyjádří písemně nebo je projednání zaznamenáno do protokolu při ústním jednání.⁵⁰

Jestliže nakládání s vodami zasahuje do správních obvodů několika vodoprávních úřadů, je k vedení řízení příslušný ten vodoprávní úřad, v jehož správním obvodu má být prováděna rozhodující část této činnosti.

Podkladem pro vodoprávní řízení, jehož výsledkem má být povolení k nakládání s podzemními vodami, je dle § 9 odst. 1 vodního zákona vyjádření osoby s odbornou způsobilostí – hydrogeologa, pokud vodoprávní úřad ve výjimečných případech nerozhodne jinak. Vyjádření osoby s odbornou způsobilostí v oboru hydrogeologie je také podkladem pro povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních a zatím jsem se nesetkala s případem, kdy by vodoprávní rozhodl, že pro povolení vypouštění odpadních vod do vod podzemních přes půdní vrstvy vyjádření hydrogeologa nevyžadoval. To není někdy vyžadováno jen v případech, kdy je povolován odběr podzemní vody ze studny a to jen tehdy, když se v blízkosti předmětné studny žádné další zdroje podzemní vody nenacházejí a tedy ani nemůže dojít k jejich ovlivnění povolovaným odběrem. Pro rozhodnutí v jednotlivých případech je nutná kvalifikovaná práce jak vodoprávního úřadu, který musí posoudit zda je možné vypouštění do vod podzemních povolit, tak i kvalifikovaná práce hydrogeologa, který ve svém vyjádření musí specifikovat všechna reálná rizika, ke kterým může při plánovaném nakládání dojít a současně musí stanovit alespoň základní parametry řešení omezení těchto rizik.⁵¹

Smyslem vodoprávního řízení je v souladu se zásadou materiální pravdy objektivní posouzení dané žádosti nebo daného případu. Vodoprávní úřad musí zhodnotit všechny podklady podle své úvahy a přitom pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo ve vodoprávním řízení naje-

---

⁵⁰ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

⁵¹ ŠEDA, S. Vyjádření osoby s odbornou způsobilostí k povolení nakládat s podzemní vodou. In *Podzemní voda ve vodoprávním řízení, sborník semináře*. Praha: ČSTVHS OS pro vodárenství, 2004. s. 10 – 11. ISBN 80-02-01680-7.

vo. Platí zde zásada volného hodnocení důkazů, resp. všech podkladů pro rozhodnutí, podle které se důkazy posuzují jednotlivě a ve vzájemné souvislosti a přihlíží se ke všemu, co vyšlo najevo. Volnou úvahu nemá vodoprávní úřad tehdy, pokud bylo o určité skutečnosti pravomocně rozhodnuto nebo pokud je podkladem závazné stanovisko jiného správního orgánu. Pokud je ve vodoprávním řízení zjištěna skutečnost, která nedovoluje žádosti vyhovět, neprovádí vodoprávní úřad další dokazování a žádost v souladu se zásadou hospodárnosti řízení zamítne.⁵²

Lhůty pro vydání rozhodnutí

Lhůty pro vydání rozhodnutí upravuje vodní zákon v § 115 odst. 10 oproti správnímu řádu odlišně. Počátkem lhůty pro vydání rozhodnutí vodoprávním úřadem je v případě řízení o žádosti (a tedy i o žádosti o povolení vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních) den, kdy žádost došla příslušnému vodoprávnímu úřadu. Vodoprávní úřad je povinen v souladu se zásadou rychlosti a procesní ekonomie vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu. Nově je po tzv. „velké novele“ vodního zákona dáno, že v jednoduchých věcech může vodoprávní úřad na základě podkladů doložených účastníky řízení rozhodnout bezodkladně. Pro řízení o žádosti je pak vodoprávnímu úřadu umožněno vydat rozhodnutí bez oznamování zahájení řízení účastníkům a dotčeným orgánům státní správy. Vodní zákon v těchto jednoduchých věcech vylučuje aplikaci ustanovení § 36 správního řádu, a to včetně vyzývání účastníků k nahlédnutí do spisu či vyjádření se k podkladům rozhodnutí apod. Zákonem není stanoveno, co se rozumí jednoduchými věcmi, kdy je možné rozhodnutí vydat velmi krátce po zahájení vodoprávního řízení, resp. jako první úkon v řízení. Většinou se jedná o situace, kdy veškeré podklady pro rozhodnutí má již vodoprávní úřad k dispozici a tyto podklady jsou natolik dostatečné, že nebudou důvodné pochybnosti o zjištěných skutečnostech a postupem vodoprávního úřadu nebude porušena zásada materiální pravdy. Jednoduchá věc tedy není vymezena věcně ani kvantitativně a je na posouzení vodoprávního úřadu, zda rozhodnutí vydá bezodkladně nebo ne. Tato možnost bezodkladného rozhodování je v praxi využívána spíše u jiných typů vodoprávních

---

⁵² JEMELKA, L. et al. Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb. (příručka). 1. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2005. 103 s. ISBN 80-86976-05-X

řízení než je povolování k nakládání s vodami, bezodkladně je často vydáván souhlas dle § 17 vodního zákona nebo je schvalován plán opatření pro případy havárie (havarijní plán) dle § 39 vodního zákona. Povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních v praxi není považováno za jednoduchou věc a bývá zpravidla vydáváno ve lhůtě do 60 dnů od zahájení vodoprávního řízení, ve zvlášť složitých případech může být lhůta pro rozhodnutí prodloužena na 3 měsíce. Často by bylo možné rozhodnout i dříve, ale není tomu tak jen z důvodu, že vodoprávní úřad nestihne rozhodnutí vydat pro velký počet podaných žádostí na počet pracovníků vodoprávního úřadu. V souladu se zásadou legitimního očekávání by při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů neměly vznikat nedůvodné rozdíly, tzn. že by vodoprávní úřad neměl v obdobných případech jednou vydat rozhodnutí ve lhůtě do 60 dnů popř. do 3 měsíců, zatímco jindy bezodkladně jako o jednoduché věci několik dní po obdržení žádosti.⁵³

Pokud by vodoprávní úřad nemohl rozhodnout ve stanovených lhůtách, je povinen před jejich uplynutím požádat příslušný odvolací orgán o prodloužení lhůty k dokončení vodoprávního řízení. Důvodem pro prodloužení lhůty může být jen mimořádná složitost případu.⁵⁴ Jestliže vodoprávní úřad bezdůvodně v zákonem stanovené lhůtě rozhodnutí nevydá, postupuje se podle § 6 správního řádu a použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností (§ 80), ze kterého vyplývá možnost žadatele obrátit se na nadřízený správní orgán s žádostí o zjednání nápravy. Tyto případy nečinnosti nastávají jen ojedinele, já jsem se s takovým případem ve své praxi zatím nesetkala.

6.1.3 Rozhodnutí – povolení k nakládání s vodami

Povolení k nakládání s vodami spočívajícím ve vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních je vodoprávním rozhodnutím. Rozhodnutí je individuální veřejně mocenský, jednostranný akt vydaný vykonavatelem veřejné správy na základě zákona ve správním řízení, vodoprávní rozhodnutí je vydáno vodoprávním úřadem ve vodoprávním

---

⁵³ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

⁵⁴ TUREČEK, K. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy. 2. vyd. Praha: Soudy, 2003. 611 s. ISBN 80-903134-3-4

řízení. Uvedené povolení k nakládání s vodami je rozhodnutím konstitutivním, které proklaňuje, že oprávněná osoba má právo vypouštět odpadní vody do vod povrchových nebo podzemních a stanoví podmínky, za jakých tak může činit a povinnosti, které musí při realizaci nakládání s vodami plnit. Náležitosti formy a obsahu rozhodnutí jsou stanoveny v § 67 až 69 správního řádu. Jejich neuvedení by mohlo způsobovat nepřezkoumatelnost, a tím i nezákonnost rozhodnutí. Formálními náležitostmi rozhodnutí jsou např. písemná forma, nestanoví-li zákon jinak; označení „rozhodnutí“, rovněž není v rozporu s platnou právní úpravou, pokud vodoprávní úřad nad povinné označení „rozhodnutí“ uvede též jeho stručný název (např. „povolení k nakládání s vodami“); označení správního orgánu, který ho vydal; číslo jednací; datum vyhotovení; otisk úředního razítka a označení oprávněné úřední osoby a její podpis. V souladu s ustanovením § 17 odst. 1 správního řádu je rovněž vhodné, pokud se na rozhodnutí uvádí spisová značka, která je pro každý spis jedinečná, zatímco číslo jednací (v rámci spisu je zpravidla evidováno více čísel jednací) tuto identifikační vlastnost nemá. Příslušný vodoprávní úřad, který povoluje vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních uvede v rozhodnutí rovněž příslušné kompetenční ustanovení podle vodního zákona.

K obsahovým náležitostem rozhodnutí patří **výrok** s řešením otázky, která je předmětem řízení, slovním popisem místa předmětu rozhodnutí, právním ustanovením, podle kterého je rozhodováno, označením tzv. hlavních účastníků řízení. Je-li podkladem rozhodnutí závazné stanovisko dotčeného orgánu, je jeho obsah závazný pro výrokovou část rozhodnutí, vodoprávním úřadem může být obsah závazného stanoviska zohledněn např. v podmínkách příslušného rozhodnutí. V případě zezávazňování podmínek např. dotčených orgánů či správců inženýrských sítí je třeba, s ohledem na případnou budoucí potřebu jejich vymahatelnosti, doslovně je uvést v rámci výroku rozhodnutí, popř. připojit příslušné vyjádření jako nedílnou součást vydávaného rozhodnutí. Naopak upozornění na další povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů nebo upozornění na dodržování jiných správních aktů, které jsou závazné již samy o sobě do výroku a podmínek rozhodnutí nepatří.⁵⁵

---

⁵⁵ POKORNÝ, D., STRNAD, Z. et al. Vzory vodoprávních rozhodnutí, Podle zákona č. 254/2001 Sb. s komentářem [3]. 1. vyd. Praha: Soudy, 2009. 248 s. ISBN 978-80-86846-27-9

Náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových kromě obecných náležitostí dle správního řádu stanoví Vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů. K těmto náležitostem podle § 3d uvedené vyhlášky patří:

- jméno, příjmení, datum narození a adresa místa trvalého nebo přechodného pobytu fyzické osoby, popřípadě též její obchodní firma a místo podnikání, je-li podnikatelem, název nebo obchodní firma, identifikační číslo a sídlo právnické osoby nebo její organizační složky, které se uděluje povolení k nakládání s vodami,
- účel a rozsah nakládání s vodami,
- doba, na kterou se povolení vydává,
- název vodního toku, číslo hydrologického pořadí povodí a uvedení říčního kilometru vodního toku, pokud se povolení týká vodního toku,
- údaje o množství a jakosti vypouštěných odpadních vod, jakož i další údaje podle vodního zákona nebo právních předpisů podle něj vydaných,
- stanovení podmínek, za kterých se nakládání s vodami povoluje,
- vypořádání se s případnými námitkami účastníků řízení,
- určení polohy místa vypouštění odpadních vod (orientačně souřadnicemi určenými v souřadnicovém systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální).

Další náležitosti povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových jsou dány nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech (dále jen „nařízení“), kde je v § 3 uvedeno, že povolení k vypouštění odpadních vod vedle obecných náležitostí obsahuje:

- druh vypouštěných odpadních vod,
- charakteristiku výrobní činnosti a její označení podle Klasifikace ekonomických činností,

- určení místa výpustí odpadních vod, pro něž je povolení vydáno, s názvem vodního toku, číslem hydrologického pořadí povodí, s názvem a kódem vodního útvaru a uvedením kilometráže výpustí, popř. určení místa výpustí do kanalizace.⁵⁶

Dále vodoprávní úřad v povolení k vypouštění odpadních vod vždy stanoví:

- emisní limity,⁵⁷
- lhůtu k dosažení emisních limitů podle požadavků nařízení, pokud jde o případy, kdy podle § 38 odst. 12 nebo § 127 odst. 6 vodního zákona povoluje vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené nařízením,
- způsob, četnost, typ a místo odběrů vzorků vypouštěných odpadních vod a místo měření jejich objemu na výpustí, popř. i na přítoku do čistírny odpadních vod,
- způsob provádění rozborů vypouštěných odpadních vod podle jednotlivých ukazatelů znečištění uvedených v povolení k vypouštění odpadních vod podle příslušné technické normy,
- způsob vyhodnocení výsledků rozborů jednotlivých ukazatelů znečištění a výsledků měření a stanovení objemu vypouštěných odpadních vod a zjištěného množství vypouštěných znečišťujících látek pro účely evidence a kontroly,
- způsob, formu, četnost a termín předávání výsledků měření vodoprávnímu úřadu.⁵⁸

Pokud jde o náležitosti povolení k nakládání s vodami, které nemusí být uvedeny vždy, je na vodoprávním úřadu, zda bude považovat za nutné, uložit v povolení další podmínky, za kterých jej vydává.

Z ustanovení § 9 odst. 1 vodního zákona vyplývá povinnost vodoprávního úřadu vydat povolení k nakládání s vodami na časově omezenou dobu a stanovit v něm účel, rozsah, povinnosti a popř. podmínky, za kterých se povolení vydává. Dobu platnosti povolení vodoprávní úřad stanoví jednak takovou, aby žadateli resp., oprávněnému umožnila určitou jistotu v provozování povoleného nakládání s vodami a ekonomickou návratnost vložených prostředků, u povolení k vypouštění odpadních vod je však zákonem stanovena horní mez

---

⁵⁶ § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

⁵⁷ emisní limity – nejvýše přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod

⁵⁸ § 3 odst. 2 nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

doby povoleného nakládání, aby zohlednila zájmy chráněné vodním zákonem. V odst. 2 § 9 je stanoveno, že povolení k vypouštění odpadních vod může být vydáno maximálně na deset let a žadatelé vždy žádají o povolení na tuto maximálně možnou dobu, nikdy ne na dobu kratší a na tuto požadovanou dobu bývá povolení vydáváno. A pokud se jedná o vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných nebo zvlášť nebezpečných látek, může být povolení vydáno maximálně na čtyři roky.

Obsahovou náležitostí rozhodnutí je i **odůvodnění** s uvedením důvodu výroku, podkladů pro jeho vydání s uvedením jejich specifikace (neuvedení podkladů pro rozhodnutí v odůvodnění bývá častým nedostatkem rozhodnutí v praxi a tento nedostatek bývá vytykáán vodoprávnímu úřadu úřadem vyššího stupně při kontrolách), úvahami, kterými se správní orgán řídil, a s uvedením, jak se správní orgán vypořádal s případnými návrhy a námitkami účastníků (odůvodnění není třeba pouze za předpokladu, že správní orgán prvního stupně všem účastníkům řízení v plném rozsahu vyhoví).

Další náležitostí rozhodnutí je **poučení účastníků**, ve kterém se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je to možné udělat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního se odvolání podává. Scházející formální a obsahové náležitosti stanovené v § 67 až 69 správního řádu v povolení k nakládání s vodami by mohly způsobovat nepřezkoumatelnost a tím i nezákonnost. Např. v případě chybějícího nebo nesprávného poučení by se dle § 83 správního řádu prodlužovala lhůta pro podání odvolání.

Rozhodnutí se oznamuje účastníkům vodoprávního řízení stejným způsobem, jakým bylo oznámeno zahájení řízení, a končí jím řízení v prvním stupni. Protože i zde platí zásada dvouinstančního řízení, je proti němu jako řádný opravný prostředek možné podat odvolání, které musí mít náležitosti stanovené ve správním řádu⁵⁹. Odvolání má odkladný účinek.

---

⁵⁹ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 6.3.2009 zn. 1 As 4/2009 – 53: „...náležitosti odvolání jsou ve správním řádu explicitně vyjádřeny. Tedy každé podání, které má být posouzeno jako odvolání (příčemž správní orgán je dle § 37 odst. 1 správního řádu povinen posuzovat podání podle skutečného obsahu), musí vedle základních náležitostí každého podání stanovených v § 37 odst. 2 správního řádu obsahovat i specifikaci rozhodnutí, proti kterému směřuje, dále rozsah, v němž jej napadá, tj. uvedení výroků, které jsou napadány, a dále konkrétní skutečnosti, z nichž se dovozuje nesprávnost právního či skutkového posouzení věci nebo vady řízení (odvolací důvody).“

V případě, že žádný z účastníků řízení nevyužije své právo se proti rozhodnutí ve stanovené lhůtě odvolat, nabývá rozhodnutí právní moci a povolené nakládání s vodami může být realizováno.

Vodoprávní úřad vyznačí v souladu s ustanovením § 75 správního řádu na pravomocném rozhodnutí, které zůstává součástí spisu, právní moc a na požádání účastníka opatří doložkou právní moci⁶⁰ i stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen.

6.2 Povolování nakládání s vodami ve společném řízení

Po novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. již nemůže vodoprávní úřad povolit nakládání s vodami, které lze realizovat jen pomocí vodního díla bez toho, aby bylo nejpozději současně s nakládáním s vodami vydáno stavební povolení vodního díla, které nakládání umožňuje, pokud se nejedná o vodní dílo stávající. Konkrétně to vyplývá z ustanovení § 9 odst. 5 vodního zákona, které zní následovně: *„Povolení k nakládání s vodami, které lze vykonávat pouze užíváním vodního díla, je možné vydat jen současně se stavebním povolením k takovému vodnímu dílu ve společném řízení, pokud se nejedná o vodní dílo již existující nebo povolené. V případě vydávání povolení k nakládání s vodami současně s povolením k provedení vodního díla se výroky těchto povolení vzájemně podmiňují; pokud by byla odvoláním napadena obě tato rozhodnutí, provede se nejdříve odvolací řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami, přičemž odvolací řízení, jehož předmětem je stavební povolení k provedení vodního díla, se přerušuje do dne, kdy nabude právní moci rozhodnutí odvolacího správního orgánu vydané v řízení o odvolání proti povolení k nakládání s vodami.“*

Skutečnost vyplývající z výše citovaného ustanovení je duplicitně dána i také novelizovaným ustanovením § 15 odst. 1 vodního zákona kde je řečeno: *„K provedení vodních děl, k jejich změnám ..... je třeba povolení vodoprávního úřadu. Povolení k provedení nebo změně vodního díla, které má sloužit k nakládání s vodami povolovanému podle § 8, může být vydáno jen v případě, že je povoleno odpovídající nakládání s vodami nebo*

---

⁶⁰ Z rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.5.2005, sp. zn. 25 Cdo 890/2004: „Nesprávným úředním postupem je i vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí, které není dosud pravomocné; není přitom podstatné, čím byl vyvolán omyl v určení právní moci, ani např. to, že vyznačení právní moci se odvíjelo od vad řízení, které se projevíly v obsahu rozhodnutí.“

se nakládání s vodami povoluje současně s povolením k provedení nebo změně vodního díla.....“

Vodní zákon těmito dvěma ustanoveními na jedné straně posiluje charakter některých povolení nakládání s vodami a na straně druhé působí preventivně k možnosti vzniku situace, ve které by např. v určité lokalitě bylo povoleno nakládání s vodami, které by nebylo možné realizovat třeba z důvodu, že by nebylo možné povolit stavbu vodního díla, které nakládání s vodami umožňuje. Tento princip dvojí prevence (§ 9 odst. 5 a § 15 odst. 1) významně posiluje požadavek na hospodárné využívání vodních zdrojů, ale i požadavek ochrany dalších zájmů sledovaných vodním zákonem a ve svém důsledku odpovídá i zásadě požadující zohlednění finanční a časové nákladovosti, proto si myslím, že tato novelizovaná úprava je správná.

Výše citovaná ustanovení vodního zákona jsou komplementární a je nutné je aplikovat společně, protože upravují z různých pohledů stejnou věc. Obě ustanovení odkazují do společného řízení v případě rozhodování o povolení k nakládání s vodami a o stavebním povolení, která jedno bez druhého nemohou být funkční. Uvedený princip platí i pro situaci, kdy např. vodoprávní úřad zjistí nelegálně postavené vodní dílo sloužící k nakládání s vodami podle § 8 vodního zákona. Současně s řízením o dodatečném povolení stavby musí být vedeno i řízení o povolení k nakládání s vodami, jinak nebude moci vodoprávní úřad vodní dílo dodatečně povolit, neboť tím by byl porušen zmiňovaný princip dvojí prevence.

Společné řízení bude vedeno podle § 140 správního řádu a protože nutnost vydat povolení k nakládání s vodami společně se stavebním povolení vyplývá přímo ze zákona, není nutné o tom poznamenávat usnesení do spisu, jak bylo dříve konáno v případě, kdy se vodoprávní úřad rozhodl vést společné řízení v době před novelizací vodního zákona.

Ve společném řízení se zakládá jeden spis. Účastníci řízení jsou ve společném řízení vymezení pro každou jeho část samostatně. Při povolování nakládání s vodami jsou účastníci řízení vymezení vodním zákonem a správním řádem, při povolování stavby vodního díla souvisejícího s nakládáním vymezuje účastníky řízení vodní zákon, stavební zákon a správní řád.

Ve společném řízení se vydává jedno rozhodnutí se dvěma výroky. Vzájemná podmíněnost obou výroků (tj. výroku o povolení nakládání podle § 8 vodního zákona a výroku o povolení

lení stavby podle § 15 odst. 1 vodního zákona a příslušných ustanovení stavebního zákona) znamená, že právní moci mohou tyto výroky nabýt jen současně, a to i v případě podání odvolání jen proti jednomu z nich.⁶¹

6.3 Kombinovaný přístup při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových

Od 1. ledna 2010 je povinností vodoprávních úřadů stanovovat emisní limity v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových kombinovaným přístupem.

Základním právním předpisem pro ochranu vod na evropské úrovni je směrnice Evropského parlamentu a rady ze dne 23. října 2000, kterou je stanoven rámec pro činnost v oblasti vodní politiky, tzv. Rámcová směrnice o vodách. Touto směrnicí je dáno založení vodní politiky Společenství na kombinovaném přístupu s využitím omezování znečišťování u zdroje, a to stanovením mezních hodnot emisí a norem environmentální kvality. Členské státy mají povinnost zajistit, aby všechna vypouštění do povrchových vod byla omezována podle kombinovaného přístupu k bodovým a difuzním zdrojům znečištění.

Stanovování emisních limitů kombinovaným způsobem je v našem právním řádu předepsáno nařízením vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění, konkrétně v ustanovení § 2 písm. j). Zde je definován kombinovaný přístup jako stanovení cílových emisních limitů⁶² při současném nepřekročení emisních standardů⁶³ na základě ukazatelů vyjadřujících stav vody ve vodním toku, norem environmentální kvality a požadavků na užívání vod podle přílohy č. 3 nařízení (př. č. 3 - ukazatele vyjadřující stav vody ve vodním toku, normy environmentální kvality a požadavky na užívání vod) a cílového stavu vod ve

---

⁶¹ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

⁶² emisní limity – nejvyšší přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod, které stanoví vodoprávní úřad v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových

⁶³ emisní standardy – nejvyšší přípustné hodnoty ukazatelů znečištění odpadních vod uvedené v příloze č. 1 k nařízení

vodním toku s přihlédnutím ke specifikaci nejlepších dostupných technik ve výrobě a nejlepších dostupných technologií zneškodňování městských odpadních vod podle přílohy č. 7 nařízení (př. č. 7 - nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínky jejich použití); při stanovení cílových emisních limitů vodoprávní úřad současně stanoví lhůtu, v níž má být cílových emisních limitů dosaženo, a podmínky, za nichž lze odpadní vody vypouštět do doby dosažení cílových emisních limitů.

Vodoprávní úřad musí stanovit v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových emisní limity kombinovaným přístupem tak, aby imisní standardy⁶⁴ stanovené přílohou nařízení byly dosaženy nejpozději do 22. prosince 2015.⁶⁵

Provozovatelé ČOV tedy od 1.1.2010 nemohou žádat o emisní limity pouze na základě emisních standardů, ale vodoprávní úřady by na provozovatelích neměly požadovat konečné emisní limity získané kombinovaným přístupem, ale limity mírnější, umožňující postupné dosažení cílových imisních standardů. Obecně mohou být emisní limity stanoveny přísněji než jsou emisní standardy, vyžaduje-li to dosažení požadovaných imisních standardů a dalších jakostních cílů, avšak vždy v hodnotě z intervalu mezi emisním a imisním standardem v souladu s možnostmi nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod.⁶⁶

Jelikož je vodoprávní řízení o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových řízení návrhové, je problém výpočtu emisních limitů kombinovaným přístupem na straně provozovatelů, kteří musí tyto limity kombinovaným přístupem určit a následně je v žádosti o povolení k vypouštění vodoprávnímu úřadu navrhnout. Pro zjednodušení aplikace kombinovaného přístupu v praxi byla Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci

---

⁶⁴ imisní standardy – nejvýše přípustné hodnoty ukazatelů přípustného znečištění povrchových vod v jednotkách hmotnosti, radioaktivity nebo bakteriálního znečištění na jednotku objemu, které jsou stanoveny v příloze č. 3 k nařízení

⁶⁵ V rámci novely nařízení vlády č. 61/2003 Sb. byla využita možnost poskytnutá čl. 4 rámcové směrnice 2000/60/ES, který ukládá povinnost dosáhnout dobrého stavu povrchových vod do 15 let ode dne nabytí platnosti této směrnice, tj. v případě České republiky do 22.12.2015.

⁶⁶ JÁGLOVÁ, V. Kombinovaný přístup. Vodní hospodářství: 2010 č. 1

s Výzkumným ústavem vodohospodářským připravena softwarová pomůcka, která je ke stažení na stránkách http://www.mzp.cz/cz/kombinovany_pristup.

Pro situace, kdy není možné imisní standardy splnit byl zaveden institut nejlepší dostupné technologie. V § 6 odst. 2 nařízení je uvedeno: „*V případě, že kombinovaným způsobem vypočtené emisní limity nemohou být dosaženy ani za použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod nebo z důvodu místních přírodních podmínek, stanoví vodoprávní úřad emisní limity ve výši nejpřísnějších limitů, kterých lze použitím nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod nebo v místních přírodních podmínkách dosáhnout.*“ Nejlepší dostupná technologie v oblasti zneškodňování odpadních vod je definována jako nejúčinnější a nejpokročilejší stupeň vývoje použité technologie zneškodňování nebo čištění odpadních vod, která je vyvinuta v měřítku umožňujícím její zavedení za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek a zároveň je nejúčinnější pro ochranu vod.

Kvůli nutnosti stanovovat emisní limity v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových kombinovaným přístupem nemůžou vodoprávní úřady velkou část povolení k nakládání s vodami, kterým končí platnost prodloužit, protože již nevyhovují současné legislativě a povolení musí být vydávána nově.

Protože na mnoha místech je ale taková situace, že stávající čistírna odpadních vod nedosahuje limity pro nejlepší dostupné technologie, neměla by vzniknout ze strany vodoprávních úřadů unáhlená snaha všude tam, kde to stav toku vyžaduje, zavádět limity nejlepších dostupných technologií. Nařízení vlády č. 61/2003 Sb. dává prostor do roku 2015 použít pouze emisní standardy. Pouze u čistíren, které nejsou schopné trvale dosahovat limitů pro nejlepší dostupné technologie, mohou být limity navrženy mírněji, a to nejdéle do roku 2015. Do té doby bude pravděpodobně nutné tyto čistírny zrekonstruovat, jinak by provozovatel nesl riziko překročení limitů.⁶⁷

Dle mého názoru zavedení kombinovaného přístupu při povolování vypouštění odpadních vod do vod povrchových povede ke zlepšení kvality vody ve vodních tocích, čímž dojde

---

⁶⁷LÁNSKÝ, M., HLOUŠEK, T. Očekávaný dopad novelizace NV 61/2003 Sb. na provozovatele městských ČOV. Vodní hospodářství: 2007 č. 11

k naplnění účelu vodního zákona, kterým je mj. ochrana povrchových vod a stanovení podmínek pro zachování i zlepšení jejich jakosti.

6.4 Vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Vodoprávnímu úřadu přísluší kompetence k vydání povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Každý, kdo odpadní vody do vod podzemních vypouští, k tomu musí mít povolení k nakládání s vodami dle § 8 odst. 2 písm. c) vodního zákona a je povinen zajišťovat jejich čištění v souladu s podmínkami stanovenými v povolení.

Do 1.8.2010 bylo možné vypouštět odpadní vody do vod podzemních jen výjimečně z jednotlivých rodinných domů a staveb k individuální rekreaci, novela č. 150/2010 Sb. však rozšířila možnost výjimečně zneškodňovat odpadní vody vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních o případy, kdy jsou vypouštěny odpadní vody vznikající převážně jako produkt lidského metabolismu nejen z jednotlivých staveb pro bydlení nebo individuální rekreaci, ale také z jednotlivých staveb poskytujících služby. Okruh staveb byl rozšířen z důvodu vyřešení odkanalizování stávajících horských hotelů a penzionů, kde jiný způsob likvidace odpadních vod není možný.

Povolit vypouštět odpadní vody přes půdní vrstvy do vod podzemních by měl vodoprávní úřad opravdu jen ve výjimečných případech a s ohledem na výjimečnost tohoto způsobu vypouštění odpadních vod je možné ho povolit pouze na základě vyjádření osoby s odbornou způsobilostí a v případě, že technicky nebo s ohledem na zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny není možné vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo do kanalizace.⁶⁸

Přímé vypouštění odpadních vod do vod podzemních nelze povolit. Nepřímé vypouštění do vod podzemních, které je možné za určitých podmínek povolit, je vypouštění, kdy odpadní voda protéká skrze půdní nebo horninové prostředí do podzemních vod. Toto půdní nebo horninové prostředí se může ve svých vlastnostech značně lišit. Zásadní a důležitou charakteristikou jsou zejména propustnost prostředí a úroveň hladiny podzemních vod. Odpadní

---

⁶⁸ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

voda a látky v ní obsažené mohou jakost podzemních vod významně ovlivnit a náprava je často nemožná nebo finančně a časově náročná. Osoba s odbornou způsobilostí posoudí, zda je daná lokalita vhodná k takovému vypouštění či nikoliv. V rámci předběžné opatrnosti se předpokládá, že vypouštěním odpadních vod do půdních nebo horninových vrstev dochází vždy k jejich průsaku do vod podzemních. Případný opak je třeba doložit vyjádřením hydrogeologa. Cílem vyjádření je posoudit, zda vypouštěná odpadní voda může ohrozit, případně do jaké míry může ovlivnit jakost podzemních vod. Tento vliv může být definován jakostí vypouštěných odpadních vod, ale také typem vypouštěcího zařízení. Na základě potřebných informací hydrogeolog vyjádří souhlasné, podmíněně souhlasné nebo nesouhlasné stanovisko s navrženým způsobem vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Jinými slovy hydrogeolog „certifikuje“ přírodní prostředí v místě vypouštění jako dostatečné k čištění vypouštěných odpadních vod tak, aby nebyla ohrožena jakost těchto vod.⁶⁹

Vodní zákon tedy umožňuje vypouštět odpadní vody do vod podzemních pouze za podmíněk, že odpadní vody:

- neobsahují nebezpečné nebo zvláště nebezpečné závadné látky,
- pochází z jednotlivých staveb pro bydlení a individuální rekreaci nebo jednotlivých staveb poskytujících služby, pokud vznikly převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech,
- jsou vypouštěny výhradně přes půdní vrstvy,
- není možné je např. z technických nebo právních důvodů vypouštět do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu.

V § 38 odst. 8 vodního zákona je po jeho tzv. „velké novele“ uvedeno. „...*Při povolování vypouštění odpadních vod do vod podzemních je vodoprávní úřad vázán ukazateli vyjadřujícími stav podzemní vody v příslušném útvaru podzemní vody, ukazateli a hodnotami pří-*

---

⁶⁹ Metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP k nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních

pustného znečištění podzemních vod, ukazateli a přípustnými hodnotami znečištění odpadních vod a náležitostmi a podmínkami povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních, které stanoví vláda nařízením.“ Dne 1.1.2011 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 416/2010 Sb. ze dne 14. prosince 2010, o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních.

Tímto nařízením stanovené hodnoty ukazatelů přípustného znečištění odpadních vod vypouštěných do vod podzemních, jsou přísnější ve srovnání s hodnotami požadovanými pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových nařízením vlády č. 61/2003 Sb.

Vysoké nároky na jakost odpadních vod vypouštěných přes půdní vrstvy do vod podzemních považují bezesporu za správné a oprávněné. Podzemní vody jsou významným přírodním bohatstvím a jejich ochrana je obtížnější a složitěji kontrolovatelná než u vod povrchových. Povinnou součástí povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních je charakteristika činnosti zdroje znečištění vyjádřená v nařízení prostřednictvím § 2 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Ta člení stavby na stavby pro bydlení, na stavby pro rodinnou rekreaci a na stavby ubytovacích zařízení nebo jejich částí a definuje je. Z hlediska funkce čistírny je důležitý způsob jejího zatěžování, frekvence a sezónnost, denní režim zdroje, minimální a maximální zatížení a doba jejich trvání, četnost a doba trvání období, kdy bude čistírna bez zatížení apod.

Nařízení stanovuje u čistíren odpadních vod vybudovaných na základě povolení vodoprávního úřadu a jím povoleného vypouštění odpadních vod do vod podzemních také minimální četnost sledování čistírny, typ vzorku, relativně podrobně přípravu a postup při odběrech pro analýzu mikrobiologických ukazatelů.⁷⁰

Nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních, v návaznosti na vodní zákon upřesňuje podmínky, za kterých je možné odpadní vody do vod podzemních vypouštět. Zda to bude spolu s jeho aplikací a vymáháním dostačující pro ochranu podzemních vod, ještě není zřejmé a ukáže to až praxe. Za velký přínos pro ochra-

---

⁷⁰ SOUKUP, P. Poznámky k nařízení vlády č. 416/2010 Sb., které upravuje podmínky pro vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Vodní hospodářství: 2011 č. 1

nu kvality podzemních vod považuji již existenci právního předpisu určujícího, v jaké kvalitě mohou být předčištěné odpadní vody do vod podzemních vypouštěny, protože limity v něm stanovené jsou daleko přísnější, než limity stanovené nařízením vlády č. 61/2003 Sb. pro vypouštění předčištěných odpadních vod do vod povrchových, které byly podpůrně používány pro povolování vypouštění odpadních vod do vod podzemních předtím, než bylo vydáno nařízení vlády č. 416/2010 Sb. Myslím, že je v zájmu jak dnešní generace a ještě více generací budoucích, aby se vypouštění odpadních vod do vod podzemních nestalo pravidlem, ale jen výjimkou v případě nezbytnosti.

Z praxe povolování vypouštění odpadních vod do vod podzemních uvedu příklad, který jsem nevyřešila nejlepším způsobem a který je pro mne poučením do budoucna. Na okraji zastavěného území obce jsem u stávajícího osamocенého rodinného domu, který byl vzdálen od ostatní zástavby cca 300 m povolila čistírnu odpadních vod a nakládání s vodami spočívajícím ve vypouštění předčištěných odpadních vod do vod podzemních, protože se blízkosti nenacházel vodní tok ani kanalizace do které by bylo možné předčištěné odpadní vody zaústit. Řešení likvidace odpadních vod jejich akumulací v žumpě⁷¹ stavebníci odmítli, u žumpy se nemusí řešit povolení k vypouštění odpadních vod, ale její velkou nevýhodou je cena účtovaná za vývoz odpadní vody na čistírnu odpadních vod a jiný způsob likvidace obsahu jímky je nepřijatelný. Navíc v tzv. „velké novele“ vodního zákona je nově stanoveno, že kdo akumuluje odpadní vody v bezodtoké jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s vodním zákonem.⁷²

Vzhledem k tomu, že se jednalo o jediný rodinný domek na konci obce, považovala jsem povolení vypouštění odpadních vod do vod podzemních za výjimečný případ. Po několika měsících došlo v uvedené lokalitě změnou územního plánu ke vzniku dalších tří stavebních míst vedle domu původně osamocенého s tím, že v územním plánu bylo řešeno odkanalizování celé obce tím způsobem, že veřejná kanalizace v obci se dořeší ve všech částech

---

⁷¹ Žumpa je bezodtoká betonová nebo plastová vodotěsná jímka, z níž nesmí unikat ani prosakovat žádné splašky.

⁷² § 38 odst. 6 vodního zákona

obce a napojí se na veřejnou kanalizaci sousední obce, která je ukončena čistírnou odpadních vod, což je řešení časově i finančně pro malou obec náročné a není otázkou následujících několika let. Vznikla tedy tři nová stavební místa a budoucí stavebníci tří nových rodinných domů po vzoru domu s čistírnou a povoleným vypouštěním do vod podzemních postupně žádali taky o stavební povolení na čistírnu odpadních vod a o povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních, protože jiný způsob likvidace podzemních vod v místě není možný (s výjimkou žumpy). Vzhledem k zásadě vyplývající ze správního řádu, která říká že o skutkově shodných nebo podobných případech by mělo být rozhodováno tak, aby nevznikaly nedůvodné rozdíly a vzhledem k tomu, že odpadní vody lze vypouštět do vod podzemních výjimečně, pokud není technicky nebo s ohledem na zájmy chráněné jinými právními předpisy možné jejich vypouštění do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu, přičemž však výjimečnost není zákonem blíže specifikována, povolila jsem na základě hydrogeologických posudků, které vždy zohlednily i vypouštění odpadních vod do vod podzemních již povolená, vypouštět odpadní vody do vod podzemních i z nových tří navržených domů. Přesto, že povolením těchto nakládání s vodami nedošlo k porušení žádného právního předpisu, přemýšlím nad tím, zda se jedná ještě o výjimku nebo ne. Ale zodpovězení této otázky je právě vždy v každém konkrétním případě na vodoprávním úřadě. Každý případ je svým způsobem specifický, ale i tak by dle mého názoru bylo vhodné, aby bylo např. metodickým pokynem stanoveno, co ještě za výjimečný případ považovat lze a co už ne.

7 VÝROBKOVÝ PŘÍSTUP

7.1 Ohlášení vodního díla

Nové znění vodního zákona po novele zákonem č. 150/2010 Sb. účinné od 1.8.2010 přineslo novým ustanovením § 15a velkou změnu týkající se i nakládání s vodami a to v tom smyslu, že u vodních děl určených pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel realizovaných na základě ohlášení dle uvedeného § 15a se nakládání s vodami považuje automaticky za povolené, tzn. že se o něm nevydává rozhodnutí.

Výrobkový přístup v praxi znamená, že pokud chce někdo zrealizovat stavbu čistírny odpadních vod s kapacitou do 50 ekvivalentních obyvatel a použije k tomu certifikovaný typ čistírny, tj. typ s označením CE, jehož účinnost vyhovuje požadavkům příslušných předpisů, může stavbu vodoprávnímu úřadu pouze ohlásit a pokud mu ji vodoprávní úřad nezakáže, může ji i postavit. Pokud se ohlašuje čistírna odpadních vod podle § 15a odst. 1 vodního zákona, lze jako její součást zahrnout i stavby sloužící k přívodu odpadních vod do čistírny a odvodu z čistírny, jelikož tyto slouží výlučně k provozu čistírny. V opačném případě, tzn. že by se jednalo o samostatná vodní díla a tato by musela být povolována samostatně, by význam výrobkového přístupu a s tím související zjednodušení úpravy ztrácel smysl. Žádná další jiná vodní díla tímto způsobem ohlásit nelze, a to ani ta vodní díla, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označované CE.

Vodní zákon říká, že při ohlašování se přiměřeně použijí ustanovení stavebního zákona o ohlašování staveb. Výrobky ohlašované podle § 15a vodního zákona spadají pod ustanovení § 104 odst. 2 písm. k) stavebního zákona a k jejich ohlášení bude nutný alespoň územní souhlas a lze je provádět svépomocí. Dle stavebního zákona musí ohlášení obsahovat údaje o stavebníkovi, o pozemku, ohlášené stavbě, jejím rozsahu a účelu, o způsobu a době provádění stavby a její jednoduchý technický popis. K ohlášení se připojí doklad prokazující vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření anebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku či stavbě, pokud stavební úřad nemůže existenci takového práva ověřit v katastru nemovitostí a závazná stanoviska dotčených orgánů vyžadovaná zvláštními právními předpisy. Podle § 15a odst. 2 vodního zákona musí ohlášení obsahovat kategorii výrobku označeného CE, projektovou dokumentaci zpracovanou projektantem oprávněným projektovat vodní díla, údaje o způsobu vypouštění

odpadních vod, vyjádření správce toku v případě vypouštění odpadních vod do toku, stanovisko správce povodí, vyjádření hydrogeologa v případě vypouštění odpadních vod přes půdní vrstvy do vod podzemních a provozní řád.

Pokud nemá ohlášení náležitosti stanovené příslušnými právními předpisy, není ohlášením podle stavebního zákona a vodoprávní úřad jako příslušný speciální stavební úřad je usnesením odloží. Usnesení o odložení zašle stavebníkovi do 15 dnů ode dne učinění podání spolu s poučením o správném postupu při ohlašování staveb a o tom, že se stavbou nelze započít.

Pokud by ohlášená stavba byla navržena v rozporu s územně plánovací informací nebo s obecnými požadavky na výstavbu nebo umístována v nezastavěném území anebo byla v rozporu se závazným stanoviskem dotčeného orgánu, vodoprávní úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, provedení ohlášené stavby zakáže. Toto rozhodnutí musí být vydáno do 30 dnů ode dne ohlášení stavby.

Ohlášenou stavbu čistírny odpadních vod může stavebník provést na základě písemného souhlasu vodoprávního úřadu. Nebude-li stavebníkovi souhlas doručen do 40 dnů ode dne, kdy ohlášení došlo vodoprávnímu úřadu, ani mu v této lhůtě nebude doručen zákaz podle § 107 stavebního zákona,⁷³ platí, že vodoprávní úřad souhlas udělil.

V případě uděleného souhlasu vodoprávní úřad ověří předloženou projektovou dokumentaci, jedno její vyhotovení si ponechá, druhé zašle stavebníkovi. Souhlas platí po dobu 12 měsíců; nepozbývá však platnosti, pokud stavebník v této době stavbu započne realizovat. Ohlášení čistírny odpadních vod je možné, ale ne povinné. Stavebník může postupovat i klasickým dosud obvyklým způsobem a požádat o stavební povolení a zároveň i o povolení k nakládání s vodami spočívajícím ve vypouštění odpadních vod z řešené čistírny. Je

---

⁷³ § 107 stavebního zákona:

(1) Pokud by ohlášená stavba podle § 104 odst. 1 byla navržena v rozporu s územně plánovací informací nebo s obecnými požadavky na výstavbu nebo umístována v nezastavěném území anebo byla v rozporu se závazným stanoviskem dotčeného orgánu (§ 105 odst. 3), stavební úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, provedení ohlášené stavby zakáže. Toto rozhodnutí musí být vydáno do 30 dnů ode dne ohlášení stavby.

(2) Pokud by ohlášená stavba, terénní úpravy nebo zařízení podle § 104 odst. 2 písm. d) až p) byly v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu, s regulačním plánem, územním rozhodnutím nebo územním souhlasem anebo se závazným stanoviskem dotčeného orgánu (§ 105 odst. 3), stavební úřad rozhodnutím, které je prvním úkonem v řízení, jejich provedení zakáže. Toto rozhodnutí musí být vydáno do 30 dnů ode dne ohlášení stavby.

nutno si i uvědomit, že v případě stavebního povolení nebude možno aplikovat na následné provozování čistírny zjednodušený postup podle § 15a odst. 4 vodního zákona, který říká: „*Jestliže vodoprávní úřad s provedením ohlášeného vodního díla souhlasí, má se za povolené i nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. c); ustanovení § 9 odst. 2⁷⁴ se v takovém případě nepoužije. Vodoprávní úřad sdělí tyto skutečnosti bez zbytečného odkladu správci povodí. V případě, že je provedením ohlášeného vodního díla dotčen vodní tok, sdělí vodoprávní úřad tyto skutečnosti též příslušnému správci vodního toku.*“

Přes čistírnu odpadních vod ohlášenou postupem podle § 15a vodního zákona lze vypouštět odpadní vody i do jednotné kanalizace pro veřejnou potřebu neukončenou čistírnou odpadních vod. Způsobem vypouštění odpadních vod, který je nutno uvést v ohlášení, potom bude vypouštění odpadních vod do kanalizace a výše citovaný § 15a odst. 4 se nepoužije. Ustanovení § 18 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů tímto není dotčeno a stavebník musí požádat vodoprávní úřad před tím než ohlásí stavbu čistírny o povolení k vypouštění předčištěných odpadních vod do veřejné kanalizace.

Užívání stavby čistírny odpadních vod ohlášené postupem ve smyslu § 15 a vodního zákona nevyžaduje v souladu s § 119 stavebního zákona ani oznámení vodoprávnímu úřadu o užívání stavby ani kolaudační souhlas. Dle mého názoru toto řešení není dobré, myslím, že ohlášené stavby čistíren by měly být provozovány až po kontrole vodoprávního úřadu, že byly provedeny podle schváleného projektu.

Ohledně kontroly funkčnosti ohlášené čistírny odpadních vod postačí doklad o pravidelné dvouleté revizi provedené oprávněnou osobou. Toto taky nepovažuji za dostatečné a navrhovala bych, aby vlastníci čistíren měli povinnost mít uzavřenou servisní smlouvu o kontrole čistírny minimálně 2x ročně, protože u čistíren povolovaných klasicky, kde je povolováno nakládání s vodami, bývají také odpadní vody kontrolovány zpravidla 4x ročně odběrem vzorku vody na odtoku z ČOV, provedeným a vyhodnoceným akreditovanou laboratoří.

---

⁷⁴ § 9 odst. 2 vodního zákona: Povolení k vypouštění odpadních vod nemůže být vydáno na dobu delší než 10 let.

7.2 Čistírna odpadních vod s označením CE

Označení CE na výrobku vyjadřuje, že výrobek splňuje technické požadavky stanovené ve všech nařízeních vlády, které se na něj vztahují a které toto označení stanovují nebo umožňují, a že byl při posouzení jeho shody dodržen stanovený postup.

Typ čistírny odpadních vod s označením CE je garancí, že čistírna splňuje požadavky předpisů, které se na ni vztahují, že prošla procesem certifikace a posuzování shody a že je schopna dosahovat účinnosti v technické normě ČSN EN 12566-3+A1 (75 6404) „Malé čistírny odpadních vod do 50 ekvivalentních obyvatel – Část 3: Balené a /nebo na místě montované domovní čistírny odpadních vod“ ze srpna 2009. Podle této normy musí být součástí certifikátu čistírny odpadních vod uvedení její kapacity a účinnosti.

Podle údajů v certifikátech nabízených čistíren odpadních vod by měl stavebník zvolit takový výrobní typ čistírny, který kapacitně vyhovuje jeho potřebám a dosahuje úrovně čištění, která odpovídá požadavkům příslušných předpisů. Při vypouštění odpadních vod do vod povrchových je to nařízení vlády č. 61/2003 Sb., při vypouštění do vod podzemních je to nařízení vlády č. 416/2010 Sb.⁷⁵

7.3 Realizace staveb ČOV na ohlášení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky

Ve správním obvodu vodoprávního úřadu Valašské Klobouky, kde pracuji, patří domovní čistírny odpadních vod k často povolovaným stavbám, protože většina obcí má méně než 2000 obyvatel a nemá vybudovanou kanalizaci, která by byla ukončena centrální čistírnou odpadních vod.

Celkem je ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky dvacet obcí a jen dvě obce mají více jak 2000 obyvatel a patří k těm, jejichž odkanalizování muselo být vyřešeno do konce roku 2010. Osm obcí celkem má veřejnou kanalizaci, která je ukončena čistírnou odpadních vod nebo která je napojena na veřejnou kanalizaci sousední

---

⁷⁵ SOUKUP, P. „Výrobní přístup“ – novinka v právu a praxi vodního hospodářství. Vodní hospodářství: 2011 č. 5

obce, která je ukončena čistírnou odpadních vod a zbylých dvanáct obcí má stávající kanalizace vybudované v sedmdesátých letech, zaústěné zpravidla několika výustmi do vodního toku a rodinné domky jsou na ně napojené přes stávající septiky nebo často i jen přes jímky s přepadem bez toho, aby vlastníci domů měli povolené vypouštění předčištěných vod do veřejné kanalizace dle § 18 zákona č. 274/2001 Sb. Jedná se často o nezákonný stav, ale není v silách již tak přetíženého vodoprávního úřadu (který má dva pracovníky vyřizující veškerou agendu vodoprávního úřadu pro obce správního obvodu dle § 106 vodního zákona) provádět u stávajících rodinných domů vodoprávní dozor a nutit vlastníky stávajících domů k zajištění odkanalizování zákonným způsobem. Situace by se vyřešila, kdyby byly i v těchto menších obcích zrekonstruovány a dostavěny kanalizace a vybudovány centrální čistírny odpadních vod, na to však obce nemají finanční prostředky. A tak jen stavebníci nových nebo rekonstruovaných domů jsou nuceni splnit povinnost odkanalizování nemovitosti v souladu s platnými právními předpisy, což vyplývá i z ustanovení § 5 odst. 3 vodního zákona, který říká. *„Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem a zajistit vsakování nebo zadržování a odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na tyto stavby v souladu se stavebním zákonem. Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení nebo rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o povolení změn stavby před jejím dokončením, popřípadě kolaudační souhlas ani rozhodnutí o změně užívání stavby“.* Proto stavebníci nových nebo rekonstruovaných domů přicházejí na vodoprávní úřad s tím, že chtějí realizovat stavbu domovní čistírny odpadních vod a zjišťují jak mají postupovat. U vodoprávního úřadu jsou stavebníci seznámeni s tím, že mají možnost stavbu domovní čistírny odpadních vod ohlásit a jsou jim sděleny podmínky, které musí při ohlašování splnit a jsou seznámeni také se skutečností, že získáním souhlasu s ohlášenou stavbou čistírny se považuje za povolené vypouštění odpadních vod, pokud se jedná o vypouštění do vod povrchových nebo podzemních a že v případě vypouštění odpadních vod do veřejné kanalizace si musí vyřídit povolení dle § 18 zákona č. 274/2001 Sb.⁷⁶ Seznáme-

---

⁷⁶ § 18 odst. 3 zák. č. 274/2001 Sb.

ni jsou také se skutečností, že ohlášená stavba čistírny nepodléhá kolaudaci a lze ji po realizaci hned užívat s tím, že mají povinnost provádět jednou za dva roky prostřednictvím osoby odborně způsobilé pověřené Ministerstvem životního prostředí technické revize ohlášeného vodního díla a výsledky těchto revizí předávat do 31. prosince příslušného roku vodoprávnímu úřadu a že případné závady zjištěné při revizi jsou povinni odstranit ve lhůtě do 60 dnů od provedení revize.⁷⁷

Stavebníci jsou seznámeni i s druhou možností, na základě které mohou zrealizovat stavbu domovní čistírny, kterou je klasické stavební povolení, vydané ve sloučeném řízení současně buď s povolením k nakládání s vodami dle § 8 vodního zákona nebo s povolením k vypouštění předčištěných odpadních vod do veřejné kanalizace dle § 18 zákona o vodovodech a kanalizacích.

Mezi těmito dvěma možnostmi můžou stavebníci volit od 1.8.2010, tedy ještě ne ani celý rok a po vysvětlení obou způsobů, na základě kterých lze realizovat stavbu domovní ČOV, zvolili v uvedeném období z 23 stavebníků domovní čistírny odpadních vod jen dva způsoby realizace ČOV na ohlášení. Někteří jako důvod pro podání žádosti o stavební povolení uvedli to, že již mají vypracovanou projektovou dokumentaci a nemají v ní zapracované podmínky stanovisek dotčených orgánů a nebo že nechtějí vyřizovat stanovisko správce povodí (Povodí Moravy, s.p., Brno), které není k žádosti o stavební povolení potřeba. Některé žadatele od ohlášení odradila skutečnost, že zatím neví, které firmy budou oprávněně provádět povinné revize čistíren odpadních vod a jaká bude jejich finanční náročnost.

Myslím, že ještě není možnost realizace stavby čistíren odpadních vod do 50 ekvivalentních obyvatel na ohlášení a podmínky s ní spojené mezi stavebníky a projektanty moc známá a že postupně bude žadatelů, kteří budou volit formu ohlášení přibývat, protože je administrativně jednodušší a rychlejší, neboť souhlas s ohlášenou stavbou není vydáván ve správním řízení a stavebník nemusí žádat o povolení k nakládání s vodami. Já osobně považuji to, že může být realizace čistírny odpadních vod do 50 ekvivalentních obyvatel ohlášena vodoprávnímu úřadu za přínosné, ale nesouhlasím s tím, že stavbu lze užívat bez povinnosti oznámit její dokončení vodoprávnímu úřadu a že může být užívána bez toho, aby

---

⁷⁷ § 59 odst. 1 písm. k) vodního zákona

byla provedena kontrolní prohlídka stavby. Navíc doposud vždy, když obecný stavební úřad kolaudoval stavbu rodinného domu, tak vyžadoval, aby závěrečné kontrolní prohlídce domu předcházela závěrečná kontrolní prohlídka staveb vodních děl, tj. studny a čistírny odpadních vod, aby bylo zajištěno, že dům bude řádně zásoben pitnou vodou a odkanalizován před tím, než bude povoleno jeho užívání. Nevím, zda nyní při závěrečné kontrolní prohlídce rodinného domu, u kterého byl vydán vodoprávním úřadem souhlas s ohlášenou čistírnou odpadních vod, bude mít někdo povinnost zkontrolovat, zda vůbec byla ohlášená stavba čistírny zrealizována, a pokud ano, tak zda to bude obecný stavební úřad nebo vodoprávní úřad jako dotčený orgán k závěrečné kontrolní prohlídce domu přizvaný. V případě, že by to měl být vodoprávní úřad jako dotčený orgán, by totiž bylo asi náročné zajistit, že se bude moct vodoprávní úřad kontrolní prohlídky rodinného domu zúčastnit v čase, který určil pro konání závěrečné kontrolní prohlídky domu obecný stavební úřad.

8 ANALÝZA PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ REGULUJÍCÍCH NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

V České republice je 92,8 % obyvatel zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů a zbylých cca 7 % obyvatel odebírá vodu z individuálních studní. 81,3 % z celkového počtu obyvatel České republiky žije v domech připojených na kanalizaci a z těchto odpadních vod vypuštěných do kanalizací je 95,2 % čištěno. Po kritickém stavu vodního hospodářství z přelomu osmdesátých a devadesátých let dochází k zlepšování jakosti povrchových vod a jakost podzemních vod se stabilizovala. I přesto však není jakost povrchových vod uspokojující. Celkově je celé území České republiky z hlediska čistoty vod zařazeno do kategorie citlivá oblast⁷⁸ a významný podíl České republiky je dokonce zařazen do kategorie zranitelná oblast.⁷⁹

Ze Zprávy o stavu vodního hospodářství České republiky 2009, která je zveřejněna na webových stránkách http://eagri.cz/public/web/file/72674/MZE_Modra_zprava.pdf vyplývá, že odběry vod i vypouštění odpadních vod jsou stabilizovány, což je v tzv. „Modré zprávě“ doloženo grafy.

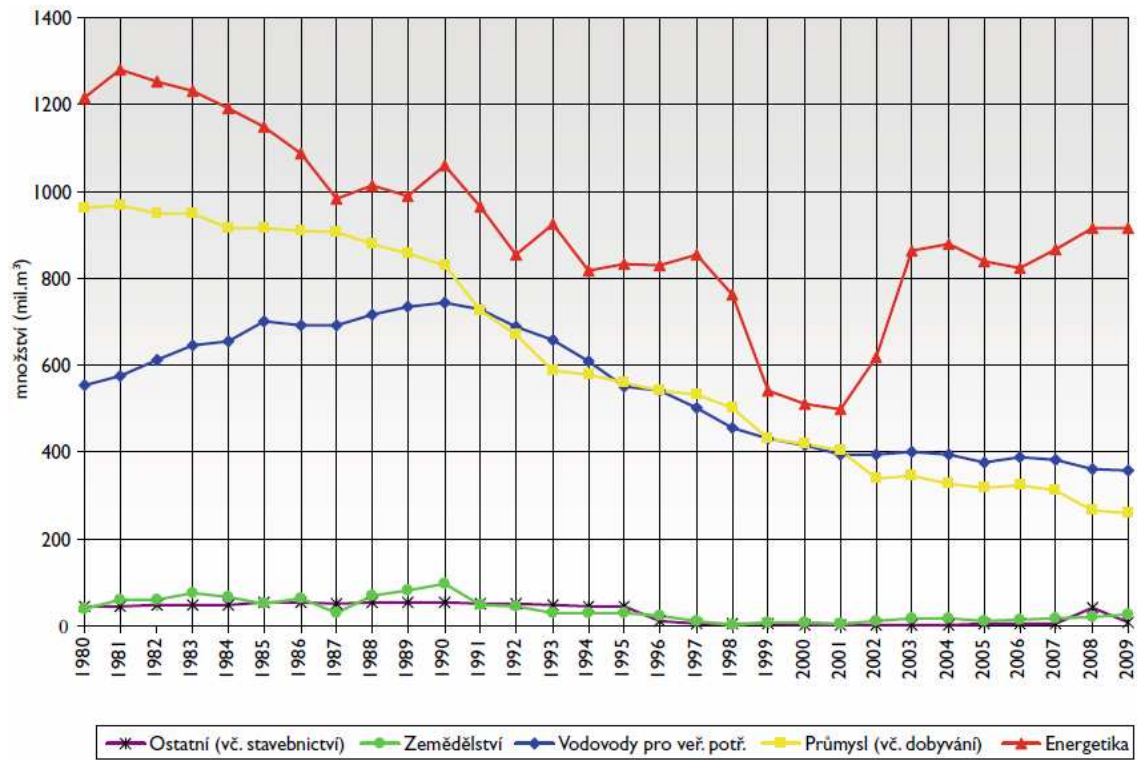
Z níže uvedených grafů č. 1 a 2 je zřejmé, že v posledních letech v České republice množství odebraných povrchových i podzemních vod pro průmysl i pro zásobení vodovodů pro veřejnou potřebu mírně klesá, jen množství odebraných povrchových vod pro energetiku má vzrůstající tendenci. Ostatní odběry povrchových i podzemních vod jsou v celém sledovaném období přibližně na stejné úrovni.

Množství vypouštěných odpadních vod z průmyslu a z kanalizací pro veřejnou potřebu v celorepublikovém měřítku také klesá, jen množství odpadních vod z energetiky roste, což lze vysledovat z grafu č. 3.

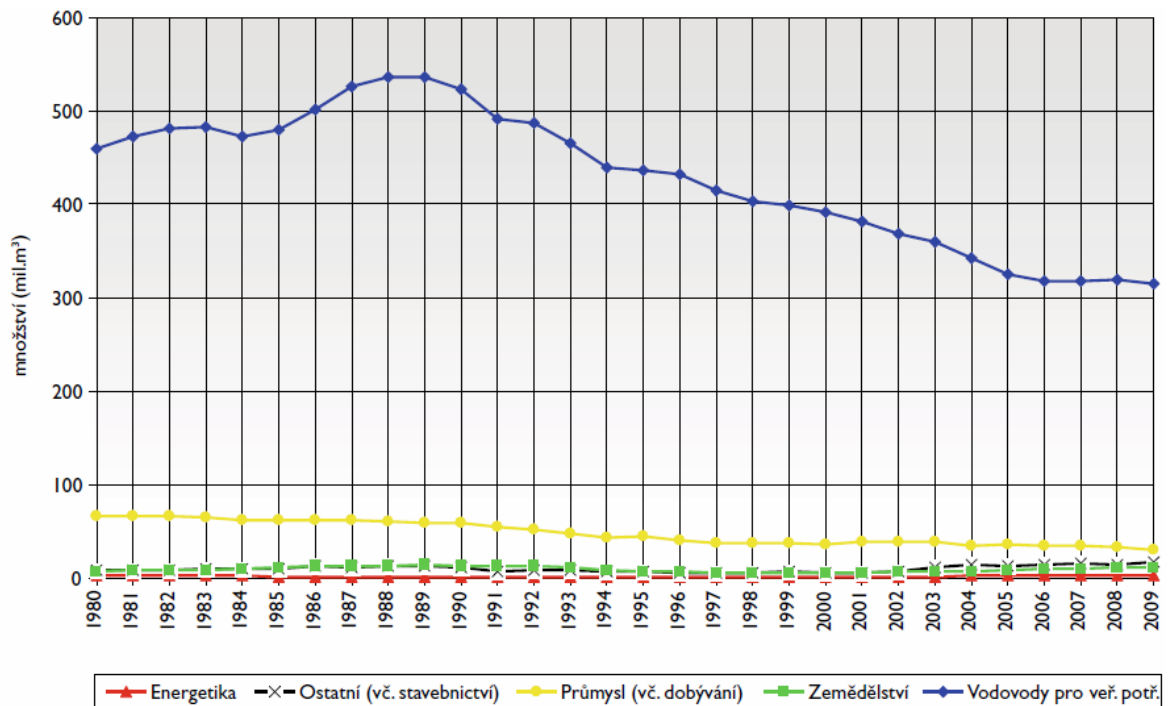
⁷⁸ viz blíže § 32 odst. 1 vodního zákona

⁷⁹ viz blíže § 33 odst. 1 vodního zákona

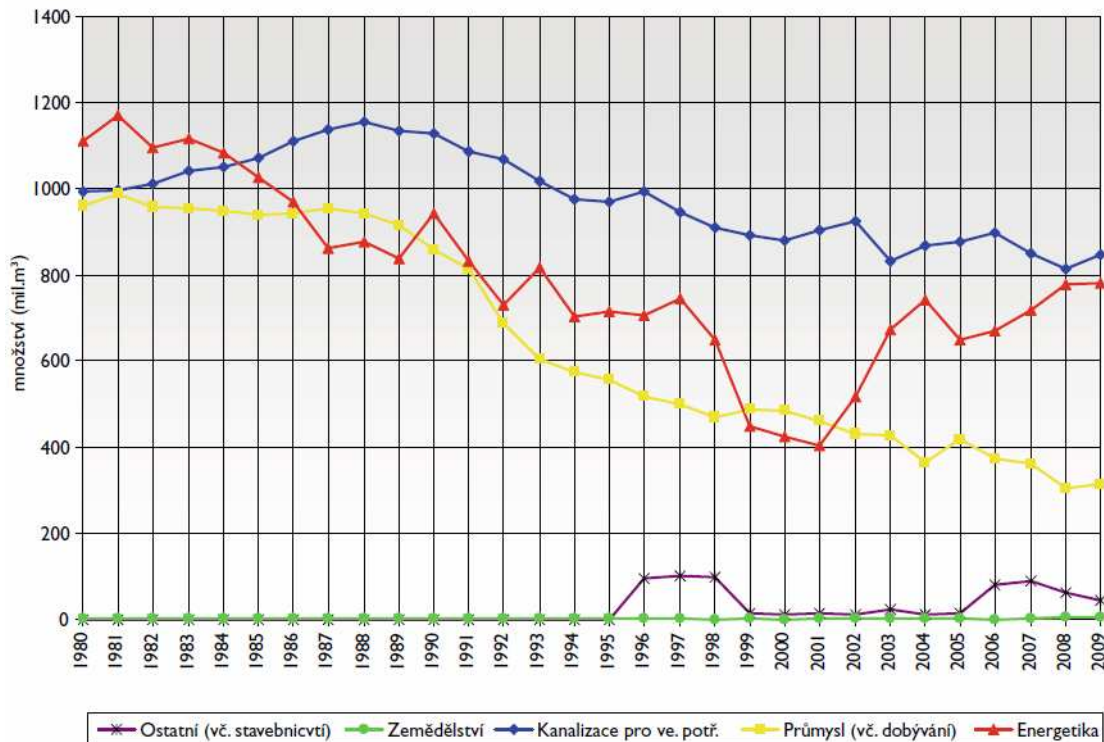
Graf č. 1 Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2009

[zdroj Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky 2009 ze dne 7.10.2010]

Graf č. 2 Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 – 2009

[zdroj Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky 2009 ze dne 7.10.2010]

Graf č. 3 Vypouštění odpadních vod v ČR v letech 1980 – 2009

[zdroj Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky 2009 ze dne 7.10.2010]

Pro české vodní hospodářství je klíčový vodní zákon, jehož účelem a předmětem je mj. ochrana povrchových a podzemních vod, stanovení podmínek pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod. Vodní zákon dává vodoprávním úřadům (popř. České inspekci životního prostředí) právní nástroje, které regulují nakládání s vodami a kterými by mělo být zajištěno, že bude účel vodního zákona naplněn.

Vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky

V následujících částech této diplomové práce provedu analýzu využívání právních nástrojů pro ochranu vodních zdrojů ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky v období od roku 2006 do roku 2010.

Město Valašské Klobouky je obcí s rozšířenou působností na základě zákona č. 314/2001 Sb. od 1.1.2003. Městský úřad Valašské Klobouky tvoří:

- Starosta
- Místostarosta

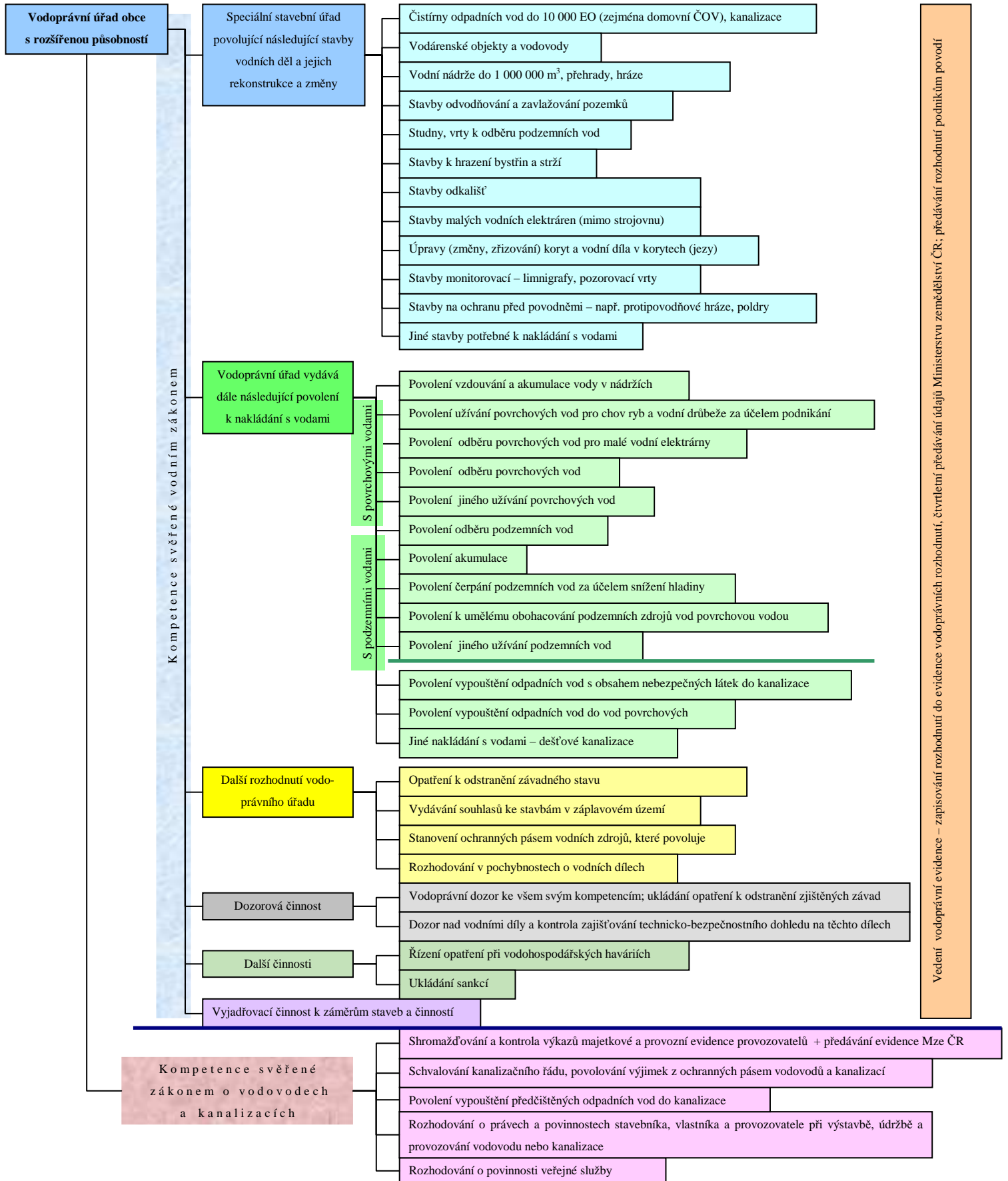
- Tajemník
- Oddělení interního auditu
- Odbor informatiky
- Odbor finanční
- Odbor investiční
- Odbor matriky a evidence obyvatel
- Odbor dopravy a silničního hospodářství
- Odbor vnitřních věcí
- Odbor sociálních věcí
- Odbor stavební
- Odbor živnostenský
- Odbor životního prostředí, oddělení školství a památkové péče
- Projektová manažerka
- Kancelář úřadu

Odbor životního prostředí se v letošním roce sloučil z důvodu úsporných opatření s Odborem kultury a památkové a nyní má název Odbor životního prostředí, oddělení školství a památkové péče a celkem má 7 zaměstnanců, tj. vedoucí odboru, 1 pracovník na úseku školství, kultury a památkové péče, 1 pracovník na úseku lesního hospodářství, ochrany přírody a krajiny, 1 pracovník na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, 1 pracovník na úseku odpadového hospodářství a 2 pracovníci na úseku vodního hospodářství.

Vodoprávní úřad je podle stavebního zákona speciálním stavebním úřadem pro stavby vodních děl a vykonává agendu podle § 105 vodního zákona na území města Valašské Klobouky a podle § 106 vodního zákona na území celého správního obvodu obce s rozšířenou působností. Na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky se nachází dvě města - Valašské Klobouky, Brumov – Bylnice a 18 obcí mezi které patří Drnovice, Haluzice, Jestřabí, Křekov, Loučka, Návojná, Nedašov, Nedašova Lhota, Poteč, Rokytnice, Štítná nad Vláří – Popov, Študlov, Tichov, Újezd, Valašské Příkazy, Vlachova Lhota, Vlachovice a Vysoké Pole.

Základní kompetence vodoprávního úřadu jsou znázorněny v následujícím schématu.

Obrázek č. 1 Schéma základních kompetencí vodoprávního úřadu obce s rozšířenou působností [zdroj: <http://search.seznam.cz/?aq=-1&oq=vodoprávní+dozor&sourceid=szn-HP&thru=&q=vodoprávní+dozor>]

8.1 Povolení k nakládání s vodami

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky patří mezi nejčastěji povolovaná nakládání s vodami vypouštění odpadních vod do vod povrchových a odběr podzemních vod.

Vzhledem k tomu, že všechny obce ve správním obvodu jsou vybaveny veřejným vodovodem, tak o povolení k odběru podzemních vod žádají nejčastěji stavebníci domů v odlehlých lokalitách, kde veřejný vodovod není. Z důvodu, že k 1.1.2008 zanikla podle článku II bodu 2 zákona č. 20/2004 Sb. povolení k nakládání s vodami, která nabyla právní moci do 31.12.2001, a protože v médiích proběhla kampaň k zániku těchto povolení zaměřená zejména na končící povolení odběrů vod ze stávajících studní, došlo od roku 2007 ke zvýšení počtu žádostí o povolení k odběru podzemních vod ze stávajících studní (mimo tzv. studny historické pro individuální zásobování vodou jednotlivých domácností, postavené před rokem 1955, u kterých se nakládání považuje i nadále za povolené). Rodinné domy byly v sedmdesátých a osmdesátých letech obecným stavebním úřadem ve Valašských Kloboukách povolovány včetně studní bez toho, aby bylo povoleno i nakládání s vodami, a tak vlastníci těchto studní až díky kampani v médiích v roce 2007 zjistili, že potřebují k odběru vody povolení a přicházeli pro informace na vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad vydal v průběhu roku 2007 cca 400 tiskopisů žádostí o povolení k nakládání s vodami včetně informací jak žádost o povolení k odběru podzemních vod ze studny vyplnit a co je k ní nutné podle vyhlášky č. 432/2001 Sb. doložit, ale jen část těchto informovaných klientů poté žádost o povolení k nakládání s vodami skutečně podalo, někteří přicházejí postupně a proto předpokládám, že máme ve správním obvodu stále i studny z hlediska legislativy nedořešené, tedy bez povoleného odběru vod a některých případech i bez stavebního povolení a tedy i nezkolaudované.

Povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových je nejčastěji povolovaným nakládáním s vodami. Ve správním obvodu ORP je jedna čistírna s kapacitou nad 10 000 EO, tj. ČOV v Brumově – Bylnici s kapacitou 16 000 EO u níž je příslušný k povolování nakládání s vodami Krajský úřad Zlínského kraje, odpadní vody jsou vypouštěny do vodního toku Brumovka. Na tuto ČOV jsou svedeny odpadní vody z Brumova – Bylnice, Štítné nad Vlárí – Popova, Návojně, Nedašova a Nedašovy Lhoty. Ve Valašských Kloboukách je ČOV s kapacitou 8 000 EO, povolení k vypouštění odpadních vod do vodního toku Brumovka současně se stavebním povolením k intenzifikaci ČOV bylo vydáno v roce 2009

a na konci roku 2010 byl povolen na dobu 12 měsíců zkušební provoz ČOV, který v současnosti probíhá. Na tuto ČOV jsou svedeny odpadní vody z města Valašské Klobouky, výhledově je na ni plánováno připojení obcí Poteč, Valašské Příkazy a Študlov. K dalším obcím, které mají kanalizaci ukončenou centrální ČOV, patří Loučka s povoleným vypouštěním do vodního toku Sviborka a Újezd, který díky svému reliéfu musel řešit odkanalizování dvěma čistírnami odpadních vod. Odpadní vody ze severní části obce jsou odvedeny na ČOV, k níž bylo povoleno vypouštění odpadních vod do přítoku vodního toku Benčice v roce 2006 a z jižní části obce jsou předčištěné odpadní vody svedeny do vodního toku Sviborka, kde bylo povoleno vypouštění odpadních vod v roce 2008.

Ostatní obce, tj. Drnovice, Haluzice, Jestřabí, Křekov, Poteč, Rokytnice Študlov, Tichov, Valašské Příkazy, Vlachova Lhota, Vlachovice a Vysoké Pole mají jen v některých částech stávající jednotné kanalizace vybudované v cca sedmdesátých letech, do kterých jsou zaústěny jak vody dešťové, tak vody splaškové z jednotlivých nemovitostí předčištěné v septičích nebo často vypouštěné jen z žump s přepadem (v domovních ČOV jsou předčištěny odpadní vody jen z nových a nově rekonstruovaných domků). Tyto obce měly povolené vypouštění odpadních vod s limity daleko vyššími, než je stanoveno nařízením vlády č. 61/2003 Sb. z tzv. „volných výustí“ dle § 38 odst. 12 vodního zákona a toto povolení je jim stále prodlužováno z důvodu nedostatku finančních prostředků. Tyto malé obce nejsou schopny z vlastního rozpočtu řešit odkanalizování a dobudovat kanalizace a realizovat centrální ČOV a nechtějí jít do rizika vysokého zadlužení. Uvedené obce mají povolení Krajského úřadu Zlínského kraje k provozování veřejné kanalizace dle zák. č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích, ale žádná z těchto obcí již nesplnila povinnost stanovenou tímto zákonem mít pro veřejnou kanalizaci zpracovaný a vodoprávním úřadem schválený kanalizační řád. Žádná z těchto obcí ani nevyužívá možnost vybírat stočné od vlastníků kanalizačních přípojek na veřejnou kanalizaci napojených, protože se jedná o nepopulární politický krok, který zastupitelé volení na období 4 let nejsou ochotní udělat a tvrdí, že je to administrativně náročné. Tak na jednu stranu obce nemají finanční prostředky na řešení odkanalizování a na stranu druhou dotují likvidaci odpadních vod svým občanům tím, že od nich nevybírají stočné. Vodoprávní úřad má sice možnost udělit obcím za některé nesplněné povinnosti, jako je třeba scházející kanalizační řád apod., sankce, ale to by jen zhoršovalo jejich finanční situaci a navíc ve spojeném modelu veřejné správy, kdy vodoprávní úřady vykonávají jen přenesenou působnost a jeho pracovníci jsou zaměstnanci

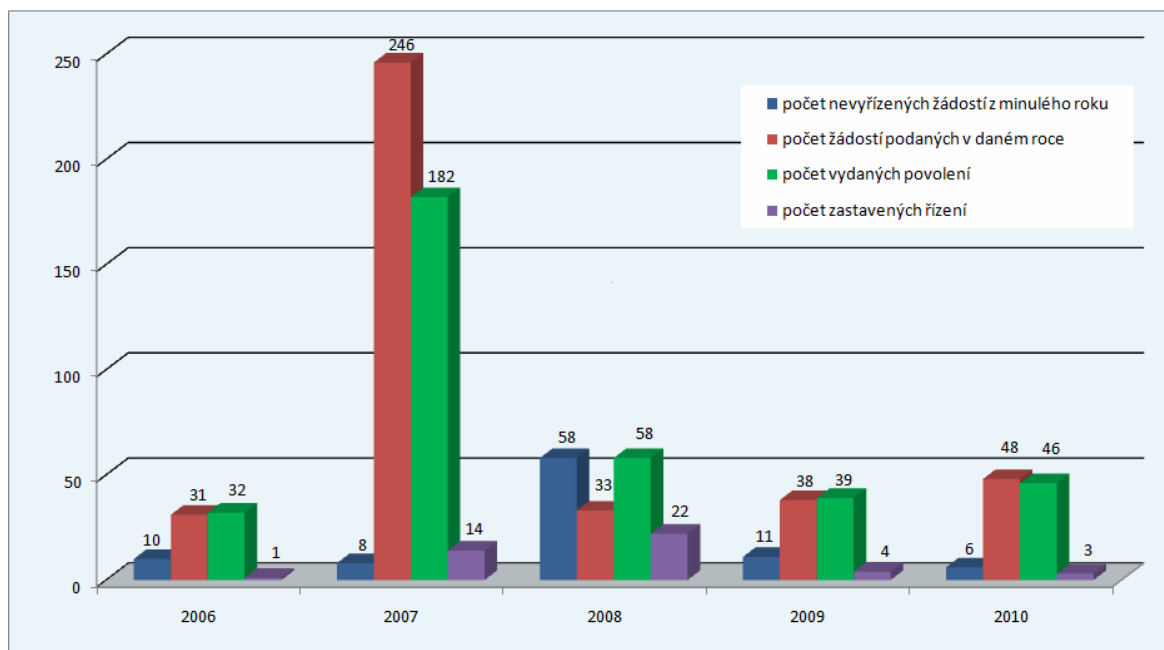
územně samosprávného celku, není udělování sankcí pro pracovníky vodoprávních úřadů jednoduchou záležitostí a spíše se neděje. Dle mého názoru by bylo vhodné, aby malé obce, které od vlastníků nemovitostí připojených na veřejnou kanalizaci nevybírají stočné, což často i odůvodňují administrativní náročností, měly možnost např. na základě obecně závazné vyhlášky vybírat paušální poplatky za odvádění odpadních vod, obdobně jak třeba vybírají poplatky za likvidaci odpadů.

Tyto obce do 2000 obyvatel musí dle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES, ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky ve znění dodatků (tzv. „rámcové směrnice“) v termínu nejpozději do 22.12.2015 zajistit, aby do povrchových vod byly vypouštěny odpadní vody v takové kvalitě, která odpovídá limitům stanoveným nařízením vlády č. 61/2003 Sb. Dle mého názoru je nereálné, aby byla tato povinnost splněna.

V současné době stavebníci nemovitostí (nových i rekonstruovaných) v obcích bez centrální ČOV řeší odkanalizování staveb nejčastěji realizací domovní ČOV a žádají o povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo výjimečně do vod podzemních nebo o povolení k vypouštění předčištěných odpadních vod do veřejné kanalizace.

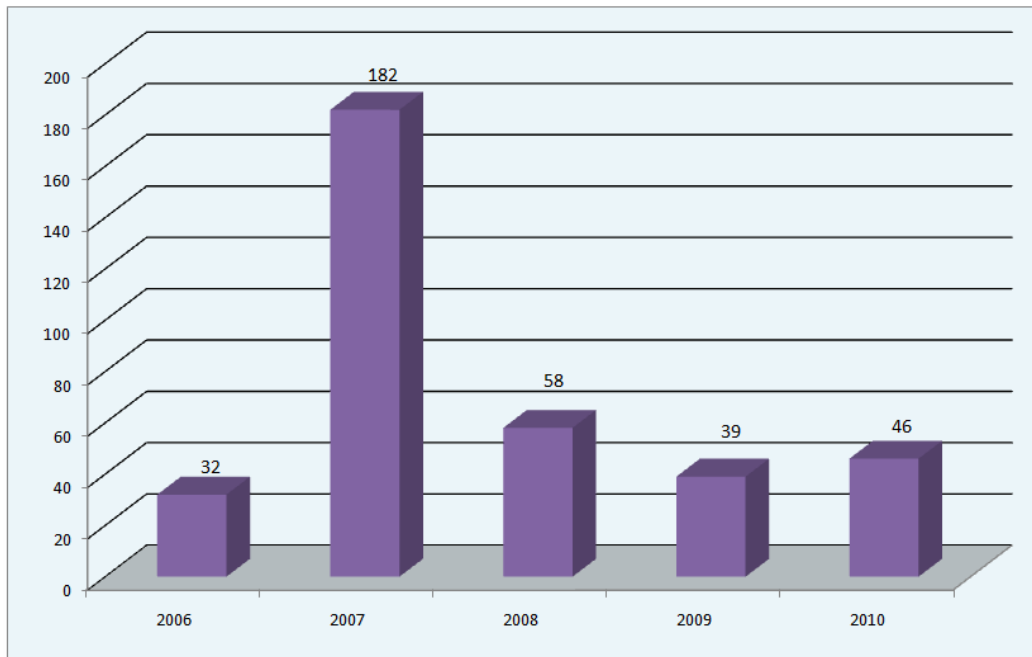
O počtu podaných žádostí o povolení k nakládání s vodami u Městského úřadu Valašské Klobouky, odboru životního prostředí v období let 2006 – 2010 vypovídá následující graf č. 4. Vodoprávní úřad většině žádostí vyhověl a vydal požadované nakládání s vodami. Žádná žádost nebyla zamítnuta, což je důsledkem toho, že žadatelé často chodí před vyplněním tiskopisu žádosti a před jejím podáním své požadavky na vodoprávní úřad konzultovat a pokud jsou jejich návrhy např. v rozporu s vodním zákonem nebo k němu vydanými vyhláškami a nařízeními, je jim vysvětleno, že požadavku by nebylo možné vyhovět, a žadatelé své požadavky upraví v souladu s platnou legislativou ještě před podáním žádosti. V některých případech (cca 11 % z celkem podaných žádostí) bylo vodoprávní řízení o žádosti o povolení k nakládání s vodami zastaveno, což bylo jen ve dvou případech způsobeno tím, že žadatel vzal svou žádost zpět. V ostatních případech žadatel podal žádost, ve které nebyly všechny doklady stanovené vyhláškou č. 432/2001 Sb., vodoprávní úřad proto řízení dle § 64 odst. 1 písm. a) správního řádu přerušil současně s výzvou k odstranění nedostatků žádosti podle § 45 odst. 2 správního řádu a stanovil žadateli lhůtu pro doplnění scházejících podkladů. Žadatel byl současně s výzvou upozorněn na skutečnost, že v případě, kdy podklady ve lhůtě nedoplní, bude řízení zastaveno, což se i v některých pří-

padech stalo. V období let 2006 – 2010 nebylo ze strany účastníků řízení podané žádné odvolání proti rozhodnutí o žádosti o povolení k nakládání s vodami.

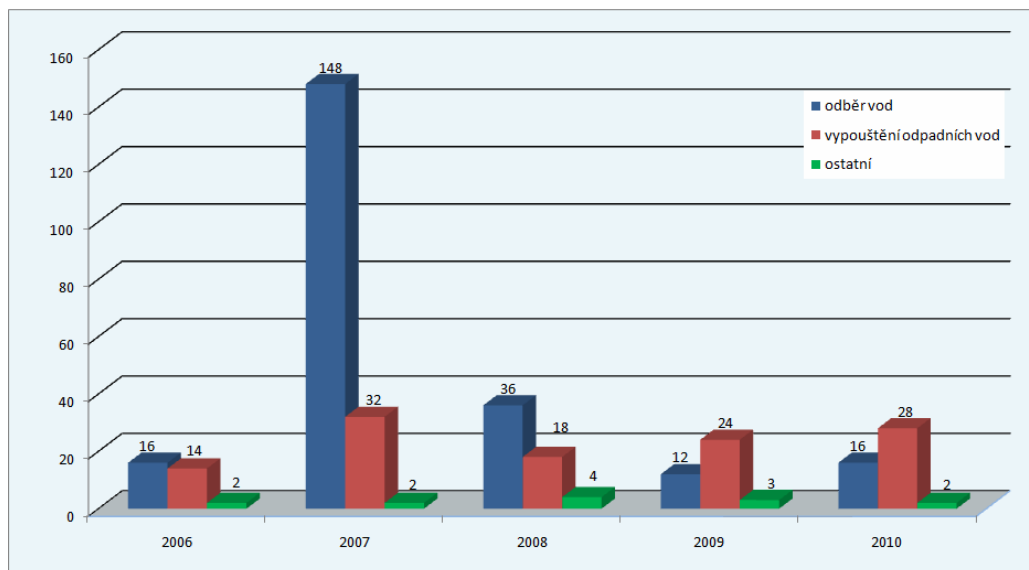
Graf č. 4 Povolování nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010

V hodnoceném období let 2006 – 2010 vydal MěÚ Valašské Klobouky, odbor životního prostředí celkem 357 povolení k nakládání s vodami. Nejméně jich bylo v roce 2006 a nejvíce v následujícím roce 2007, což mělo souvislost se zánikem některých povolení k nakládání s vodami podle článku II bodu 2 zákona č. 20/2004 Sb. a v médiích k tomu proběhla kampaní, zaměřenou zejména na odběr vod ze studní, kterou byl ovlivněn i ještě počet vydaných povolení k nakládání s vodami v dalším roce 2008. V roce 2010 došlo k mírnému nárůstu počtu vydaných povolení k odběrům vody pro potřeby jednotlivých občanů oproti roku 2009, což bylo způsobeno tím, že novelou vodního zákona byla od 1.8.2010 zrušena působnost pověřených obecních úřadů jako vodoprávních úřadů a došlo k přesunu jejich kompetencí na obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Graf č. 5 Počet povolených nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010

Graf č. 5 znázorňuje počty vydaných povolení k nakládání s vodami v jednotlivých letech sledovaného období a v grafu č. 6 jsou tato vydaná povolení rozčleněna podle druhu povoleného nakládání na počet povolených odběrů vod z vod povrchových nebo podzemních, počet povolených vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních a na ostatní vydaná povolení.

Graf č. 6 Počet povolených nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010 rozčleněných dle druhu povoleného nakládání

Velká část správního obvodu ORP Valašské Klobouky leží v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, na území správního obvodu nejsou žádné významné průmyslové podniky a tedy ani žádní významní znečišťovatelé povrchových a podzemních vod a odběratelé vody pro průmysl. Mezi největší znečišťovatele povrchových vod patří obce do 2 000 obyvatel, které vypouštějí do vodních toků odpadní vody z veřejných kanalizací bez předčištění v čistírně odpadních vod. Tento problém by měl být vyřešen dle platné legislativy do termínu 22.12.2015, ale z rozhovorů se starosty obcí vím, že většina z nich neví jak tento požadavek zajistit, protože na to nemají finanční prostředky a nezdá se, že se finanční situace obcí bude zlepšovat, ale naopak.

Povolení k odběru vod jsou vydávána ve většině případů za účelem zásobení obyvatel pitnou vodou a to buď odběrem vody podzemní ze studní a vrtů, nebo vody povrchové z vodních toků pro zajištění vody pro veřejné vodovody, jednotlivým občanům jsou za účelem zásobení jejich domácností vodou povolovány odběry vod ze studní.

Za celé sledované období byla vydána pro jednotlivé občany jen čtyři povolení spočívající v odběru vody čerpadlem z vodního toku za účelem zalévání zahrádky. Tady dle mého názoru dochází ze strany obyvatel domků v blízkosti vodního toku také k porušování zákona a k odběrům bez povolení, protože občané mají v letních měsících na svých pozemcích v blízkosti toku osazena čerpadla. Vzhledem k tomu, že se jedná jen o krátkodobé odběry za účelem závlivky zahrad, i když v letních měsících třeba každodenní, je těžké občanům tyto nepovolené odběry prokázat, protože jen osazené čerpadlo není dostatečným důkazním prostředkem, musel by být prokázán přímo odběr vody z toku a ten je realizován často až v odpoledních hodinách po pracovní době.

8.2 Vodoprávní dozor

Vodní zákon zmocňuje vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností k provedení vodoprávního dozoru v ustanovení § 110. K povinnostem vodoprávního úřadu patří dozírání nad tím, zda jsou dodržována ustanovení vodního zákona a k němu vydaných předpisů a zda jsou dodržována rozhodnutí vydaná vodoprávním úřadem podle vodního zákona. Jako součást vodoprávního dozoru je prováděn i dozor nad vodními díly, jejichž stav by

mohl ohrozit bezpečnost osob nebo majetku. Vodoprávní úřady při výkonu dozorové činnosti podle vodního zákona postupují, nestanoví-li vodní zákon jinak, podle zákona č. 552/2001 Sb., o státní kontrole, resp. též podle správního řádu.⁸⁰

Přestože bylo při kontrole výkonu státní správy vodoprávnímu úřadu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky nadřízeným orgánem tj. vodoprávním úřadem Krajského úřadu Zlínského kraje, doporučeno, aby byl předem sestaven seznam právnických a fyzických osob, u kterých bude vodoprávní dozor následující rok proveden a aby bylo podle tohoto plánu postupováno, je vodoprávní dozor prováděn z časových důvodů vzhledem k množství agendy, kterou vodoprávní úřad vyřizuje ve většině případů jen na základě podnětů, které podají fyzické nebo právnické osoby a ze kterých plyne podezření na porušování ustanovení vodního zákona a na ohrožování množství a kvality povrchových a podzemních vod. Vodoprávním úřadem jsou prošetřovány i anonymní sdělení a podněty. V souvislosti s nakládáním s vodami je nejvíce podnětů podáno k prošetření vypouštění odpadních vod ze septiků a jímek na vyvážení. To je důsledek toho, že v mnoha obcích správního obvodu není vyřešeno odkanalizování tak, aby bylo možné napojení nemovitostí na veřejnou kanalizaci a odkanalizování zejména starších domů je řešeno svedením odpadních vod do málo účinných septiků bez dočištění a pak jsou odpadní vody vypouštěny bez povolení do vod povrchových nebo podzemních, nebo jsou odpadní vody vypouštěny do žumpy. Žumpy by měly být bezodtoké a nesmí se vypouštět, ani z nich nesmí unikat žádné splašky. Jejich vlastníci jsou povinni zajistit jejich pravidelné vyvážení do čistírny odpadních vod, což je při dnešním množství odpadních vod z domácností (z kuchyně, koupelny, WC, prádelny a další) a cenách za vývoz odpadních vod fekálním vozem velmi nákladná záležitost a proto se tak ve většině případů neděje. Vyplývá to i z důvodové zprávy zákona č. 150/2010 Sb., kde je k novelizaci § 38 odst. 6 vodního zákona⁸¹ uvedeno: „*Cílem je snížit znečištění podzemních, případně povrchových vod tím, že se explicitně zavede povinnost zajištění zneškodnění odpadních vod ze žump společně s povinností toto zneškodnění*

---

⁸⁰ HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

⁸¹ Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtoké jínce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s tímto zákonem.

prokázat. Tímto by bylo napraveno porušování vodního zákona, ke kterému dochází odhadem u 75 – 90 % majitelů žump.“

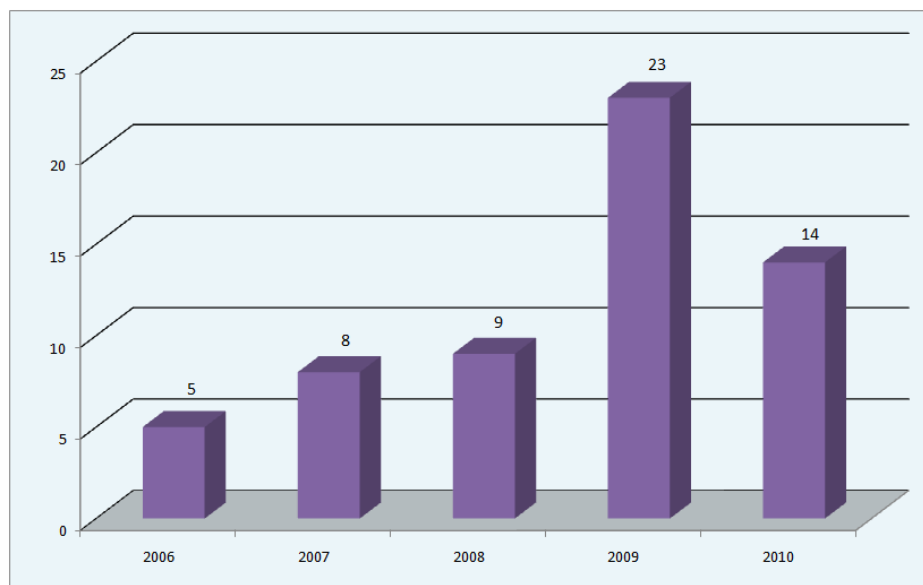
V případě, že je Městskému úřadu Valašské Klobouky, odboru životního prostředí doručen podnět, ze kterého plyne, že dochází k ohrožování podzemních nebo povrchových vod např. vypouštění odpadních vod z jímky na vyvážení nebo k jinému porušování ustanovení vodního zákona a k němu vydaných předpisů, vodoprávní úřad za účelem prošetření oznámí jejímu vlastníku provedení vodoprávního dozoru v rámci kontrolní činnosti v oblasti vodního hospodářství podle § 106 a § 110 vodního zákona a pokud se nejedná o naléhavý případ, který vyžaduje kontrolu okamžitou, mu sdělí termín provedení tohoto dozoru. Součástí vodoprávního dozoru je zpravidla i dokladová kontrola, proto bývá součástí oznámení i žádost o předložení např. dokladů o způsobu zásobení vodou, odkanalizování a dále např. stavební povolení objektů včetně stavebních povolení vodních děl a povolení k nakládání s vodami (povolení k odběru podzemních, popř. povrchových vod, povolení k vypouštění odpadních vod...), kolaudační rozhodnutí objektů včetně kolaudačních rozhodnutí vodních děl, provozní řády vodních děl, provozní deníky, výsledky rozborů odpadních vod, doklady o vývozu a vodotěsnosti žumpy, doklady o likvidaci kalů z ČOV aj. Současně je vlastník kontrolované stavby vyzván, aby se dostavil osobně, a v případě, že se nechá zastupovat, aby jeho zástupce předložil plnou moc k zastupování.

Výsledkem vodoprávního dozoru je protokol o výsledku šetření a návrh bezprostředních opatření z hlediska ochrany povrchových a podzemních vod a vodních zdrojů, pokud jsou nutná nebo pokud byly nějaké nedostatky shledány. Na základě zjištěných skutečností při provedeném vodoprávním dozoru jsou případně ukládána opatření k nápravě, popř. sankce. Opatření v rámci dozoru podle vodního zákona se ukládají formou správního rozhodnutí, které je v některých případech prvním úkonem v řízení. Vyžaduje-li to naléhavost veřejného zájmu, bývá v takovém případě i vyloučen odkladný účinek odvolání.

V následujícím grafu č. 7 jsou znázorněny počty provedených vodoprávních dozorů vodoprávním úřadem ve správním obvodu ORP Valašské Klobouky v jednotlivých letech v období let 2006 – 2010. Počet podaných podnětů ze strany fyzických a právnických osob na prošetření znečišťování povrchových nebo podzemních vod mírně narůstá. Nárůst provedených vodoprávních dozorů v roce 2009 byl způsoben tím, že byl MěÚ Valašské Klobouky podán podnět k prošetření odkanalizování všech rodinných domů v jedné ulici bez veřejné kanalizace v blízkosti potoka. Na základě tohoto podnětu byl prověřen způsob odka-

nalizování domů v celé ulici a tam, kde byl u žump shledán přeпад s kanalizací zaústěnou do vodního toku, následovalo uložení nápravných opatření.

Graf č. 7 Počet provedených vodoprávních dozorů MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010

Vodoprávní dozor, který je mimo jiné povinností náplní i mé práce, není na Městském úřadě Valašské Klobouky, odboru životního prostředí prováděn v rozsahu, který je potřebný k tomu, aby byly dostatečně ve veřejném zájmu chráněny povrchové a podzemní vody a aby jeho provádění a po něm následující ukládaná opatření k nápravě a sankce nutily ty, kdo s vodami nakládají, aby tak činili v souladu s vodním zákonem a s ním souvisejícími předpisy a aby pro ně bylo výhodnější jednat v souladu se zákonem než pak platit sankce. Jedním z důvodů, proč není kontrolní činnost úřadem ve větším rozsahu prováděna, je to, že to je nereálné z časových důvodů vzhledem k počtu pracovníků vodoprávního úřadu a množství povinností, které jsou povinni plnit. Dalším důvodem je skutečnost, že státní správa je vykonávána ve spojeném modelu a k provádění zvýšené kontroly není politická vůle. Správní obvod ORP Valašské Klobouky leží v pohraničí a má velmi špatnou dopravní dostupnost, je regionem s vysokou nezaměstnaností. Úředníci nejsou ze strany obyvatel a statutárních zástupců obcí a firem vnímáni pozitivně, ale právě naopak. Je skoro pravidlem, že při kontrolách ve firmách, které jsou prováděny rovněž jen na podněty zvenčí, je ze strany zástupců firem úředníkům sdělováno, že v případě uložení nákladných opatření nebo sankcí bude firma z finančních důvodů uzavřena a zaměstnanci propuštěni. Je úplně

běžné, že občané si chodí na to, že je po nich vyžadováno dodržování vodního zákona stěžovat voleným zástupcům města a pro volené zástupce města jsou občané voliči. Proto si myslím, že provádění vodoprávního dozoru by ve spojeném modelu státní správy nemělo být pro vodoprávní úřad povinností, ale jen oprávněním. A vodoprávní dozor by měl být prováděn v daleko větší míře Českou inspekcí životního prostředí, která není závislá na volených orgánech a je ze strany obyvatel a zástupců firem vnímána s daleko větším respektem, než úředníci městského úřadu.

8.3 Opatření k nápravě

Postup a podmínky pro ukládání nápravných opatření k odstranění škod způsobených nedovoleným vypouštěním odpadních vod, nedovoleným nakládáním se závadnými látkami nebo havárií jsou upraveny v § 42 vodního zákona.

Povinnost odstranit závadný stav, popř. zajistit náhradní odběr vody může být uložena jen původci závadného stavu, tj. tomu, kdo jej způsobil, bez ohledu na to, zda je vlastníkem majetku, na němž závadný stav vznikl. Opatření k nápravě ukládá ve vodoprávním řízení jako příslušný vodoprávní úřad obecní úřad obce s rozšířenou působností a může být uloženo i Českou inspekcí životního prostředí. Řízení je vedeno z moci úřední a bývá spojeno s řízením o uložení povinnosti uhradit náklady řízení. Náklady řízení upravuje správní řád v § 79, a účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, se ukládá povinnost nahradit náklady správního řízení, které jsou vyhláškou č. 520/2005 Sb. v platném znění stanoveny paušální částkou ve výši 1000,- Kč. Řízení o uložení opatření k nápravě je vedeno podle vodního zákona a subsidiárně podle správního řádu a je v něm třeba dostatečně prokázat, kdo je původcem existujícího závadného stavu a v jaké míře se na vzniku závadného stavu podílel. Výsledkem řízení je rozhodnutí o povinnosti vykonat opatření k nápravě, proti kterému se může povinný k jejich provedení odvolat. Po nabytí právní moci rozhodnutí je původce povinen v termínu stanoveném v rozhodnutí opatření k nápravě vykonat.

Náklady na provedení opatření k nápravě hradí původce, kterému byla povinnost odstranit závadný stav uložena. V případě, že původce tuto povinnost nesplní a hrozí tím nebezpečí z prodlení, zabezpečí provedení opatření k nápravě vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí, a to na náklady původce. V případě, kdy nelze uložit opatření k nápravě původci a zároveň hrozí závažné ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzem-

ních vod, zabezpečí nezbytná opatření k nápravě vodoprávní úřad z vlastního podnětu prostřednictvím odborně způsobilého subjektu.

Městský úřad Valašské Klobouky, odbor životního prostředí zahajuje řízení o uložení opatření k nápravě zpravidla na základě výsledku provedeného vodoprávního dozoru. V roce 2006 bylo jedno opatření k nápravě uloženo z odstranění následků nedovoleného nakládání se závadnými látkami zemědělskému podnikateli a spočívalo v povinnosti zajistit hnojiště v areálu zemědělské farmy tak, aby bylo zabráněno odtékání močůvky při dešti do dešťové kanalizace a následně do vodního toku. Povinný toto opatření k nápravě splnil tak, že stávající hnojiště odkanalizoval do stávající vodotěsné betonové jímky na močůvku. Další opatření k nápravě, které povinný také splnil, bylo uloženo vlastníku rodinného domku odkanalizovaného do žumpy, kde byl zjištěn přepad s odtokem odpadních vod do příkopu pro dešťové vody u komunikace. Opatření k nápravě spočívalo v povinnosti zaslepit přepad z žumpy a doložit doklad o její vodotěsnosti a v zajištění, aby odpadní vody byly likvidovány v souladu s vodním zákonem a doklady o likvidaci odpadních vod uchovávány pro případ kontroly.

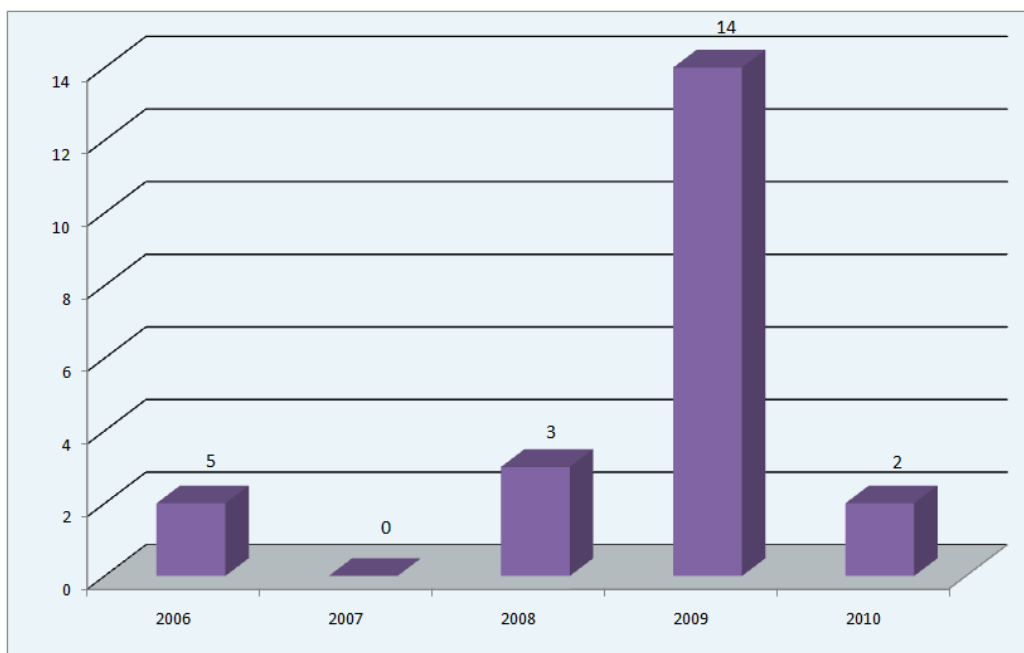
V roce 2007 nebyl při osmi provedených vodoprávních dozorech zjištěn a prokázán žádný závadný stav, který by vyžadoval vydání rozhodnutí o uložení opatření k nápravě.

V roce 2008 byly uloženy dvě opatření k nápravě spočívající v zaslepení přepadů z jímek na vyvážení u rodinných domků a jedno opatření k nápravě spočívalo v zaslepení odtoku z dvoukomorového septiku tak, aby plnil funkci jímky na vyvážení. Vody ze septiku byly bez povolení vypouštěny do vod podzemních z výusti kanalizace na cizím pozemku a v blízkosti septiku se nenacházela veřejná kanalizace, ani vodní tok, do kterých by bylo možné odpadní vody vypouštět. Uvedené řešení bylo s vlastníkem dohodnuto a zaneseno do protokolu při provedeném vodoprávním dozoru a následně bylo rozhodnutím uloženo opatření k nápravě.

V roce 2009 bylo z celého sledovaného období uloženo nejvíce nápravných opatření z důvodu, že byl na základě podnětu fyzické osoby proveden vodoprávní dozor u 23 rodinných domů v jedné ulici a bylo zejména zjišťováno, jak jsou z rodinných domků likvidovány odpadní vody. U jedenácti domků bylo zjištěno, že odpadní vody jsou vypouštěny přepadem z jímky na vyvážení do vodního toku, tam bylo nařízeno jímky zaslepit. U tří kontrolovaných rodinných domků bylo zjištěno vypouštění odpadních vod ze septiků do vodního

toku bez povolení, tam bylo nařízeno přepad ze septiku provizorně zaslepit do doby vyřízení povolení k nakládání s vodami. Vlastníci rodinných domů tato nápravná opatření splnili a podali petici ve svém městě, ve které požadovali dobudování veřejné kanalizace v jejich ulici. Se svým požadavkem uspěli a dnes je již většina domů napojena kanalizační přípojkou na veřejnou kanalizaci ukončenou ČOV.

V roce 2010 byla vodoprávním úřadem uložena dvě nápravná opatření, přičemž jedno spočívalo v uložení povinnosti zaslepit přepad z jímky na vyvážení a doložit doklad o její vodotěsnosti a v druhém případě bylo nařízeno odstranit skládku hnoje ze zahrady z důvodu možné kontaminace studny na sousedním pozemku a v zákazu ve vzdálenosti do 10 m od studny skladovat látky, které by mohly ovlivnit jakost podzemních vod. I tato uložena nápravná opatření původci závadného stavu splnili.

Graf č. 8 Počet uložených nápravných opatření MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství v letech 2006 – 2010

Opatření k nápravě považuji za velmi důležitý právní nástroj pro ochranu vodních zdrojů v případech, kdy již k ohrožení povrchových nebo podzemních vod došlo. Ve všech případech, kdy byla nápravná opatření vodoprávním úřadem uložena, bylo původcům již při vodoprávním dozoru, který předcházelo uložení opatření k nápravě, vysvětleno čeho se dopouštějí a která ustanovení vodního zákona porušují a byli předběžně seznámeni s tím, jak

bude postupováno. Původci ve všech případech uložená opatření k nápravě splnili, někdy dokonce ještě dřív než bylo rozhodnutí o povinnosti odstranit závadný stav pravomocné.

8.4 Sankce

Úprava správního trestání je upravena v hlavě XII vodního zákona a po novele zákonem č. 150/2010 Sb. byl sladěn systém deliktů a sankcí podle vodního zákona s koncepcí správního trestání Ministerstva vnitra tím, že skutkové podstaty přestupků na úseku vodního hospodářství se převedly z přestupkového zákona do vodního zákona. Vodní zákon v platném znění obsahuje tedy jak přestupky fyzických osob, tak správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob.

Přestupky

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. V přestupkovém řízení vedeném pro spáchání přestupku uvedeného vodním zákonem se postupuje podle vodního zákona, podpůrně se použije č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), který je obecnou procesní úpravou přestupkového řízení a podle správního řádu.⁸²

Ve vztahu k nakládání s vodami je dle vodního zákona dáno, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že:

- nedodrží rozhodnutí nebo opatření obecné povahy vydané za účelem úpravy, omezení nebo zákazu obecného nakládání s povrchovými vodami v případech, kdy to vyžaduje veřejný zájem
- nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 vodního zákona bez povolení vodoprávního úřadu
- poruší jiné povinnosti při nakládání s vodami uvedené v § 118 vodního zákona

---

⁸² HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Soudy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2

Za přešupek může vodoprávní úřad nebo ČIŽP uložit pokutu, jejíž horní hranice je stanovena dle druhu spáchaného přešupku vodním zákonem. Za nedovolené odběry povrchových nebo podzemních vod nebo za odběry povrchových nebo podzemních vod v rozporu s povolením k.nakládání s vodami není uložení pokuty možností, ale pokuta se uloží, tedy tyto přešupky je nutné sankcionovat vždy.

Správní delikty právníckých a podnikajících fyzických osob

Správní delikty právníckých a fyzických podnikajících osob se odlišují od přešupků zejména absencí subjektivního prvku zavinění a absencí zvláštní procesní normy upravující řízení o těchto správních deliktech. V řízení o správních deliktech právníckých a podnikajících fyzických vedeném pro správní delikt uvedený vodním zákonem se postupuje podle vodního zákona a podle správního řádu.

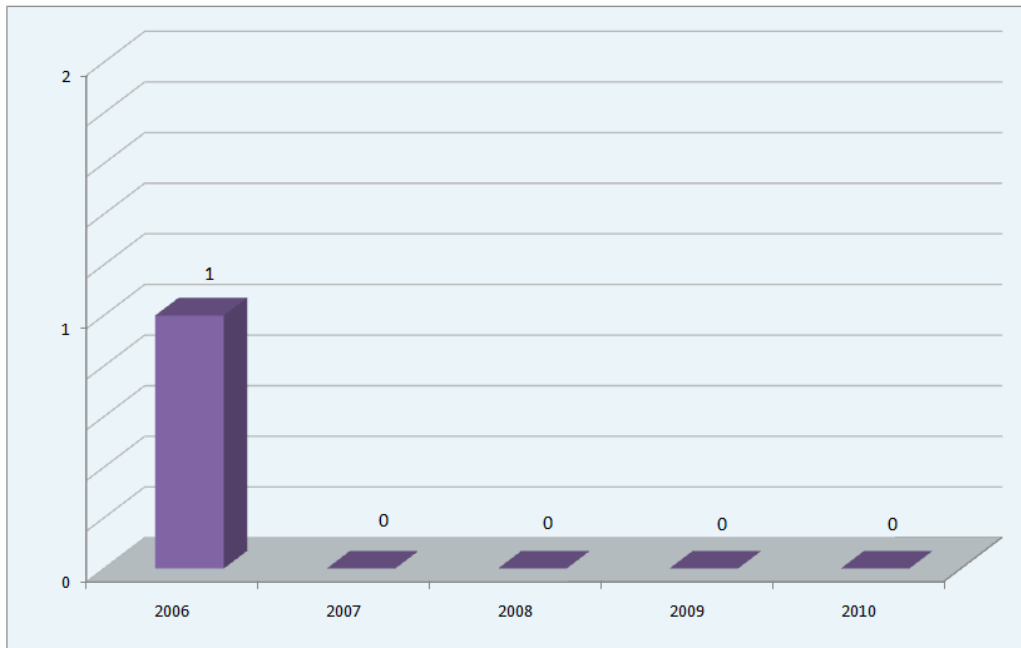
Ve vztahu k nakládání s vodami je dle vodního zákona dáno, že právnícká nebo fyzická osoba podnikající se dopustí správního deliktu tím, že:

- nedodrží rozhodnutí nebo opatření obecné povahy vydané za účelem úpravy, omezení nebo zákazu obecného nakládání s povrchovými vodami v případech, kdy to vyžaduje veřejný zájem
- nakládá s povrchovými nebo podzemními vodami podle § 8 odst. 1 vodního zákona bez povolení vodoprávního úřadu
- poruší jiné povinnosti při nakládání s vodami uvedené v § 125 c vodního zákona

Za spáchaný správní delikt uloží vodoprávní úřad nebo ČIŽP pokutu, jejíž horní hranice je stanovena dle druhu spáchaného správního deliktu vodním zákonem. Výše uvedené správní delikty je nutné sankcionovat vždy.

K vedení správních řízení o správních deliktech na úseku vodního zákona je nutná zvláštní odborná způsobilost pro výkon správní činnosti ve vodním hospodářství.

Městský úřad Valašské Klobouky, odbor životního prostředí udělil ve sledovaném období let 2006 – 2010 jen jednu sankci ve výši 10 000,- Kč a to v roce 2006 za nedovolené nakládání se závadnými látkami zemědělskému podnikateli. Vodní zákon dával možnost vodoprávnímu úřadu udělit pokutu v rozmezí mezi 5 000,- Kč do 5 000 000,- Kč, pokuta byla udělena při dolní hranici sazby z důvodu, že povinná osoba spolupracovala a okamžitě došlo ke splnění uložených opatření k nápravě.

Graf č. 9 Počet uložených sankcí MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství v letech 2006 – 2010

Sankce jsou MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství ukládány v nedostatečném rozsahu a to jen v případech, kdy je to vodním zákonem striktně nařízeno. V případech, kdy je uložení sankce jen možností, vodoprávní úřad ani v jednom případě této možnosti nevyužil. Jako pracovník uvedeného vodoprávního úřadu uvádím, že důvodem toho je velké množství agendy na počet pracovníků vodoprávního úřadu, k ukládání sankcí nebylo přistoupeno jednak z časových důvodů. Dalším důvodem absence správního trestání tam, kde to není zákonem striktně vyžadováno je to, že státní správa je vykonávána ve spojeném modelu a ze strany nadřízených není politická vůle k trestání občanů úřadem, protože občané jsou zároveň i voliči. Na obhajobu uvádím, že v případech, kdy bylo shledáno porušení vodního zákona, byla jak je výše uvedeno, uložena opatření k nápravě závadného stavu a ta byla splněna. V případě, že by tomu tak nebylo, by vodoprávní úřad k ukládání sankcí určitě přistouпил.

9 NÁVRH ZVÝŠENÍ EFEKTIVITY PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ REGULUJÍCÍCH NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů je účinný od 1.1.2002. Tento právní předpis vytváří základní rámec pro uplatnění vodního práva a zajišťuje ochranu povrchových i pozemních vod jako složky životního prostředí, stanoví podmínky hospodárné využívání vodních zdrojů. Tyto úkoly se v některých případech bez účinné regulace vymahatelné sankcemi neobejdou a regulace v oblasti ochrany vod je striktně vyžadována i předpisy evropského práva. Vodní zákon byl již několika novelami změněn (viz kap. č. 2.2), poslední novela zákonem č. 150/2010 Sb., známá v odborných kruzích pod názvem „velká novela“ měla za úkol mj. odstranění nedostatků zjištěných vodoprávními úřady při aplikaci vodního zákona v praxi a zohlednění vývoje společnosti, technického pokroku a potřeby regulace v oblasti vod od doby planosti vodního zákona. „Velká novela“ reaguje také na pokrok v oblasti vývoje a dostupnosti nových technologií k nakládání s vodami, zpřísněné požadavky na kvalitu podzemních a povrchových vod i upravené normy pro vypouštění odpadních vod. Dalším cílem novelizace je snížení administrativní zátěže.

Jako pracovník vodoprávního úřadu hodnotím změnu vodního zákona „velkou novelou“ kladně, a přestože aplikace jí novelizovaného vodního zákona netrvá ještě ani celý rok a myslím si, že splnila svůj cíl, navrhuji, aby v souvislosti s nakládáním s vodami došlo ještě k těmto změnám:

9.1 Účastníci vodoprávního řízení

V § 115 odst. 6 a 7 vodního zákona je stanoveno:

„(6) Občanské sdružení, jehož cílem je podle jeho stanov ochrana životního prostředí, je oprávněno být informováno o zahajovaných správních řízeních vedených podle tohoto zákona, pokud o tyto informace vodoprávní úřad požádá; žádost musí být co do předmětu a místa řízení specifikována. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně.

(7) Občanské sdružení má postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího pí-

semného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v tom, že občanské sdružení, které chce být účastníkem vodoprávního řízení, musí mimo již stanovenou povinnost mít ve svých stanovách ochranu přírody i prokázat faktickou činnost a zájem na ochraně přírody ve správním obvodu vodoprávního úřadu, kde žádost o informování o zahajovaných správních řízeních podalo. Za faktickou činnost lze považovat např. realizaci pracovních, vzdělávacích a poradenských aktivit a realizaci konkrétních projektů za účelem ochrany životního prostředí v daném regionu. V případě pochybností o tom, zda se jedná o faktickou činnost na ochranu životního prostředí v regionu, by rozhodl místně příslušný vodoprávní úřad.

Zdůvodnění navržené změny:

Zabránilo by se tím dle mého názoru tomu, aby se např. skupinka osob účelově dohodla, založila občanské sdružení a rozeslala své žádosti o informování o zahajovaných správních řízeních na vodoprávní úřady na území České republiky. Když by žádosti splňovaly podmínky dané současným zněním zákona, tedy byly co do předmětu a místa řízení specifikovány, pak toto občanské sdružení musí vodoprávní úřady informovat a dochází k zatěžování již tak značně vytížených vodoprávních úřadů. Výše uvedenou změnou by bylo zajištěno, že se účastníkem řízení bude moci stát jen to občanské sdružení, které bude mít skutečný zájem na ochraně přírody, a nebude docházet k zneužívání tohoto institutu k tomu, aby ti, kdo nejsou účastníky, se jimi stali.

V § 115 odst. 15 vodního zákona je stanoveno:

„Účastníkem řízení o povolení k odběru podzemní vody je žadatel a dále osoby podle odstavců 4 a 7⁸³....“

---

⁸³ § 115 odst. 4 vodního zákona: „Účastníkem řízení jsou též obce, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud tento zákon nestanoví jinak.“ § 115 odst. 7 vodního zákona: „Občanské sdružení má postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6. Dnem sdělení informace o zahájení řízení se rozumí den doručení jejího písemného vyhotovení nebo první den jejího zveřejnění na úřední desce správního orgánu a současně způsobem umožňujícím dálkový přístup.“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v tom, že účastníky řízení o povolení k odběru podzemní vody budou mimo žadatele, obec a občanská sdružení v zákonem stanovených případech, také vlastníci studní a staveb sloužících k odběru podzemní vody, umístěných ve vzdálenosti do 50 m od místa povolovaného odběru a dále také vlastníci pozemku⁸⁴, kde má být povolovaný odběr realizován.

Zdůvodnění navržené změny:

Dle současné právní úpravy je okruh účastníků tohoto řízení v §115 odst. 15 taxativně stanoven. Tím jsou jako účastníci řízení vyloučeni vlastníci okolních studní, nemají možnost v průběhu řízení podat námitky nebo se proti povolenému nakládání odvolat v případě, kdy se cítí dotčeni ve svých právech tím, že povolované nakládání může ovlivnit vydatnost jejich stávajících studní a mít vliv na jejich nakládání s vodami již dříve povolené.

---

⁸⁴ Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 3.7.2008 zn. 2 As 27/2008 – 57: „...Při posouzení této otázky je třeba vycházet z ust. § 115 vodního zákona upravujícího zvláštní účastenství ve vodoprávním řízení. Podle odst. 4 tohoto ustanovení jsou účastníkem řízení též obce, v jejichž územním obvodu může dojít rozhodnutím vodoprávního úřadu k ovlivnění vodních poměrů nebo životního prostředí, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle odst. 7 uvedeného ustanovení má též občanské sdružení postavení účastníka řízení vedeného podle tohoto zákona, jestliže písemně požádá o postavení účastníka řízení do 8 dnů ode dne sdělení informace podle odstavce 6. Z výše uvedeného je patrné, že zvláštní úprava účastenství podle vodního zákona stěžovatelce nesvědčí. Tato zvláštní úprava ovšem pouze rozšiřuje okruh účastníků vymezený ve správním řádu, na nějž odkazuje § 115 odst. 1 vodního zákona. Podle § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky řízení též (vedle žadatele, jde-li o řízení návrhové) další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

Toto dotčení Nejvyšší správní soud v případě stěžovatelky shledává. Mezi soukromým a veřejným právem totiž nelze vystavět „nepropustnou zed“⁸⁴. Tak judikuje i Ústavní soud. Např. v nálezu ze dne 22.9.2004, sp. zn. I. ÚS 429/01 (dostupné na www.nalus.usoud.cz), tento soud připomíná, že v moderním právním pojetí již není hranice mezi právem veřejným a soukromým chápána tak ostře, jako v době minulé, takže soukromoprávní prvky lze mnohdy vysledovat i v právním vztahu v zásadě veřejnoprávním a naopak. Nelze tedy říci, že zřízením věcného břemene je stěžovatelce jakožto majitelce předmětného pozemku odebrána možnost být účastníkem vodoprávního řízení. Pouhé zřízením věcného břemene totiž ještě neopravňuje osobu, v jejíž prospěch je břemeno zřízeno, k odběru vod, je-li tento vázán na povolení vodoprávního orgánu. Takové povolení pak konkretizuje rozsah, účel a dobu odběru. Stěžovatelka je majitelkou pozemku, na němž se nachází předmětný studniční vrt, přičemž podle smlouvy o zřízení věcného břemene z 20.10.1993 se na parcele nachází vodohospodářské zařízení – studna a liniová stavba o šíři 3 m. Z původního rozhodnutí o povolení odběru podzemních vod z r. 1993 je zřejmé, že jeho předmětem bylo i povolení propojení vrtů přípojkou v délce 90 m. Existenci i údržbu těchto zařízení je vlastnice povinna snášet, a to nepochybně po dobu trvání věcného břemene a v rozsahu věcnému břemenu odpovídajícím. Stěžovatelka pak pro případ, že by povolený odběr mohl přesáhnout rozsah plynoucí z věcného břemene, musí mít možnost svá práva v řízení chránit. Nelze tedy pochybovat o tom, že povolení odběru vod a jeho délka zasahuje do hmotných práv stěžovatelky.

Nelíbí se mi ani skutečnost, že právo účastníka řízení o povolení odběru podzemních vod nemají vlastníci pozemku, na kterém má být povolený odběr realizován, protože např. účel povoleného odběru nebo doba, na kterou má být nakládání povoleno, může mít dle mého názoru dopad na jejich vlastnické právo k pozemku.

9.2 Ohlášení ČOV do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označované CE

V § 15a vodního zákona je stanoveno:

„Ohlášení vodních děl a vodohospodářských úprav

(1) K provedení vodních děl určených pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označené CE podle zvláštního právního předpisu, postačí ohlášení vodoprávnímu úřadu. Při jejich ohlašování se přiměřeně použijí ustanovení stavebního zákona o ohlašování staveb.....

(4) Jestliže vodoprávní úřad s provedením ohlášeného vodního díla souhlasí, má se za povolené i nakládání s vodami podle § 8 odst. 1 písm. c); .....“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v tom, že výše uvedené ustanovení § 15a vodního zákona bude doplněno tak, aby užívání stavby čistírny odpadních vod ohlášené postupem ve smyslu § 15a vodního zákona bylo možné až po jeho oznámení vodoprávnímu úřadu a po provedení závěrečné kontrolní prohlídky stavby vodoprávním úřadem.

Zdůvodnění navržené změny:

Možnost realizace stavby certifikované ČOV do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel na základě souhlasu vodoprávního úřadu s ohlášenou stavbou hodnotím kladně, protože je administrativně jednodušší a rychlejší, neboť souhlas s ohlášenou stavbou není vydáván ve správním řízení a stavebník nemusí žádat o povolení k nakládání s vodami. Nesouhlasím ale s tím, že užívání takové stavby ohlášené postupem ve smyslu § 15a vodního zákona nevyžaduje v souladu s § 119 stavebního zákona ani oznámení vodoprávnímu úřadu o užívání stavby ani kolaudační souhlas. Dle mého názoru by ohlášená stavba zákonem specifikované čistírny odpadních vod měla být provozována až po kontrole vodoprávního úřadu, že byla provedena podle schváleného projektu.

V § 59 vodního zákona je stanoveno:

„Povinnosti vlastníků vodních děl

(1) Vlastník vodního díla je povinen.....

k) provádět jedenkrát za dva roky prostřednictvím osoby odborně způsobilé pověřené Ministerstvem životního prostředí technické revize vodního díla ohlášeného podle § 15a a výsledky těchto revizí předávat do 31. prosince příslušného roku vodoprávnímu úřadu. Vlastník vodního díla je povinen odstranit zjištěné závady ve lhůtě do 60 dnů od provedení revize.“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v uzákonění povinnosti uživatelů čistíren odpadních vod realizovaných na ohlášení, u kterých není povolováno nakládání s vodami, mít uzavřenou servisní smlouvu o kontrole čistírny minimálně 2x ročně.

Zdůvodnění navržené změny:

Dle současně platné právní úpravy kontrola funkčnosti ohlášené čistírny odpadních vod musí být provedena jednou za dva roky a doklad o pravidelné dvouleté revizi, provedené oprávněnou osobou, musí být předložen vodoprávnímu úřadu. Toto nepovažuji za dostatečné a navrhuji, aby uživatelé čistíren odpadních vod, u kterých se nepovoluje nakládání s vodami, měli povinnost mít uzavřenou servisní smlouvu o kontrole čistírny s četností minimálně 2x ročně, protože u čistíren povolovaných klasicky, kde je povolováno nakládání s vodami, bývají také odpadní vody kontrolovány zpravidla 4x ročně odběrem vzorku vody na odtoku z ČOV, provedeným a vyhodnoceným akreditovanou laboratoří.

9.3 Jímky na vyvážení

V § 38 odst. 6 vodního zákona je stanoveno:

„Kdo akumuluje odpadní vody v bezodtoké jímce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování tak, aby nebyla ohrožena jakost povrchových nebo podzemních vod, a na výzvu vodoprávního úřadu nebo České inspekce životního prostředí prokázat jejich zneškodňování v souladu s tímto zákonem.“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v uzákonění povinnosti vlastníků bezodtokých jímek mít uzavřenou smlouvu o vývozu a likvidaci odpadních vod s osobou k tomu oprávněnou (např. s provozovatelem ČOV) a povinnosti provádět jednou za 4 roky kontrolu vodotěsnosti bezodtoké jímky a doklady o tom předávat stavebnímu úřadu.

Zdůvodnění navržené změny:

Žumpy by měly být bezodtoké a jejich vlastníci jsou povinni zajistit jejich pravidelné vyvážení do čistírny odpadních vod, což se ve většině případů neděje. Myslím si, že kontrola funkčnosti a provozu této stavby by měla spočívat především na obecném stavebním úřadu a ne na úřadu vodoprávním, protože žumpa není vodním dílem. Již tak přetížené vodoprávní úřady by měly řešit až případy, kdy je zjištěno a prokázáno nepovolené vypouštění odpadních vod z žumpy do vod povrchových nebo podzemních.

9.4 Průzkumné hydrogeologické vrty

V § 55 odst. 3 vodního zákona je stanoveno:

„Za vodní díla se podle tohoto zákona nepovažují zejména……, průzkumné hydrogeologické vrty, pokud neslouží k odběru podzemní vody,……“

V § 8 odst. 3 vodního zákona je stanoveno:

„Povolení k nakládání s vodami není třeba

a) k čerpacím pokusům při provádění hydrogeologického průzkumu nebo při průzkumu vydatnosti zdrojů podzemních vod, pokud mají trvat méně než 14 dnů a odběr vody v této době nepřekročí 1 l/s,……“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v tom, že průzkumný hydrogeologický vrt realizovaný v rámci geologických prací nebude považován za vodní dílo.

Zdůvodnění navržené změny:

Před novelizací vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. nebyl průzkumný hydrogeologický vrt realizovaný v rámci geologických prací považován za vodní dílo. Ze současné

právní úpravy vyplývá, že průzkumný hydrogeologický vrt sloužící k odběru vody je vodní dílo a vodní díla lze realizovat jen na základě stavebního povolení. Takže průzkumný hydrogeologický vrt s čerpací zkouškou s trváním delším než 14 dnů je možné realizovat jen na základě stavebního povolení, se kterým musí být současně vydáno povolení k nakládání s vodami a průzkumný hydrogeologický vrt s čerpací zkouškou trvající méně než 14 dnů, kde odběr vody nepřekročí 1 l/s může být proveden na základě stavebního povolení, ale povolení k nakládání s vodami k provedení odběru vody při čerpací zkoušce není třeba. Tuto změnu k průzkumným vrtům provedenou „velkou novelou“ vodního zákona považuji za nešťastnou a myslím, že minula cíl novelizace, kterým bylo mj. snížení administrativní zátěže. Někdy až přemýšlím, jestli k této změně nedošlo omylem zákonodárců.

9.5 Vodoprávní dozor

V § 110 odst. 1 a 2 vodního zákona je stanoveno:

„Vodoprávní dozor vodoprávních úřadů

Vodoprávní úřady dozírají na dodržování ustanovení vodního zákona a předpisů podle něj vydaných a v rozsahu své působnosti ukládají opatření k odstranění zjištěných závad.

Vodoprávní úřady jsou povinny v rozsahu své působnosti dozírat, zda jsou dodržována jimi vydaná rozhodnutí a opatření obecné povahy.“

Návrh změny:

Navrhuji změnu spočívající v tom, že provedení vodoprávního dozoru bude oprávněním vodoprávního úřadu, ne jeho povinností.

Dále navrhuji, aby povinnost provádět vodoprávní dozor měla jako orgán nezávislý na územní samosprávě Česká inspekce životního prostředí, s tím, že budou vytvořena její detašovaná pracoviště v okresních městech.

Zdůvodnění navržené změny:

Ze zkušeností pracovníka vodoprávního úřadu obce s rozšířenou působností musím říct, že v oblasti odkanalizování nemovitosti v obcích nebo částech obcí bez možnosti vlastníků nemovitostí napojit se kanalizační přípojkou na veřejnou kanalizaci ukončenou ČOV je situace v dodržování legislativy velmi špatná. Je mnoho domů, zejména těch starších, které

mají odkanalizování splaškových vod řešeno žumpou. Žumpy jsou ve špatném technickém stavu a často mají záměrně udělaný přeпад, odkud jsou odpadní vody vypouštěny kanalizací do vodního toku a v horších případech do vod podzemních. Hodně domů je odkanalizováno přes septiky s malou účinností čištění také do vod povrchových nebo podzemních. Odpadní vody jsou vypouštěny bez povolení, septiky nejsou řádně provozovány a kvalitu odpadních vod z nich nikdo nekontroluje. I když je tato skutečnost známá, vodoprávní úřady vodoprávní dozor provádějí z časových důvodů vzhledem k množství agendy, kterou vyřizují ve většině případů jen na základě podaných podnětů zvenčí.

Konkrétně v případě vodoprávního úřadu ORP Valašské Klobouky bylo provedeno v období let 2006 – 2010 průměrně 12 vodoprávních dozorů ročně, což je na to, že se ve správním obvodu nachází 20 obcí velmi málo. Domnívám se, že k tomu, aby si vlastníci nemovitostí začali uvědomovat, že je nutné právní předpisy související s ochranou vod dodržovat, muselo by být provedeno několik desítek vodoprávních dozorů v každé jednotlivé obci. Ale hlavně by musely být z nedostatků zjištěných při vodoprávním dozoru vyvozeny důsledky, tzn. uložena opatření k nápravě závadného stavu a uloženy sankce za porušení právních předpisů. Vodoprávní dozor v současné době není prováděn v potřebném rozsahu k tomu, aby byly dostatečně ve veřejném zájmu chráněny povrchové a podzemní vody a aby bylo pro fyzické i právnické osoby výhodnější jednat v souladu se zákonem než pak platit sankce. Náprava tohoto nedostatku je ale nereálná z časových důvodů vzhledem k počtu pracovníků vodoprávních úřadů a množství povinností, které jsou povinni plnit. Dalším důvodem toho, že není vodoprávní dozor řádně vykonáván je skutečnost, že státní správa je vykonávána ve spojeném modelu a k provádění zvýšené kontroly vlastních občanů není politická vůle. Provádění vodoprávního dozoru by ve spojeném modelu státní správy nemělo být pro vodoprávní úřad povinností, ale jen oprávněním a vodoprávní dozor by měl být prováděn v daleko větší míře Českou inspekcí životního prostředí, která není závislá na volených orgánech a je ze strany obyvatel a zástupců firem vnímána s daleko větším respektem. Vodoprávní úřady mají sice právní nástroje k ochraně povrchových i podzemních vod, ale tím, že je státní správa realizována ve spojeném modelu nejsou motivovány je využívat, a z časových důvodů to ani není možné.

ZÁVĚR

Voda je jako důležitá složka životního prostředí a podmínka pro existenci života ve veřejném zájmu chráněna a má-li se veřejný zájem uplatnit nebo prosadit, musí mít právní základ. Voda je chráněna především vodním zákonem, jehož účelem je ochrana povrchových a podzemních vod, stanovení podmínek pro hospodárné využívání vodních zdrojů a pro zachování i zlepšení jakosti povrchových a podzemních vod, vytvoření podmínek pro snižování nepříznivých účinků povodní a sucha, zajištění bezpečnosti vodních děl a dále přispívání k zajištění zásobování obyvatelstva pitnou vodou a k ochraně vodních ekosystémů a na nich závisajících suchozemských ekosystémů.

Vody nejsou předmětem vlastnictví, až jejich odebráním z vod povrchových nebo podzemních mění svou povahu a stávají se vodou, která je způsobilá být předmětem vlastnických i jiných práv, toto právo lze realizovat nakládáním s vodami. Nakládání s vodami je důležitý institut vodního práva, který zasahuje do přírodních a přirozených podmínek v povrchových nebo podzemních vodách lidskou činností. Nakládání s vodami je jejich vzdouvání pomocí vodních děl, využívání jejich energetického potenciálu, jejich využívání k plavbě nebo plavení dřeva, k chovu ryb nebo vodní drůbeže, jejich odběr, vypouštění odpadních vod do vod povrchových či podzemních a další způsoby, jimiž lze využívat vlastnosti vod nebo ovlivňovat jejich množství, průtok, výskyt nebo jakost.

Právo nakládat s vodami je právem vyplývajícím buď přímo ze zákona, nebo z povolení vodoprávního úřadu, který při povolování nakládání s vodami musí postupovat v souladu se základními principy, vytvářejícími předpoklad pro řádný výkon veřejné správy. Jedním z nejdůležitějších principů při povolování nakládání s vodami je ochrana veřejného zájmu. Vodoprávní úřad je povinen najít řešení, které bude v souladu s veřejným zájmem, tzn. že každý, komu bude nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami povoleno, bude dbát o ochranu vod a bude zabezpečovat jejich hospodárné a účelné užívání. Dalšími principy, které musí být při povolování nakládání s vodami zohledněny jsou ochrana životního prostředí, princip proporcionality, princip trvale udržitelného rozvoje, princip vysoké úrovně ochrany vody a princip odpovědnosti původce za škodu.

Státní správu podle vodního zákona vykonávají vodoprávní úřady a Česká inspekce životního prostředí, přičemž hlavní těžiště aplikace vodního zákona při povolování nakládání s vodami spočívá na vodoprávních úřadech obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které vykonávají přenesenou působnost v tzv. „spojeném modelu“ veřejné správy. Tyto

vodoprávní úřady mají tzv. „zbytkovou působnost“, což znamená, že vykonávají působnost podle vodního zákona u těch předmětů řízení, které zákon nesvěřil jiným orgánům.

Povolení k nakládání s vodami je výsledkem vodoprávního řízení, při kterém se aplikují ustanovení vodního zákona a v případě, kdy speciální právní úprava chybí, postupují vodoprávní úřady podle ustanovení správního řádu. Vodoprávní řízení je zahájeno podáním žádosti fyzickou nebo právnickou osobou. O zahájeném vodoprávním řízení uvědomí vodoprávní úřad všechny účastníky řízení s dostatečným předstihem. Konkrétní lhůta je nově stanovena po novele vodního zákona zákonem č. 150/2010 Sb. tak, že nesmí být kratší než 10 dnů, jejím stanovením je uplatněna zásada koncentrace. Vodoprávní úřad musí při rozhodování o nakládání s vodami postupovat v souladu se zásadou materiální pravdy a objektivně posoudit podanou žádost, zhodnotit všechny podklady podle své úvahy a přitom pečlivě přihlížet ke všemu, co vyšlo ve vodoprávním řízení najevo. V souladu se zásadou rychlosti a procesní ekonomie musí být rozhodnuto bez zbytečného odkladu. Po novele vodního zákona je nově dáno, že v jednoduchých věcech může být rozhodnuto bezodkladně. V ostatních případech je lhůta pro vydání rozhodnutí 60 dnů od zahájení vodoprávního řízení, ve zvlášť složitých případech může být lhůta pro rozhodnutí prodloužena na 3 měsíce. Povolení k nakládání s vodami je rozhodnutím konstitutivním, které prohlašuje, že oprávněná osoba má právo nakládat s vodami a stanoví podmínky, za jakých tak může činit a povinnosti, které musí při realizaci nakládání s vodami plnit.

Cílem poslední tzv. „velké novely“ vodního zákona je odstranění nedostatků zjištěných vodoprávními úřady při aplikaci vodního zákona v praxi, reagování na vývoj společnosti, technického pokroku a potřeby regulace v oblasti vod a snížení administrativní zátěže. Po této novele může vodoprávní úřad povolit nakládání s vodami, které lze realizovat jen pomocí vodního díla nejpozději současně se stavebním povolením vodního díla, které nakládání umožňuje, pokud se nejedná o vodní dílo stávající. Další změna po novelizaci vodního zákona související s povolováním nakládání s vodami se týká vypouštění odpadních vod do vod podzemních a spočívá v tom, že možnost vypouštět odpadní vody do vod podzemních výjimečně z jednotlivých rodinných domů a staveb k individuální rekreaci byla rozšířena o možnost výjimečně zneškodňovat odpadní vody vypouštěním přes půdní vrstvy do vod podzemních také z jednotlivých staveb poskytujících služby. Tato změna byla novelou učiněna z důvodu vyřešení odkanalizování stávajících horských hotelů a penzionů, kde jiný způsob likvidace odpadních vod není možný. Novelizace vodního zákona přinesla velkou

změnu týkající se nakládání s vodami i v tom smyslu, že u vodních děl určených pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, realizovaných na základě ohlášení dle § 15a vodního zákona, se nakládání s vodami považuje automaticky za povolené, tzn. že se o něm nevydává rozhodnutí. V praxi to znamená, že pokud chce někdo zrealizovat stavbu čistírny odpadních vod s kapacitou do 50 ekvivalentních obyvatel a použije k tomu certifikovaný typ čistírny, tj. typ s označením CE, jehož účinnost vyhovuje požadavkům příslušných předpisů, může stavbu vodoprávnímu úřadu pouze ohlásit a pokud mu ji vodoprávní úřad nezakáže, může ji i postavit. Ohlášenou stavbu čistírny odpadních vod může stavebník provést na základě souhlasu vodoprávního úřadu. Jestliže vodoprávní úřad s provedením ohlášeného vodního díla souhlasí, má se za povolené i nakládání s vodami. Ohlášená stavba čistírny odpadních vod se nekolauduje, ohledně kontroly její funkčnosti postačí doklad o pravidelné dvouleté revizi provedené oprávněnou osobou.

Vodní zákon dává vodoprávním úřadům právní nástroje, které regulují nakládání s vodami a kterými by mělo být zajištěno, že bude účel vodního zákona naplněn, mezi tyto právní nástroje patří mj. povolení k nakládání s vodami, vodoprávní dozor, nápravná opatření a sankce. Za účelem zjištění, zda jsou tyto právní nástroje efektivně využívány jsem provedla analýzu jejich využívání ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky v období od let 2006 - 2010.

Město Valašské Klobouky je obcí s rozšířenou působností a součástí městského úřadu je odbor životního prostředí, kde 2 pracovníci na úseku vodního hospodářství plní úkoly příslušející vodoprávnímu úřadu. Vodoprávní úřad je podle stavebního zákona speciálním stavebním úřadem pro stavby vodních děl a vykonává agendu podle § 105 vodního zákona na území města Valašské Klobouky a podle § 106 vodního zákona na území celého správního obvodu obce s rozšířenou působností, kde se nachází dvě města a 18 obcí. Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Valašské Klobouky patří mezi nejčastěji povolovaná nakládání s vodami vypouštění odpadních vod do vod povrchových a odběr podzemních vod. V hodnoceném období let 2006 – 2010 vydal MěÚ Valašské Klobouky, odbor životního prostředí celkem 357 povolení k nakládání s vodami. Nejméně jich bylo v roce 2006 a nejvíce v následujícím roce 2007, což mělo souvislost se zánikem některých povolení k nakládání s vodami podle článku II bodu 2 zákona č. 20/2004 Sb. a v médiích k tomu proběhla kampaní, zaměřenou zejména na odběr vod ze studní, kterou byl ovlivněn i ještě počet vydaných povolení k nakládání s vodami v dalším roce 2008. V roce 2010 došlo

k mírnému nárůstu počtu vydaných povolení k odběrům vody pro potřeby jednotlivých občanů oproti roku 2009, což bylo způsobeno tím, že novelou vodního zákona byla od 1.8.2010 zrušena působnost pověřených obecních úřadů jako vodoprávních úřadů a došlo k přesunu jejich kompetencí na obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Při povolování nakládání s vodami vidím největší problém v tom, že 12 obcí má v současné době povolené vypouštění z veřejné kanalizace bez centrální ČOV z tzv. „volných výústí“ s limity daleko vyššími, než je stanoveno nařízením vlády č. 61/2003 Sb., a toto povolení je jim stále prodlužováno z důvodu nedostatku finančních prostředků na řešení odkanalizování. Tyto malé obce, které nejsou schopny z vlastního rozpočtu řešit stavbu kanalizací a centrální ČOV, musí dle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/60/ES, ustanovující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky ve znění dodatků (tzv. „rámcové směrnice“) v termínu nejpozději do 22.12.2015 zajistit, aby do povrchových vod byly vypouštěny odpadní vody v takové kvalitě, která odpovídá limitům stanoveným nařízením vlády č. 61/2003 Sb. Dle mého názoru je nereálné, aby byla tato povinnost splněna.

Vodní zákon zmocňuje vodoprávní úřad obce s rozšířenou působností k provedení vodoprávního dozoru. K jeho povinnostem patří dozírání nad tím, zda jsou dodržována ustanovení vodního zákona a k němu vydaných předpisů a zda jsou dodržována rozhodnutí vydaná vodoprávním úřadem podle vodního zákona. Jako součást vodoprávního dozoru je prováděn i dozor nad vodními díly, jejichž stav by mohl ohrozit bezpečnost osob nebo majetku. Vodoprávní dozor je prováděn z časových důvodů vzhledem k množství agendy, kterou vodoprávní úřad vyřizuje, ve většině případů jen na základě podaných podnětů. Ve sledovaném období let 2006 – 2010 bylo provedeno vodoprávním úřadem MěÚ Valašské Klobouky 59 vodoprávních dozorů, což je k tomu, aby byly ve veřejném zájmu chráněny povrchové a podzemní vody nedostatečné. Jedním z důvodů, proč není kontrolní činnost úřadem ve větším rozsahu prováděna, je nedostatek času a nedostatečný počet pracovníků vodoprávního úřadu vzhledem k množství jim daných povinností. Dalším důvodem je skutečnost, že státní správa je vykonávána ve spojeném modelu a k provádění zvýšené kontroly chybí politická vůle. Provádění vodoprávního dozoru by ve spojeném modelu státní správy nemělo být pro vodoprávní úřad povinností, ale jen oprávněním. A vodoprávní dozor by měl být prováděn v daleko větší míře Českou inspekcí životního prostředí, která není závislá na volených orgánech a je ze strany obyvatel a zástupců firem vnímána s daleko větším respektem než úředníci městského úřadu.

Důsledkem toho, že vodoprávní dozor není prováděn v dostatečném rozsahu je i to, že jsou v nedostatečném rozsahu ukládána opatření k nápravě a sankce. Ve sledovaném období bylo Městským úřadem Valašské Klobouky, odborem životního prostředí uloženo 24 opatření k nápravě a jedna sankce. Opatření k nápravě je velmi důležitý právní nástroj pro ochranu vodních zdrojů v případech, kdy již k ohrožení povrchových nebo podzemních vod došlo. Pozitivní je, že všechna uložená nápravná opatření původci závadného stavu splnili. Sankce jsou MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství ukládány v nedostatečném rozsahu a to jen v případech, kdy je to vodním zákonem striktně nařízeno. V případech, kdy je uložení sankce jen možností, vodoprávní úřad ani v jednom případě této možnosti nevyužil, k ukládání sankcí nebylo přistoupeno z časových důvodů.

Po provedené analýze hodnotím změnu vodního zákona „velkou novelou“ kladně, a přestože aplikace jí novelizovaného vodního zákona netrvá ještě ani celý rok, dovoluji si říct, že novelizace splnila svůj cíl.

Na základě provedené analýzy a zkušeností z praxe jsem navrhla, aby v souvislosti s nakládáním s vodami došlo ještě k některým změnám v účastenství ve vodoprávním řízení, v ohlašování ČOV do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, jejichž podstatnou součástí jsou výrobky označované CE a v povinnostech uživatelů těchto čistíren, dále změnu spočívající v uzákonění některých povinností vlastníků bezodtokých jímek na vyvážení a změnu spočívající v tom, že bude stanoveno, že průzkumný hydrogeologický vrt, který slouží k odběru vody při provádění čerpací zkoušky není vodním dílem. Za nejvíce potřebnou změnu považuji uzákonění toho, že provedení vodoprávního dozoru bude oprávněním vodoprávního úřadu, ne jeho povinností a stanovení povinnosti provádět vodoprávní dozor orgánu nezávislému na územní samosprávě České inspekci životního prostředí, s tím, že budou vytvořena její detašovaná pracoviště v okresních městech.

Situace v dodržování vodního zákona není dobrá zejména v oblasti odkanalizování nemovitostí a přesto, že je tato skutečnost známá, vodoprávní úřady vodoprávní dozor provádějí z časových důvodů vzhledem k množství agendy, kterou vyřizují ve většině případů jen na základě podaných podnětů zvenčí. Vodoprávní dozor v současné době není prováděn v potřebném rozsahu k tomu, aby byly dostatečně ve veřejném zájmu chráněny povrchové a podzemní vody a aby bylo pro fyzické i právnické osoby výhodnější jednat v souladu se zákonem než pak platit sankce. Náprava tohoto nedostatku je ale nereálná z časových dů-

vodů vzhledem k počtu pracovníků vodoprávních úřadů a množství povinností, které jsou povinni plnit. Vodoprávní úřady mají sice právní nástroje k ochraně povrchových i podzemních vod, ale tím, že je státní správa realizována ve spojeném modelu, nejsou motivovány je využívat, a z časových důvodů to ani není možné.

Základním úkolem každého prostředku práva by mělo být předcházení znečišťování či poškozování životního prostředí a v případě, že k němu dojde, jeho navrácení do původního stavu. Značný význam při plnění tohoto úkolu má i odpovědnost, neboť právo bez sankcí a bez jasného určení následků porušení právních povinností se stává pouhou sbírkou morálních principů. Proto je velmi důležité, aby vodoprávní úřady aktivně a efektivně využívaly právní nástroje regulující nakládání s vodami dané vodním zákonem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

- [1] BRŮNA, M. Veřejná správa (se zaměřením na obce a kraje). 2. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2006. 87 s. ISBN 80-86976-09-2
- [2] DAMOHORSKÝ, M. Právo životního prostředí. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 586 s. ISBN 978-80-7179-498-1
- [3] HORÁČEK, Z. et al. Vodní zákon č. 254/2001 Sb. po novele zákonem č. 150/2010 Sb., účinné od 1.8.2010 s komentářem. 1. vyd. Praha: Sondy, 2011. 423 s. ISBN 978-80-86846-39-2
- [4] CHALOUPKA, V. et al. Zákon o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2007 s rozšířeným komentářem. 1. vyd. Praha: Sondy, 2007. 271 s. ISBN 978-80-86846-4
- [5] JEMELKA, L. et al. Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb. (příručka). 1. vyd. Praha: Institut pro místní správu Praha, 2005. 103 s. ISBN 80-86976-05-X
- [6] KLIKOVÁ, A. et al. Stavební právo, Praktická příručka, 2. přepracované vydání podle nového stavebního zákona. 1. vyd. Praha: Linde, 2007. 228 s. ISBN 978-80-7201-646-4
- [7] KRÁL, M. et al. Prováděcí předpisy k vodnímu zákonu č. 254/2001 Sb., s komentářem [1]. 1.vyd. Praha: Sondy, 2005. 402 s. ISBN 80-86846-10-5
- [8] KRÁL, M. et al. Prováděcí předpisy k vodnímu zákonu č. 254/2001 Sb., s komentářem [2]. 1. vyd. Praha: Sondy, 2005. 399 s. ISBN 80-86846-11-3
- [9] KRECHT, J. Zákon o vodách (vodní zákon) č. 254/2001 Sb. s důvodovou zprávou a poznámkami. 1. vyd. Praha: IFEC, 2002. 336 s. ISBN 80-86412-15-6
- [10] NIETSCHEOVÁ, J., KOUKALOVÁ, V. Vodoprávní předpisy. 1. vyd. Praha: ABF, 2009. 184 s. ISBN 978-80-86905-49-5
- [11] ONDRUŠ, R. Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami. 1. vyd. Praha: Linde, 2005. 515 s. ISBN 80-7201-523-0
- [12] POKORNÝ, D., STRNAD, Z. et al. Vzory správních rozhodnutí, Podle zákona č. 500/2004 Sb. s komentářem [1]. 1. vyd. Praha: Sondy, 2006. 211 s. ISBN 80-86846-12-1

- [13] POKORNÝ, D., STRNAD, Z. et al. Vzory správních rozhodnutí, Podle zákona č. 500/2004 Sb. s komentářem [2]. 1.vyd. Praha: Sondy, 2006. 247 s. ISBN 80-86846-14-8
- [14] POKORNÝ, D., STRNAD, Z. et al. Vzory vodoprávních rozhodnutí, Podle zákona č. 254/2001 Sb. s komentářem [3]. 1. vyd. Praha: Sondy, 2009. 248 s. ISBN 978-80-86846-27-9
- [15] PRŮCHA, P., MAREK, K. Stavební právo v praxi. 1. vyd. Praha: ABF, 2003. 104 s. ISBN 80-86165-71-X
- [16] PUNČOCHÁŘ, P. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 23.lednu 2004 s rozšířeným komentářem. 1. vyd. Praha: Sondy, 2004. 392 s. ISBN 80-86846-00-8
- [17] RITSCHELOVÁ, I. Úvod do ekonomiky životního prostředí. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Turkyň v Ústí nad Labem, 2002. 96 s. ISBN 80-7044-415-0
- [18] SKULOVÁ, S. et al. Správní právo procesní. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7380-110-6
- [19] SKULOVÁ, S. Správní uvážení základní charakteristika a souvislosti pojmu.. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 241 s. ISBN 80-210-3237-5
- [20] TUREČEK, K. et al. Zákon o vodách č. 254/2001 Sb., v úplném znění k 1. lednu 2003 s rozšířeným komentářem a prováděcími předpisy. 2. vyd. Praha: Sondy, 2003. 611 s. ISBN 80-903134-3-4

Právní předpisy a ostatní

- [21] Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
- [22] Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- [23] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [24] Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [25] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

- [26] Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
- [27] Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů
- [28] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- [29] Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů
- [30] Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů
- [31] Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění pozdějších předpisů
- [32] Nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- [33] Metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP k nařízení vlády č. 416/2010 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění odpadních vod a náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Judikatura

- [34] Nález Ústavního soudu ze dne 17.12.1997, 30/1998 Sb., <http://nalus.usoud.cz/>
- [35] Nález Ústavního soudu ze dne 6.11.2000, sp. zn. IV.ÚS 23/2000, <http://nalus.usoud.cz/>
- [36] Usnesení Ústavního soudu ze dne 18.11.2002, sp. zn. IV. ÚS 287/02, <http://nalus.usoud.cz/>
- [37] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.11.2008, zn. 5 As 82/2008, www.nssoud.cz

- [38] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.7.2009, zn. 5 As 20/2008, www.nssoud.cz
- [39] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27.8.2009, zn. 4 As 30/2008, www.nssoud.cz
- [40] Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28.5.2002, zn. 5 A 64/2000-27, ASPI
- [41] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.3.2009, zn. 1 As 4/2009 – 53, www.nssoud.cz
- [42] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.5.2005, sp. zn. 25 Cdo 890/2004, www.nssoud.cz
- [43] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3.7.2008, zn. 2 As 27/2008 – 57, www.nssoud.cz

Článek v časopise

- [44] HORÁČEK, Z., Veřejný zájem v činnosti vodoprávních úřadů a příklady jeho užití v relevantních právních předpisech. *Vodní hospodářství*: 2011 č. 3
- [45] JÁGLOVÁ, V. Kombinovaný přístup. *Vodní hospodářství*: 2010 č. 1
- [46] LANGROVÁ, V. Právní odpovědnost za správní delikty v ochraně životního prostředí. *České právo životního prostředí*: 2004 č. 2
- [47] LÁNSKÝ, M., HLOUŠEK, T. Očekávaný dopad novelizace NV 61/2003 Sb. na provozovatele městských ČOV. *Vodní hospodářství*: 2007 č. 11
- [48] NIETSCHEOVÁ, J., KAŠLÍK, L. Velká novela vodního zákona, některé podněty z pohledu správců vodních toků. *Zpravodaj*: 2007 č. 6, dvouměsíčník Povodí Moravy, s. 16
- [49] KRÁL, M. Novela vodního zákona schválena. *Vodní hospodářství*: 2010 č. 6
- [50] KUBALA, P. Plánování v oblasti vod. *Vodní hospodářství*: 2003 č. 8
- [51] SOUKUP, P. Poznámky k nařízení vlády č. 416/2010 Sb., které upravuje podmínky pro vypouštění odpadních vod do vod podzemních. *Vodní hospodářství*: 2011 č. 1
- [52] SOUKUP, P. „Výrobní přístup“ – novinka právu a praxi vodního hospodářství. *Vodní hospodářství*: 2011 č. 5
- [53] STRNAD, Z. Vodoprávní řízení vedená Ministerstvem zemědělství jako ústředním vodoprávním úřadem. *Vodní hospodářství*: 2004 č. 5

- [54] EDA, S. Vyjádření osoby s odbornou způsobilostí k povolení nakládat s podzemní vodou. In *Podzemní voda ve vodoprávním řízení, sborník semináře*. Praha: ČSTVHS OS pro vodárenství, 2004. s. 10 – 11. ISBN 80-02-01680-7.

Elektronické zdroje

- [55] CENIA, česká informační agentura životního prostředí. O nejlepších dostupných technikách (BAT) [online] 2011 [citováno 2011-05-07] Dostupné z [www <http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGRI2L4>](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGRI2L4).
- [56] Důvodová zpráva. Ministerstvo zemědělství České republiky. [online] 2011 [citováno 2011-05-21] Dostupné z [www <http://eagri.cz/public/web/file/19061/NVZ_Duvodov_zprava.pdf>](http://eagri.cz/public/web/file/19061/NVZ_Duvodov_zprava.pdf).
- [57] Iuridictum. Encyklopedie o právu. Princip proporcionality [online] 2011 [citováno 2011-05-09] Dostupné z [www <http://iuridictum.pecina.cz/w/Princip_proporcionality>](http://iuridictum.pecina.cz/w/Princip_proporcionality).
- [58] Manuál pro vodoprávní úřady: Postup vodoprávních úřadů při vyřizování podání a dotazů v návaznosti na mediální kampaň k zániku vybraných povolení odběru povrchových a podzemních vod [online] 2009 [citováno 2007-02-26] Dostupné z [www <http://www.mze.cz/attachments/Manual_pro_vodopravni_urady.pdf>](http://www.mze.cz/attachments/Manual_pro_vodopravni_urady.pdf).
- [59] Plán hlavních povodí České republiky. Ministerstvo zemědělství České republiky. [online] 2011 [citováno 2011-05-08] Dostupné z [www <http://eagri.cz/public/web/file/18971/PlanHlavPov_schvaleny_vladou1_1_.pdf>](http://eagri.cz/public/web/file/18971/PlanHlavPov_schvaleny_vladou1_1_.pdf).
- [60] CENIA, česká informační agentura životního prostředí. O nejlepších dostupných technikách (BAT) [online] 2011 [citováno 2011-05-07] Dostupné z [www <http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGRI2L4>](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGRI2L4).
- [61] VEDRAL, J. Základní zásady činnosti správních orgánů v novém správním řádu I. *Deník veřejné správy* [online], 2006 [citováno 2011-06-17] Dostupné z [www <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6218190>](http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6218190).

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	A jiné
Apod.	A podobně
Č.	Číslo
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
Čl.	Článek
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
EO	Ekvivalentní obyvatel
MěÚ	Městský úřad
Mj.	Mimo jiné
Např.	Například
Odst.	Odstavec
ORP	Obec s rozšířenou působností
Popř.	Popřípadě
Sb.	Sbírka
S.p.	Státní podnik
Tj.	To je
Tzn.	To znamená
Tzv.	Tak zvaný
Vyhl.	Vyhláška

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Schéma základních kompetencí vodoprávního úřadu obce s rozšířenou působností

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2009	84
Graf č. 2 Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 – 2009	84
Graf č. 3 Vypouštění odpadních vod v ČR v letech 1980 – 2009.....	85
Graf č. 4 Povolování nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010.....	91
Graf č. 5 Počet povolených nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010.....	92
Graf č. 6 Počet povolených nakládání s vodami MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010 rozčleněných dle druhu povoleného nakládání ..	92
Graf č. 7 Počet provedených vodoprávních dozorů MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí v letech 2006 – 2010.....	96
Graf č. 8 Počet uložených nápravných opatření MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství v letech 2006 – 2010.....	99
Graf č. 9 Počet uložených sankcí MěÚ Valašské Klobouky, odborem životního prostředí na úseku vodního hospodářství v letech 2006 – 2010	102